

CXXII.

Programm

des

Königl. Friedrichs-Gymnasiums

zu

Breslau

1887



II. Wissenschaftliche Abhandlung

Breslau

1887 Progr. Nr. 162

Druck von Otto Gutsmann

96r
30

(1887)

158,476



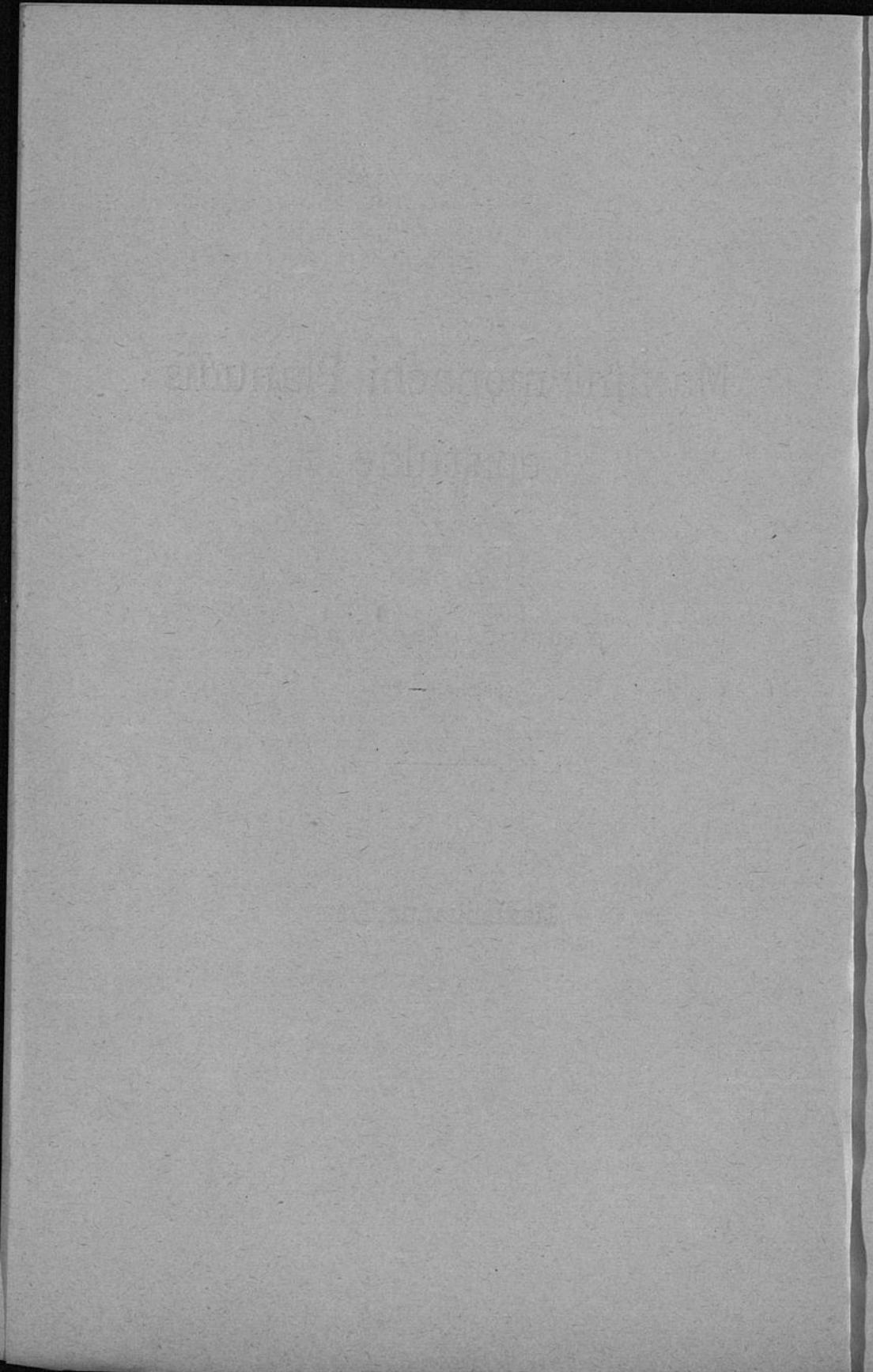
Maximi monachi Planudis
epistulae

particula secunda

(pag. 49 — 96)

edidit

Maximilianus Treu



σὺ δέ μοι δήλου γράφων, ὅπως ἔχει σοι τὰ τοῦ σώματος. ἔχοι
δᾶμεινον καὶ τᾶλλα τὰ περὶ σέ· καὶ τῷ δεσπότῃ δὲ τῷ Δευρῶν
εἰ που ἐντύχοις, μετάδος αὐτῷ ἐκ τῆσδε λαβὼν τῆς ἐπιστολῆς
οὐκ ὀλίγων τῶν κατὰ σοῦ μοι φηθέντων. καὶ γὰρ κάκεῖνον εἰ
θαυμάζοι τις τοῦ μεγαλοψύχου φρονήματος, οὐκ ἀπὸ γνώμης 45
ἔμοι θαυμάζει. καὶ θαυμαστὸς ὁ ἀνὴρ καὶ συνέσει καὶ χάρισι
πλείσταις κοσμούμενος αἴπερ οὐ μετάβασις αὐτῷ τῆς ἀρετῆς,
ἴδρυσις δὲ μᾶλλον τυγχάνουσιν. εἰ δ', ἐπειδὰν εἰς ταῦτα συνέρ-
χησθε, κάμοι μημονεύετε καὶ μέσον ὑμῶν με τοῖς λόγοις
ἀπολαμβάνετε, ἵστε τὸ κατ' ἐμὸν ἔρωτα πράττοντες — καὶ γὰρ 50
καὶ αὐτός, ἐπειδὰν διποτέρουν ὑμῶν μνήμη γένηται, αὐτίκα μάλα
συνεισφέρω καὶ θάτερον — καὶ μοι δύο κατὰ νοῦν ἀγάλματα
θεῖα καθίδρυσθε. ἡδεῖαι καὶ αἱ μνήμαι τῶν φιλουμένων·
ἔγὼ ταύταις χαίρω καὶ χαίροιμι. ὑγιαίνοις καὶ εὐθυμοίης
καὶ μοι καὶ τὸν σαντοῦ θείον κάμοι φίλτατον ἄνδρα πρόσειπε: — 55

χ

ΤΩΙ ΖΑΡΙΔΗΙ ΚΤΡΩΙ ΙΩΑΝΝΗΙ

Ἐμεμψάμην ἂν σοι μὴ ἐπιστείλαντι μηδ' ὅπου ποτὲ τυγ-
χάνομεν ὃντες ξητήσαντι καίπερ οὐκ ἀμούσως εἰδότι γράμματα
συντιθέναι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν περιττὸν ποιεῖν ἥγημαι· καὶ γὰρ 5
καὶ ἄλλοτέ σοι μεμψάμενος ἀνύστας οἶδα οὐδέν — ἴστις γὰρ τῇ
διαστάσει τῶν ἐχόντων ἡμᾶς τόπων συνδυστᾶν ἐθέλεις καὶ τὰς
ψυχάς —· ἐκεῖνο δὲ λέγω, ὡς εἰ παρὰ τῶν ἱερῶν λογίσων
δραμάμενος — ἂπαντέρα καὶ μητέρα δεῖν εἶναι λέγει καταλιπεῖν
ώς ἐν εἶναι σὺν τῇ γυναικὶ κάκείνῃ προσίσχεσθαι — ἡμῶν 10
μὲν ἡμέλησας τῶν ἀντὶ πατρός σοι ποτε καὶ μητρὸς γενομένων
καὶ παντὸς ἄλλου γνησίου καὶ καλλίστου ὀνόματος, πρὸς δὲ
τῇ συζύγῳ πᾶς τε καὶ ὅλος εἰ κάκεῖνο μόνον τῶν ἀνθρωπίνων
ἀναργαῖον ἥγη πᾶς ἂν ἀρέσῃς τῇ γυναικὶ, εὖ γε τῆς μεταβολῆς
— οὐκέτι ταῦτα τῶν μέμψεως δρᾶς ἀξίων. μᾶλλον μὲν οὖν 15
καὶ χάριν ἐμὸὶ τὴν πασῶν ὥν ἀν δύναιο κατατίθης μεγίστην.
θείων γὰρ νόμων συνιστώντων σοι τὴν περὶ τὴν σύνευνον
ἀσχολίαν καν τις ἄλλο τι λέγῃ παρὰ ταῦτα οὐκ ἀνεκτός, οὐδέ
σοι τὴν παρ' ἐμαυτοῦ ψῆφον — εἰ δὴ καὶ τὸ ἐμόν τι λογίζῃ —

⁴² τῶν δευρῶν V ⁴³ εἰ που ἐντύχοις om. V ⁴⁵ ἀπὸ V ἀπὸ M ⁴⁶ καὶ
γὰρ θ., V XXX ³ τυγχάνοντες V ⁷ συνιστᾶν V ⁹ Gen. II 24 alibi
¹⁷ συνιστόντων V

20 προστίθημι. Θάρροι δὴ καὶ σπουδὴν ἔχει πεχαρισμένος εἶναι
διὰ βίου τῇ γυναικὶ — λέγω δὲ γυναικα τὴν μῆπω τοῦτ' οὐδαν
τῷ μήπω τὸν κατὰ νόμους αὐτῇ χρόνον ἐξήκειν. εἰ γὰρ δὴ
σὺ γυμνάξοις σαντὸν τῇ περὶ τὴν παρθένον καὶ μητρὶν θερμῆ
διαθέσει, πάντως καὶ μετὰ τὰς γαμηλίους δᾶδας ἀς μετ' οὐ
25 πολύ δοι ἀνάφοντι θερμότερον στέρεεις καὶ προσθήκην εἶναι
καὶ τοῦτο τοῖς σαντοῦ χρηστοῖς ἄλλοις ἥθεσι καὶ τρόποις
δώσεις λογίζεσθαι καὶ πολλῶν ἐμπλήσεις ἀκοάς, καὶ τοῦτο εἴνεκα
θαυμαζόμενος καὶ μάλιστα τῶν συνευχομένων δοι πολλῶν
κάγαθῶν παιδίων ἀποδειχθῆναι πατέρα — ἂ καὶ πόρωνθεν
30 τοῦ χρόνου πρὸ ὑφαλμῶν παριστάς τὴν ἐκείνων μητέρα πρὸ²⁰
πάντων ἄγε καὶ νόμιζε καιροῦ δράξασθαι ποιός τις εἶης πρὸς
τοὺς φίλους σαντοῦ φανῆναι· καὶ γὰρ οἶκοθεν κάκ τῆς γυναι-
κῶντίδος ἐξοίσεις πρὸς τοὺς ἔξω τὴν ὑπὲρ τοῦ πῶς οἰσθα
φιλεῖν — δεῖ δὲ θερμῶς — μαρτυρίαν. εἰδὼς οὖν ὅτι ταύ-
35 την εἴπερ ἕκανε σφέσεις τις ταῦτο ποιεῖ ὡς εἴ τις ἀφελεῖν
ἥδυνατο τοὺς ἀνθρώπους τὸν ἥλιον, γενναιῶς ἔσο περὶ τὰ
πᾶσι κοινῶς ἐπαινούμενα καὶ εὐτυχέστερον, ἵνον δὲ εἰπεῖν καὶ
εὐθυμότερον τὰ πάντα διαγενήσῃ καὶ μακαρίου τεύχη δύοματος.
ἔγω δ', εἰ μὲν ὁρίστον δοι πρὸς ἡμᾶς ἐπιστέλλειν, τὸ πρᾶγμα
40 φιλῶ, εἰ δ' οὐ — ἀλλὰ σὲ καὶ οὕτω φιλῶ: —

λά

ΤΩΙ ΑΥΤΩΡΕΙΑΝΩΙ ΕΞΙΣΩΤΗΙ ΟΝΤΙ ΤΗΣ
ΒΑΣΙΛΙΔΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

“Οσῳ πονηρὸν καὶ τῇ ψυχῇ ἐπιξήμιον τὸ τὰ τοῖς θείοις
5 ἀφιερωθέντα ναοῖς αὐθῆς πειράσθαι ἀποσυλᾶν, τοσούτῳ ἀγαθὸν
καὶ σωτήριον κοδμεῖν τούτους καὶ προβιβάζειν τά τε ἄλλα καὶ
ὅσα πρὸς οἶκοδομήν ἔστι καὶ περίβολον. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἄντικρυς
ἱεροσυλία, τοῦτο δὲ ἀναθήματος χάρις. τούτων δὲ τὸ μὲν
ἀναστέλλειν, τὸ δὲ συναίρεσθαι. πόσης τῆς εὔσεβείας ἔχεται,
10 οἵδε καὶ ἡ σὴ μεγαλειότης καὶ ἀσφαλῶς οὕτως ὡς καὶ ἄλλων
εἶναι διδάσκαλος. καὶ γὰρ σὺν εὔσεβείᾳ καὶ φρονήσει καὶ
λόγῳ τὰ κοινὰ μεταχειρίζῃ τῆς πόλεως, ἔγω δὲ ἡκα δοι πιπλοῦν
ἐντεῦθεν τὸν μισθὸν προξενήσων τῷ δῆλον ποιῆσαι, ὅτι περὶ
τὸν αὐτὸν νεψὼν ιεροσυλία μὲν ἥδη μελετᾶται, ἦν καὶ οὐλυθῆναι

²⁰ ἥθεσιν V ³⁵ ταυτὸν L ⁴⁰ εἰ δ' οὖν codd. XXXI ⁹ τῶ δὲ LM

δεῖ πρὸς τῆς σῆς ἔξουσίας, προσθήκην δέ τινα δεῖ τῷ περι- 15
βόλῳ γενέσθαι τούτου, ἵν ταὶ παρ' οὐδενὸς ἄλλου προβῆναι
οἴοντε, ὅτι μὴ παρ' αὐτῆς ταύτης τῆς σῆς ἔξουσίας.

οὕτω καὶ ἀμφότερα δούγε ἀνήκει καὶ ἐμποδῶν στῆναι τῷ
κακῷ καὶ χεῖρα ὁρέξαι τῷ ἀγαθῷ καὶ κερδᾶναι κέρδος θειότατον
μηδὲν δαπανήσαντι. 20

οὐ μὲν οὖν ναὸς εἰς ὄνομα τιμᾶται τοῦ τιμίου Προδρό-
μου, τῶν νεοκτίστων οὗτος ἐστι τῶν ἐν τῷ Βλάγυῃ ἐδείματο δὲ
τοῦτον ὁ ἐμὸς οὗτος παῖς τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ πρεσβυτέρῳ τυγχά-
νοντι, οὐδὲ ἐμοῦ περὶ τὴν οἰκοδομὴν ὁρθύμως διατεθέντος. ἔτερος
δέ τις τῶν τοῦ ναοῦ οἰκημάτων ἔχομενα δωμάτιον ἑαυτῷ ἐγέρειν 25
ηὔξατο μὲν, οὐκ ἐτέλεσε δέ, δόξεν δ' αὐτῷ μεταναστεῦσαι τῆς
πόλεως ἔζητε τὸν ἀνησύρμενον τὸ μηδὲ ἡμιτελὲς ἐκεῖνο δωμάτιον.
ἐπεὶ δὲ τὸ δίκαιον οὐδενὶ προσῆν ὡς τῷ μάλιστα πάντων πλη-
σιάζοντι — τῷ ιερεῖ τοῦ ναοῦ λέγω —, συνεφώνησε τῷ ἡμετέρῳ
παιδὶ τούτῳ χρυσίον λαβεῖν ἐν καὶ ὑπεκτηῆναι τῷ ιερεῖ τῆς 30
δεσποτείας τοῦ δωματίου. ἀλλὰ τούτου μετὰ τὰ συμφωνηθέντα
εὐθὺς ἐμοὶ πρὸς τὴν Βενετίαν ἀκολουθήσαντος καὶ μὴ φθάσαντος
ἀποδοῦναι τῷ δεσπότῃ τοῦ δωματίου τὸ νόμισμα, νῦν ἔτερος
τις ἀναστὰς ἀντιποιεῖται τοῦ οἰκήματος καὶ προτιμότερον ἑαυτόν
φησιν εἶναι τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ μᾶλλον πλησιάζοντος ιερέως 35
καὶ τὰ συμφωνηθέντα βούλεται ἀκυρών· ἡμεῖς δὲ — καὶ γάρ οὐδέ
μετέχω τῆς ὑποθέσεως ἀτε δὴ φιλῶν διαφερόντως τὸν ἐν τῷ
ναῷ ἐκείνῳ τιμώμενον — στέργομεν τὰ πρότερον ὅμολογηθέντα.

τοῦτον μὲν οὖν ὅστις ποτέ ἐστιν εῦ οἶδ' ὅτι τῆς ἀλογίστου
στήσεις ὁρμῆς — πρέπει γάρ δοι καὶ οἶδας καὶ δύνασαι διορ- 40
θοῦν τὰ τοιαῦτα — καὶ ποιήσεις ἀμεριμνότερον τὸν πρεσβύτερον
τῇ τοῦ ναοῦ προσεδρεύειν ὑπηρεσίᾳ. ἐπεὶ δὲ καὶ τι περὶ τὸν
αὐτὸν τοῦτον νεών παλαιοῦ κεῖται ναὸν καταπεπτωκότος ἐρεί-
πιον, ἐν φι μήτε κοσμικὴν οἰκίαν ἀναστῆναι προσήκει — σὺ
γάρ οὐκ ἔστιν ὅπως ἐπιτρέψεις τινί —, μήτε μὴν ναὸν ἔτερον — 45
οὐ γάρ ἀστεῖον οὕτως ἀλλήλων ἔγγιστα δύο παραβεβλῆσθαι
ναούς· πλείσιν γάρ ἐν αὐτοῖς ἡ φιλονεικία τῆς θείας ἔσται δοξο-
λογίας —, ὑπὲρ τούτου δέομαι τῆς σῆς καλοκάγαθίας προστε-
θῆναι καὶ αὐτὸν τῷ ναῷ δῶρον τοῦτο τῷ βαπτιστῇ τοῦ Κυρίου
καὶ ἀνάθημα σόν, ἵν' εἴη πολυάνδριον γοῦν τῷ ναῷ. οὐδὲ 50

²⁷ δωμάτιον V ὡς τὸ VF ³² πρὸς om. V ⁴⁰ στήσις V ⁴³ εἰν add.
ead. man. supra ναὸν L ⁴⁴ ὃ μήποτε V ⁵⁰ γοῦν αὐτῷ τῷ ναῷ

γάρ ἔστιν αὐτῷ τόπος, οὐ τοὺς τὸν βίον μεταλλάζοντας κατα-
τίθεσθαι χρή, οὔτως ἔστενοχώρηται τὰ περὶ αὐτὸν καὶ τοσοῦτον,
ὅτι καὶ τοὺς Ἰουδαίους ἀλλαχοῦ καθιδρυμένους τὰ πρότερα μετα-
ταῦτα φέροντες οἱ τηνικαῖτα τὰ κατὰ τὸν Βλάγκαν ἐπιτεραφμένοι
55 αὐτοῦ που κατέκισαν περὶ τὸν νεών, καὶ — ἵνα τι λέξω σὺν παιδιᾷ
— ἐνορίαν τῇ ἐκκλησίᾳ δεδώκασι τὴν συναγωγήν, καί, οὓς φεύγων
οἱ Ἰωάννης ταῖς ἐρήμοις συνδιητάτο καὶ οὓς γεννήματα ἔχιδνῶν
ἀνόμαξε, τούτους γειτονεῦ τῷ τούτου ναῷ παρεσκενάσαν·
ἄν τὴν τῆς ἀποστολας ἀηδίαν οὐκ ἐλαττον πάντως ὁ βαπτιστὴς
60 ἀποστρέφεται, ἡ ἡμεῖς τὴν ἐκ τῆς βυρραδεψήσεως αὐτῶν μυ-
σαττόμεθα δυσωδίαν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐν ἄλλοις κείσθω· τούτου
δὲ χάριν αὐτῶν ἐμημόνευσα, ὃς εἰ τὸν τόπον, ὃν οὗτοι ἐπέχουσι,
συνοικία Χριστιανῶν ἐπεῖχε, πολλῆς ἀν τῆς παρ' ἐκείνων ἐπι-
κονυμίας ἀπέλαυνεν, ἥς ιννε στερεῖται παντάπασι· τὸ δὲ μηδὲ τὸν
65 ἀρκοῦντα τόπον εἰς κατοίκησιν ἔχειν, μηδὲ οὕπερ ἀν τὸν
ἀποιχομένους ἐνδάπτοι, τοῦτο δὲ εὑσεβεῖν ἐπισταμένη ψυχῇ
οὐδαμῶς ἀνεκτόν.

σὺ δὲ δή, κύριέ μου, καὶ τὰ θεῖα τιμᾶν εἰδὼς καὶ τοῦ καλοῦ
φίλος ὃν καὶ λόγον ἔχων τῇ σαντοῦ συνιέσει συμπαραθέοντα,
70 δεῖξον καὶ νῦν, ὅτι τε μισεῖς ἀδικίαν καὶ ὅτι φιλεῖς τὴν τοῦ
θείου οἴκου εὐπρέπειαν· ἵνα δοι καὶ ἡμεῖς μὲν ἀποδοίημεν τὴν
εὐχαριστίαν, τὴν δὲ χάριν ὁ τῆς χάριτος καλούμενος ἐπωνύμως: —

λβ'

ΤΩΙ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΩΙ

Ἐπειδή σε καλῶς ιρίνων ὁ κραταίος ἡμῶν αὐτοκράτωρ
τὴν ἔξουσίαν τοῦ τὰ δίκαια δρᾶν περιέχωσε — καὶ γάρ εἰ τῶν
5 οὐδὲν ἐλαττον κακὸν ἥργον μένων ἀδικίαν, ἡ τὰ θειότερα παρ'
οὐδὲν ἄγειν —, ἐμοὶ δίδωσι τὸ περὶ σὲ φίλτρον καὶ θάρρος
ὑπομιμήσκειν σε ταῦτα τὰ δίκαια, εἴ πού τις τύχοι ἐμοῦ
δεόμενος καὶ δι' ἐμοῦ τῆς σῆς εὐμενείας ἐλπίζοι τενέσθαι.
ώς δὴ καὶ ὁ τιμιώτατος ἡμῶν ἀδελφὸς ὅδε, Θεοδόσιος, ἥλπισεν.
10 ὃν ἐγὼ πολλὰ ἐπαινεῖν ἔχων ἐνὸς τούτου μάλιστα τὸν ἄνδρα

⁶¹ ἀπολιαλλάττοντας, ἀπολι add. ead. man. V ⁶³ καθιδρυμένα V
⁶⁷ ev. Matth. III 7 ⁶⁰ τῆς ἐν V μυσαπτόμεθα LM ⁶⁴ ἀπήλαυνεν LM
ἀπήλαυνεν V δὲ om. L ⁶⁶ ἀποιχομένους V XXXII ⁴ περιίζωσε L
⁷ ἐμοῦ τύχοι L ⁸ ἐλπίζει L ἐλπίζη VM ⁹ θεόδωρος in marg. rubr., in textu
om. nomen L ¹⁰ ἔχω VM

φιλω, οῖς τῆς ἡμῶν φιλίας μάρτυρα ἑαυτὸν καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ παράγει. σοῦ γὰρ ἐθέλων τυχεῖν εἰς ἐμὲ παταπέφευγεν ὥσπερ εἰς ἄλλον σέ· ταῦτὸ δ' ἀν οἷμαι πάντας ἔγνω καὶ πρὸς σὲ πατέφυγεν ὥσπερ εἰς ἄλλον ἐμέ, εἰ παρ' ἐμοῦ τι τῶν ἐμοὶ δυνατῶν ἐδεῖτο τυχεῖν. ἀποδέξῃ τοὺννυν καὶ αὐτὸς διὰ ταῦτα 15 τὸν ἄνδρα, καὶ γνῶναι ποιήσεις — εἴ τινες εἰσὶ τὰ καθ' ἡμᾶς ἀμφοτέρους μὴ ἐπιστάμενοι —, ὡς οὕτος τε τάληθῆ μεμαρτύρηκε, κάγὼ δοι γράφων δικαίως τὴν αὐτοῦ μαρτυρίαν συνέστησα. οἶδα δ' ὅτι καὶ αὐτὸς φήσεις μὴ δεῖν εἶναι μοναχὸν ἄνδρα, δι' ἐπίσκοπον πατέρα ὁφειλέτην χρυσίου παταστάντα, τῆς ἐλπίδος 20 ἐκπεσεῖν, ἐφ' ἣς βεβαίως ὁχούμενος ἀποτίσειν τὸ χρέος ἐμελλειν· εἴχετο γὰρ ἀσφαλοῦς ἐλπίδος τῆς χρηγούμενης ἐκ τοῦ βασιλικοῦ ταμιείου τῷ ἐπισκόπῳ δωρεᾶς. εἰ δὲ κάκεῖνος φθάσας πρὸς βίον ἄλλον ἀνέλυσεν, ἄλλὰ σύγε θαῦμα ποιήσεις, εἰ, ὥσπερ ἀναστήσας τὸν ἐπίσκοπον, ἐν χερσὶν αὐτῷ τὴν βασιλικὴν δωρεὰν 25 θείης. οὕτω δὴ γε ποιήσας οὐκέτι οὕτ' αὐτὸς ὁφειλέτης ἐσῃ τῷ ἐπισκόπῳ πόρρωθεν ἀπαιτοῦντι τὴν δωρεὰν ὁφειλούμενην ἥδη κανὸν ἐνθένδε μετέστη, οὕθ' ὁ ἐκείνου παῖς δεῦρο κάκεῖσε τοῖς δανεισταῖς περιενεχθῆσται, οὕτε τὸ τοῦ ἐπισκόπου ὄνομα μηδὲν ἀμαρτόντος βλασφημηθῆσται. καὶ σὺ δὲ ὅμοιος σαντῷ 30 κάνταῦθα φανήσῃ, οὐ μόνον ὅτι μισεῖς ἀδικίαν μαρτυρούμενος, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐς τὰ μάλιστα τοῖς δικαίοις συναίρῃ: —

λγ'

ΤΩΙ ΒΡΥΕΝΝΙΩΙ

Εἴ τι σοι παλαιᾶς φιλίας ἐμπύρευμα, εἴ τι περὶ σοῦ γενναῖον οἵεσθαι δίδωσι ἡμῖν καὶ μᾶλλον ἀνέχῃ μηδὲν ἔχων ὃ πρὸς ἀρίστων ἀνδρῶν ἐστιν, ἢ πολλὰ μὲν ἔχων, μηδενὸς δὲ τούτων 5 καὶ τοῖς ἐπιτηδείοις μεταδιδούσι, νῦν ἐν παρῷ τὴν περὶ τούτων ἀπάντων σοι ψῆφον ἔξοισεις καὶ τὴν ὑμετέραν Διοφάντου βίβλον — ἀντιβαλεῖν ἐξ αὐτῆς γὰρ βουλόμεθα τὴν ἡμετέραν — ἐφ' ἡμερῶν ὅσων δὴ σοι βουλούμενῷ τυγχάνει προθεσμία πέμψεις ἡμῖν. οἷμαι γάρ, ὡς οὐκ ἀν οὐδ' ἐν χρήμασι πλουτεῖν ἔλοιο, 10 εἰ μηδεὶς συνείσεται σοι τὸν πλοῦτον, μηδ' ἐσται μηδ' ὅτιοῦν

¹² θέλων VM ¹³ ταυτὸν L ¹⁴ εἰπειρ ἐμοῦ L ¹⁶ εἰσι om. VM ¹⁷ ἐπιστάμενος V ²⁶ δέ γε V ²⁹ οὕτι τὸ L XXXIII ² βρυενίω V ⁴ ἡμῖν . . . καὶ μᾶλλον ἀνέχῃ . . . μηδὲν ⁵ Il testo mi sembra lacunoso' p ⁷ σοι om. p ⁸ ἔξοισοις p ⁸ ἀντιλαβεῖν V

ὅσοι τὸ εὐπορεῖν μᾶλλον καθ' ἡδονὴν εἶναι ποιήσει. τοῦτο δ' ἀν εἴη δόξα τῶν ἔξωθεν, ὡς οὕκουν ἐν ἀπόροις τὰ σά·
 ἀλλὰ τούτου μὲν ἵστησε δίλιγος ἀν εἴη σοι λόγος. μιμήσῃ δέ
 15 μοι τὸν φειδωλούς, οὐ μετρίους ἑαυτοὺς ὀνομάζουσιν, ὡς
 ἀσφαλεῖς οἱ δειλοί; μὴ σύγε, φίλοσοφίᾳ περὶ παντὸς γίγνεται.
 μηδὲ τὴν αὐτὴν τοῖς πολλοῖς ἴτεον — οὓς οὐκ ἔστιν ὅστις
 τῶν λόγου τινὸς ἔξιν λόγου τινὸς ἀξιοῦ —, ἀλλὰ πρὸς τοὺς
 ἐπτὰ τὸν πλανῶμενους ἀναβλεπτέον. καὶ γάρ οὖν καὶ ἀνα-
 20 βλέπεις, καὶ τὸν ἐκείνων δρόμους διασκοπεῖς, καί σοι συνήδομαι
 τῆς προθέσεως. χαίρειν γάρ ἐστι τὸν πολλούς, οὐ τὰ σεμνὰ
 διαβάλλοντες μάταια ταῦτα φάσκουσιν, αὐτῷ τούτῳ δεικνύντες
 ἑαυτοὺς τῆς περὶ ταῦτα δεξιότητος ἥττους ὄντας. πρὸς ἐκείνους
 τούντιν ἀνενεκτέον, καὶ πάρεστι θεωρεῖν, ὡς ἐναντία τοῖς ἄλλοις
 25 ἡ κατὰ τούτους περίοδος. πόθεν γάρ αὐτοῖς τὸ πολυύμνητον
 ὄνομα τοῦτο; πόθεν βίβλοι τὰ κατ' αὐτοὺς διεξιοῦνται τῶν
 μετρίων προάγονται λόγων ἔξιστασθαι καὶ τῶν ἐθνῶν, οἷς τι
 μέτεστι παιδείας τε καὶ συνέσεως, πολλὴν τὴν περὶ τούτους
 σπουδὴν ἔχει; οὐδεὶς ἀν οἷμαι σοῦ μᾶλλον πρότερος εἶποι,
 30 οὐδὲ ἄλλην φήσεις τὴν αἰτίαν, πλὴν τοῦ κινεῖσθαι μὲν τοῖς
 ἄλλοις ἀστρασιν οὐ κατὰ ταῦτά, ἡμερῶν δὲ καὶ μηνῶν ἐντεῦθεν
 καὶ ὡρῶν καὶ ἐνιαυτῶν καὶ τῶν ἄλλων, ἀ τὴν τῶν πολλῶν
 διέδραμε γνῶσιν, αἰτίους γίνεσθαι. ταύτη κινεῖσθαι πεφύκασιν
 οὗτοι τούτων εἰκόνας ἑαυτοὺς συνιστάτωσαν ἡμῖν οἱ φιλόσοφοι,
 35 ἐπεὶ καὶ μεῖζον αὐτοῖς ἐκ τοῦδε τὸ σεμνὸν περιγίνεται, ἢ εἰ
 δεκάκις ἐπτὰ πλανήτων ἀποστάσεις τε καὶ συνόδους γινώσκειν
 ἡμᾶς ἔπειθον. πρᾶγμα λέγω σαφέσ, ὅτι καὶ μᾶλλον δήπου
 θαυμάσομεν ὅστις τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον ἐθέλοι ξηλοῦν, ἢ τὴν
 γῆν ὅσην καὶ ὅπως ἐκεῖνος οὐ τε πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν
 40 βασιλεῖς ἔχειράσαντο ψιλῇ γνώσει μεμαθηκότα.

προσέθηκα ἀν ἐκ λογισμῶν καὶ ἄλλα πλείω τοῖς γράμμασιν,
 εἰ μὴ σε γελάσοντα γέδειν, τάχα δὲ καὶ ἀγανακτήσοντα, ὅτι
 συμφράστηκεν ἀξιώσεως μακρὸν ἀποτείνω τὸν λόγον καὶ σε
 παρακατέχω πρὸς ἔτερον ἄττα βελτίω βλέποντα· πλὴν, δὲ καὶ
 45 ἀρχόμενος ἔλεγον, αὕτη σε μία δεῖξει ἐπιστολή — ταύτην γάρ
 οἷμαι καὶ αὐτὸς τὴν ὑπόθεσιν ηὔχον — καὶ φίλον καὶ γενναῖον

¹⁴ μιμήσει V οἱ p. ¹⁹ οὖν ἀναβλ. VM ²⁸ πολλοὶ L πολλὰ p. ³³ αἰτίαν
 L p. ³⁵ ἡ ἡ δεκ. V ³⁶ σύνοδον L συνόδον p. ⁴⁰ ψηλῇ V ⁴⁵ δεῖξην V

καὶ ἐλευθέριον καὶ — κεφάλαιον ὡς εἰπεῖν — φιλόσοφον, καὶ πρὸς ἄπαντας λέγειν ἡμῖν δώσεις, ὡς τοιοῦτος ἡμῖν ὁ Βρυέννιος,
οἶν ηὐχόμεθα: —

λδ'

Γράμμασιν οἱ φιλοῦντες τοῖς ἀποῦσιν ὁμιλοῦσι τῶν
φίλων· ἡμεῖς δέ σε πολλάκις τοῦτον προσειρηκότες τὸν τρόπουν
ἔστι μὲν ὅτε πρὸς τὰ ἔστιν διανιστῶμεν, τὰ πλείω δὲ ἐκκρούσμεθα 5
τῶν ἐλπίδων. οὕποντιν ἐπανήξεις ἥδη ποτέ, ἡμᾶς μὲν τοῦ δοκεῖν
δχληροὺς ἀπαλλάξων, σαυτοῦ δὲ τὴν ἐντεῦθεν αἰτίαν ἀποτρι-
ψόμενος, ἀμφοῖν δὲ τὴν πρὸς ἀλλήλους πύρρω γραμμάτων
χαριούμενος ὁμιλίαν; —

λε

"Ἐχεις ἥδη τὴν βίβλον καὶ θάττον ἥπερ ἵσως ὑπέλαβες ἄν·
σὺ δὲ αἴνιγμα πλάσαις ἀν ἐπὶ ταύτῃ καὶ τι τοιοῦτον εἴποις,
ὡς ἔστι τι τῶν ἀπάντων δὲ μήτ' ἀρχὴν ἔλαχε μήτε τέλος· ἔστι 5
δὲ οὔτε θεός, οὔτ' αἰών, οὐ κύκλος, οὐ σφαῖρα· πέμπτον γὰρ
ἵσως οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. χρησάμενός γε μὴν τῷ εὑρεθέντι ἐκ
τῶν ἐνόντων θάττον καὶ αὐτός, ἢ ἡ ἡμεῖς ὑπολάβοιμεν ἄν,
σπουδὴν ποίησον ἀποπέμψαι: —

λζ'

ΤΩΙ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΙ ΚΤΡΩΙ ΑΝΔΡΟΝΙΚΩΙ

"Εδει μὲν μὴ γράφειν πρὸς τὸν μὴ γράφοντα, τὸ δὲ περὶ
σὲ φίλτρον, κανὸν οὐκ ἔστιν ὅτε τοῦτο ποιῆσι, ἀεὶ βιάζεται γρά-
φειν. ἀλλὰ μέχρι πότε ταῦτ' ἐγκαλέσω τῷ μηδὲ εἰς ἀπολογίαν 5
καθίστασθαι ἀξιοῦντι; διδότω μόνον ἡ περὶ σοῦ φήμη τὰς φίλας
ἀγγελίας ἐμοί; αὗται δὲ ἄν εἶεν, εἰ εὖ ἔχεις ἐν πᾶσι καὶ σε —
τοῦτο δὲ ἄνωθεν ἐπισφραγίζοι θεός — ὄψομαι. τοῦτο γὰρ ἀν
εἴη κεφάλαιον ᾧν ἐγὼ δι' εὐχῆς τίθεμαι.

⁴⁸ βρυέννιος VM XXXV ⁵ τι om. p. δὲ μὴ τὴν ἀρχὴν ἔλαβε p. ⁸ τῶν
μὲν ὅντων in iexiu, in corrigendis τῶν ἐνόντων (?) p. XXXVI ⁵ ταῦτα V

10 περὶ σοῦ μὲν οὖν ταῦτά τε βούλομαι, καὶ ἡσθείην ἰδών·
 δὸς δὲ Ἀγαθόνικος, τί μὴ καὶ τοῦτον αὐτὸς πρὸς τὸ μὴ γράφειν
 ἐγένυμιας; ἀλλὰ δρᾶμαί μὲν οὗτος γοῦν ἵσως οὐ τουτὶ δρᾶ,
 τῷ δὲ μὴ μέλανος εὐπορεῖν. ἂρ οὖν οὐκ ἔστε με μέλαν ὅσον
 δῆποτε βούλεσθε παρέχειν ἑτοιμάτατον πάντων ὅντα; νεύματι
 15 σημήνατε μόνῳ, καὶ τοσόνδε τι πρὸς ὑμᾶς ἁεύσει, ὅσον ἵκανὸν
 εἶναι καὶ τὰς τῶν σοφῶν κλέπτειν ὄψεις, οἵᾳ που καὶ τὸ τῆς
 σημίας τοὺς θηρευτάς — ἀλλὰ τί ταῦτα λέγω; κανὸν ἐγὼ μὴ μέλαν
 διδῶ, βαπτέτω τὸν κάλαμον τῇ τοῦ σφετέρου δέοματος ἐπι-
 φανεῖᾳ, καὶ μέλαν ἀποθλίψει πάντως ἐκεῖθεν. οὐ γὰρ τοσοῦτον
 20 λευκός, ὡς καὶ πρὸς γάλα ἐρίζειν.

τὸν Ἀνδρόνικον εἴδομεν — εἰ δὲ καὶ σοὶ τοῦτο βούλόμενον
 ἦν, λέγειν οὐκ ἔχω· πλὴν οὐκ ἀν εἴδομεν, εἰ μὴ πολλάκις
 μεταπεμψάμενοι μόλις ἐπείσαμεν πρὸς ὑμᾶς ἥκειν. οὐ μὴν
 25 ἥκαν τοσοῦτον καθ' ἡδονὴν γέγονεν, ὅσον ἐλύπησε. γράμματα
 γὰρ σὰ καὶ πάλαι μὲν οὐ προσεδοκήσαμεν, παρ' αὐτοῦ δὲ καὶ
 ἀπεγνώσειμεν λήψεσθαι. οὐ δὲ οὐδὲ λόγον τινὰ παρ' ὑμῶν
 λέγειν εἰχεν, ὃς ἀν ἐδίδον τοεῖν, ὡς μνήμη σοι τῶν ἐμῶν,
 ὅτι μὴ τὸν πρόχειρον ἀσπασμὸν καὶ συνήθη, τὸν εἴτε ἀληθῆ,
 εἴτε καὶ μὴ τοιοῦτον: —

λξ'

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

Δαιμόνιε· τὸ δὲ μὴ γράφειν σε παρὸν τοῦτο δρᾶν, πῶς
 ἀν οὐκ ἄδικον ἀποφήνειας; ἢ τίνα τρόπον σκυτὸν ἀπαλλάξεις
 5 τῶν ἐγκλημάτων; οὐδὲ γὰρ τὸ διεστηκὸς αἰτιάσῃ τῶν τόπων.
 τοῦτο μὲν οὖν σοι καὶ μᾶλλον κατὰ πρόσωπον στήσεται.
 ἢ γὰρ οὐκ ἀν γράμματα ἐγρύς ὅντα σε ἀπητοῦμεν; ἀλλ' εἰ
 μηδέποτε πρότερον, νῦν γοῦν μαθεῖν ὑμᾶς ποίησον, ὅτι μὴ
 παντάπαιδι τῆς σῆς ἐκπεπτώματεν μνήμης. ἐμοῦ γὰρ αὐτὸς, οὐδὲ
 10 ἀν πρὸς τὸν Ἀθω βαδίζης, ἐπιλήσμονος τεύξῃ. τοῦτο δ' ἀν
 εἴη τοῖς φιλοῦσι καὶ φιλουμένοις τὸ κάλλιστον, ἡ μνήμη, καὶ
 τὸ ἐπιστέλλειν ὄσάπις ἀν ἐγκωρῆ. σὺ δ' ἐμῶν μὲν ἵσως γραμ-
 μάτων ἐπιθυμεῖς· δῆπος δὲ ταῦτα παρέσται, μικρὸν ἢ οὐδένα
 λόγον ποιῆ; παρησαν δ' ἀν, εἰ καὶ αὐτὸς ἐγράφεις — οὐδὲ

¹³ τῶ μὴ δὲ μέλ. Λ τὸ δὲ μη μέλ. Β τῶδε μὴ Μ ²¹ σὺ Β ²⁴ ἐλύ-
 πησέν VM

γὰρ οὐδ' ἐγὼ τῶν σῶν, ὡς ἀν 7σως αὐτὸς οἰηθῆς, ἀνέραστος —, 20
νῦν δὲ καὶ δοῦ μὴ γράφοντος πάρεισι, καὶ γνώρισον τούτοις,
ὅτι μὴ μάτην τὴν τοσαύτην ἐστάλησαν· εἰ δ' ἐγὼ μὲν γράψω,
οὐ δὲ μὴ τούτο ποιεῖς, οὐκ οἶδα τίνα τὸν ἐπαινεσόμενον
ἔξεις: —

λη

Μόλις δὲ δεῖνα τῆς εἰρκτῆς ἀνεθεὶς τάχιστα κεκινδύνευκεν
αὖθις τὸν ἐκεῖ προσειπεῖν καὶ οὕπω πέποιθεν ἐν ἀσφαλεῖ
καθεστάναι, τὸν δὲ Ταντάλου πέτρον ὑπεριπτάμενον δέδοικεν. 5
εἴη δ' ἀν δὲ φόβος τοῦδε καὶ πολὺ προέχων τοῦ Τανταλείου.
τῷ μὲν γὰρ ἄλιοι μοχθηρῶν ἐλπίδων προύχωρει τὸ πάθος· δὲ
— οὐ γὰρ τοῦ ὑπάτου Λιὸς ἦν — καὶ πεῖραν ἔσχε τοῦ
λίθου πεσόντος, μικροῦ καὶ συντριψαντος ἄν, εἰ μὴ τάχα καὶ
δευτέραν αὐτῷ ταμεύεται πτῶσιν. οὐ τοιούτοις οὗτος ἥλπισεν 10
ἐλθῶν δεῦρο θρονοβηθῆσθαι· ἐλπίδος μέντοι καὶ φόβου μεταξὺ
κείμενος οὐδὲ ἔαυτῷ τι χρήσεται οἶδε. καὶ φόβου μὲν οὐκ ἀν
ἔροι τίνος, εἴρηται γάρ· ἐλπίδος δὲ τοῦ καὶ σὲ ποτε πρὸς
ἡμᾶς ἐπανήξειν, ἢ γράμμασι σοῖς ἐπὶ τι τῶν ἀπάντων φέροντα
τὰς ἐλπίδας ἐρείσειν. εἰ δὲ δεῖ καὶ ταύτας αὐτῷ φαγῆναι — ἀλλ᾽ 15
οἱ μὲν οὐκ ἀν βούλοιτο· βούλοιτο δὲ ἄν, εἰ πᾶσά γε ἀνάγκη
τοντὶ γενέσθαι, τὴν ταχίστην φαγῆναι, ὡς ἀν καὶ γνῶ,
τίνα τρόπον ἔαυτὸν διαθήσεται· ὡς οὐν γε χειμῶνα μόνον
ἐμποδὼν αὐτῷ γινόμενον δυστυχεῖ τοῦ μὴ τὸ Βυξάντιον ἡμῖν
καὶ τὴν εἰρητὴν καταλιπὼν οἴχεσθαι. 20

περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ εἰς μακρὰν αὐτὸς τὴν ἀπόκρισιν
θήσῃ· τῷ δὲ τὴν ἐπιστολήν σοι κομίζοντι συνήθεια μὲν πρὸς
ἡμᾶς ἐστι, πάσχει δὲ ἅπερ οὐδὲ ἀν τοῖς ἐχθροῖς ἡρασάμεθα.
ὑπὲρ οὖν γὰρ πελάγη διέβη μακρὰ καὶ βαρβάροις συνέμιξε καὶ
τὸ ξῆν ἐλπίσιν οὐκ ἀσφαλέσιν ἐπίστευσε, τούτου παρὰ πᾶν 25
ἐκπίπτει τὸ δίκαιον, γνοὺς τοίνυν οὐκ ἄλλοθεν ἐσομένην αὐτῷ
τὴν βοήθειαν ἢ πρὸς ὑμῶν, πρόσεισιν ὑμῖν καὶ τῇ δίκῃ θαρρῶν·
πιστὸν δὲ ἐκεῖνο τούτου πᾶς ἀν ἡγήσατό τις, ὡς οὐ ξητεῖ τὰ
μὴ δίκαια. τῆς γὰρ ὁρας ἐν ἀκμῇ τοῦ ψύχους οἵκοι μένειν
ἀναγκαῖούσης ὅδε τὸν ἐκ τῆς ἀδικίας χειμῶνα μᾶλλον βαρέως 30

XXXIX ¹⁵ ἐρίσειν V ¹⁹ δυστυχεῖν L ²² τὸ δὲ V ²⁸ τούτου om V³⁰ δ δὲ LVM

ἥνεγκε· καὶ μακρὰν τὴν πρὸς ὑμᾶς οὖσαν οὔκουν ἐγένετο
φάθμυος στείλασθαι· καὶ τοῦτο δὲ οὐ μικρόν, ὅτι καὶ μείζον
τὴν τύχην ἡ κατ' αὐτὸν εὗ εἰδὼς ἐλευσόμενον εἰς ἀγῶνας
οὐκ ἀναπίπτει· ἀληθείας ταῦτα γε σύμβολα τῷ παρόντι καὶ
35 τοῦ μὴ τῶν ἀλλοτρίων ἥκειν εἰς ἔφεσιν. πᾶς γὰρ ἄν; ὃς
γε καὶ περὶ τῶν οἰκείων περιδεής οὕτως ἐστίν, ὡς, εἰ μὴ σύ-
γε τὴν ὑμετέραν παράσχοις αὐτῷ δοπήν, μὴ πάνυ τι θαρρεῖν,
ἐπὶ γῆς ιούσῃ τῇ δίκῃ ἐντεύξεσθαι. εἰ δὴ μήδ' οὕτος φίγώσει
τε καὶ ταλαιπωρήσει μάτην, μήτ' ἄλλως αὐτὸς γέγραφα, τῶν
40 βουλομένων γίνοντας λόγον ποιεῖσθαι φίλων καὶ τοῖς ἀδικου-
μένοις ἀμύνειν: —

λθ'

ΤΩΙ ΖΑΡΙΔΗΙ ΚΥΡΩΙ ΙΩΑΝΝΗΙ

Καὶ τάχος ἐπαγγειλάμενος ἐπανήξειν μᾶλλον τῇ βραδυτῆτι
λυπεῖς ἥπερ ἐκείνῳ ἀν εὐφραντας καὶ τὰς ἐλπίδας ἡμῖν εἰς
5 ἀπόγνωσιν ἥδη περιστᾶς. χρῆν δὲ οὐχί· τὸ γὰρ τὸν οὕτω
φιλοῦντα, ὡς ἐγὼ σέ, εἰς ἀνθυμίαν ἐμβάλλειν, ὡς ἐμὲ σύ, ποὺ
δίκαιον; σοῦ μὲν οὖν τινες τοῦτο θαυμάζουσιν, εἴγε τοσοῦτον
διστάν σεαυτὸν τῶν λόγων ἀνέχῃ· ἐγὼ δ' ἐμαυτοῦ μεῖζόν τι
θαυμάσας ἔχω — οἵς ἔξδιον ἐπέχειν σε τῇσι ἀποδημίας, τοῖς
10 ἐπὶ ταύτην καλούσιν ὑφῆκα. σὺ δ' οὐ μόνον με λόγοις ἀπατᾶν
καὶ μηδὲν τέλος ἔχούσαις ἐλπίσιν ἔμελλες σαίνειν, ἀλλ' ἥδη
καὶ γράμμασι, καὶ γράφων τὴν ταχίστην ἐπαναστρέψειν οὐδὲ
βραδέως τουτὶ δρᾶς· καὶ σου τὴν ταχυτῆτα καὶ βραδυτῆτος
περιστέρω αἰσθάνομαι· καὶ τὴν ἐπιστολὴν ὅσαι ὕσται λαμβάνων
15 εἰς χεῖρας βούλομαι μὲν αὐτὴν ἀληθεύειν, ὅτι σὴ καὶ ὅτι σε
ἰδεῖν τοῦ παντὸς ἔξιον ἥρωῦμαι· ἀεὶ δὲ — πᾶς ἀν σεμνῶς
εἴποιμι; — φευδομένῳ ἀλγῶ καὶ μόνος μόνη πρὸς δίκην
καθίσταμαι καὶ τῇσι μηδὲν πέρας δεχομένης ὑποσχέσεως ἐγκαλῶ.
ἀλλ' οὐδέν μοι πλέον ἐντεῦθεν, προσθήκη δὲ μᾶλλον δύνης
20 τὸ μηδὲ δίκην ἴκανῶς ἔχειν παρὰ τῆς τοὺς δινείδοντος δὴ τούτους
ὑποτεινούσης λαβεῖν. λήψομαι δὲ καὶ ὑπὲρ ἀμφοῦ παρὰ σοῦ
δίκαιας ποτέ, ὅταν ἐπανελθόντα, ἢ σε τῶν μαθημάτων ἀποδημοῦντα
διέφυγεν, ἐπιμελῶς εὗ μάλα διδάσκω. ἵθι δὲ τάσδε τὰς δίκαιας

³¹ ἡμᾶς VM ⁴⁰ λόγων V XXXIX ⁴ εἰπερ V ⁸ τὸν λόγον V
¹⁴ λαμβάνον V

ὅσον τάχος ὑφέξων, σοὶ μὲν ἡδίστας ὁμοῦ καὶ λυσιτελεστάτας,
τοῖς δέ σοι καθ' αἷμα προσήκουσι τῶν εὐκταιστάτων· καὶ μὴ 25
νόμιξε κάμε χαίρειν ὅσπερ σὺ νῦν σαυτὸν ἐκδοὺς ταῖς ἀνέσειν·
ἀλλ' εἰ μὲν σπεύσας ἥξεις, τηνικαῦτα γοῦν χαρήσεσθαι· εἰ δὲ
μάτην τὴν σὴν ἐπάνοδον ἐλέγξεις, ἐλπίζοντα τὸ ἐπὶ σοίγε
μηδέποτε: —

μ'

ΤΩΙ ΔΕΣΠΟΤΗΙ

"Ἐδει μὴ μέχρι πολλοῦ με τὴν σὴν βασιλείαν ἀποδημοῦσαν
ποθεῖν — οὐκοῦν ἔργον δὲ τοῦτο θεοῦ; πρῶτον μὲν ἐπ'
αὐτῆς τῆς ἀποδημίας ἀνέψυξά μοι τὸν ἔρωτα — οὐδὲ γὰρ ἂν 5
ποτε δι' ὑμᾶς ἐπιλαθούμην τοῦ Λοπαδίου —, εἴτα γραμμάτων
παραμυθίαν ἐκομισάμην, νῦν δὲ καὶ ἀγγελίαν τῆς πρὸς ὑμᾶς
ἐπανόδου· τὸ μὲν ἀσμένως, τὸ δὲ ἐλπίσας, τὸ δὲ καὶ ἡδιον ἦ
πᾶν διοῦν. πέμπω τοίνυν τὴν ἐπιστολὴν ὑπαντήσουσαν καὶ
τὴν προσκύνησιν καὶ εὐχὴν ἀφοσιωσομένην, ἐπείπερ ἐμαυτὸν 10
πέμπειν οὐκ ἔχω. μέμφεται δὲ οὐδείς, εἰ τὴν ἐπάνοδον ταχίω
ποιεῖσθαι προτρέποιτο, συγγνοίεν δ' ἂν οἷμαι πάντες· διὸ
πόθος βιάζεται. πείθει δέ με φιλεῖν οὐχ ἡ περὶ ὑμᾶς τύχη
καὶ τὸ ὑπέρομεγα τῆς ἀξίας — περιφανῆ μὲν γὰρ καὶ ταῦτα —,
ἀλλ' ἡ τῶν τρόπων χοηστότης καὶ τὸ μηδενὸς περὶ τὰ κάλλιστα 15
ἀξιοῦν ὑποβεβηκέναι καὶ — διὸ μηδενὸς δεύτερον —, ὅτι σεαυτὸν
τοιοῦτον παρέχεις, οἷον οὐκ ἄν τις δύναιτο καὶ μόνον εἰς
ὅψιν ἐλθὼν μὴ φιλεῖν. δι' ὧν πάντων βούλομαι μὲν εἰπεῖν,
ώς ἀποκρύπτεις τὰ τῆς τύχης λαμπρά. δοῶ δέ, ώς οὐδὲν
ἡττον περιφανέστερα ἐαυτῶν ἀπεργάζῃ· καὶ μᾶλλον ἂν αὐτὸς 20
κατὰ τῆς τύχης καυχήσαιο κόσμου αὐτῇ περιτιθέναι, ἢ ἐκείνη
μέγα φρονήσειν, ὅτι τοῖς αὐτόθεν ἐπαινετοῖς τὸ παρ' ἐαυτῆς
λαμπρὸν συνεισήνεγκεν.

ἴδοιμεν δὴ τὴν βασιλείαν σου τάχιον καὶ τοὺς χρυσοῦς
ταύτης ἀετιδεῖς δεῦρο πεμπομένους ὑπὸ θεοῦ· οὓς ἔγω καὶ 25
Μερκούριος μάλιστα πάντων ἡδέως ὑποδεξόμεθα. Μερκούριος
δὲ καὶ συνέσται· ἐσ καὶ συνὼν ὑμῖν καὶ ἀπὼν ὑμέτερος εἶναι

⁴ XL οὔπονν V ¹⁰ ἀφοσιωσαμένην V ¹⁹ ἀποκρύπτεις V ²⁵ παρὸν
θεοῦ V

τὰ πάντα σπεύδει, νῦν δὲ καὶ λόγοις σχολάξει ὑμῖν ἔαντὸν
ἐπιτηδειότερον εἶναι παρασκευάξων τά τε πρὸς λόγους καὶ τῆς
30 παρὸν ὑμῶν εὐεργεσίας ὑποδοχῆν: —

μά

ΤΩΙ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΙ ΚΤΡΩΙ ΑΝΔΡΟΝΙΚΩΙ

Τὸν Ἀνδρόνικον οὐ μικρῷ τῷ μέσῳ ἥδιον εἶδον ἡ πρό-
τερον· οὐδὲ γὰρ ταῦτὸν τὸ καὶ γράμματα τοῦ φιλονιμένου ἔχειν
5 διδόναι τῷ μηδὲ πιστεύεσθαι, εἴη γε ὅλως ἐκεῖθεν ἥκει. τῇ γε
μὴν προσούσῃ ἀρτίως ὑμῖν τύχη πολὺ τὴν περὶ αὐτὸν ἀντι-
μαρτυροῦσαν εἶδον σκευήν. χοὴ δὲ μὴ μᾶλλον τῶν ἀλλοτρίων
ἔνεκεν εὖ πράττειν τινά, ἡ τῶν οἰκείων. καὶ γὰρ τῶν τῆς
τύχης μεταπιπτόντων κύβων τὸ μὲν οἰκεῖον μένει πιστῶς τῶν
10 ἐναντιωμάτων τῆς ἀπίστου δαίμονος ἀνεχόμενον· τὸ δὲ ἀλλότριον
οἴχεται πάλιν ἐκείνους μετιόν, οὓς ἀν εὐδαιμονοῦντας πρὸς
καιρὸν ὑπέλθη καὶ τῆς ἐκείνων κατατροφήσῃ χρηστότητος.
χωρὶς δὲ καὶ τοῖς εὐχομένοις τοῦτον ἰδεῖν τὸν καιρόν — εἰτ'
ἰδοῦσι μέν, μηδὲν δὲ πλέον αὐτοῖς ἰδοῦσι γενόμενον —, πᾶς
15 οὐκ ἀν τῆς εὐχῆς μεταμέλοι; εἴτα εἰ μὲν σοι μὴ δεξιὰ τὰ τῆς
τύχης εἶπετο, οὐκ ἀν ἡβούλου μὴ τὸν ὑμετέρους εὖ πάσχειν·
νῦν δὲ ἐκείνων καλῶς προχωροῦντων οὗτοί σοι μενούσιν ἐπὶ
τῶν πρόσθεν; οὐκ ἀν οὐδὲ σοὶ τοῦτ' εἴη κατὰ γνώμην,
ἐκείνῳ γε μένοντι, φὶ καὶ τοῖς ἀλλοῖς παραινεῖν ὁδοῖς. θαυ-
20 μάσης δὲ μηδέν, εἰ τοῖς προτέροις γράμμασιν Ἀνδρόνικον
κατηγορήσας νῦν τοῦτον βούλομαι ἀφελῆσθαι. κάκείνο γάρ
διὰ σέ· καὶ τοῦτο νῦν ὑπὲρ δοῦ. ἐγὼ γὰρ οὐδὲ ἄν, εἰ μὴ σὸς
ἡν, Ἀνδρόνικον ἥδειν· οὐδὲ ἄν, εἰ μὴ σοι πιστότατον ὄντα καὶ
μάλιστα πάντων εὔνοιαν ἐκ πολλῶν πειραθεὶς ἔγνων, τοιαῦτ'
25 ἀν ὑπὲρ αὐτοῦ γράφειν ἐθάρρουν. εἰ μὲν οὖν μοι ταῦτὶ τὰ
γράμματα δυνήσεται τι, εἴσομαι, ἐπειδὴν αὐτὸν πάλιν πρὸς ἡμᾶς
ἥκοντα φαιδρότερον ὄντα ἵδω καὶ τὴν καθ' ὑμᾶς τύχην ἐμοὶ τε
καὶ τοῖς ἄλλοις ἄπασιν οὐ λόγῳ μόνον, πολλῷ δὲ δὴ πλέον
καὶ σιγῇ ηρούττοντα. νῦν δέ σοι τὰ τῆς στρατείας καὶ στρα-
30 τηγίας ἀγαθῆ τύχη πέπομφα σύμβολα· καὶ δὴ στρατήγει καὶ
νίκα καὶ ἀνακηρύκτουν καὶ ἔρωσο:

XLII⁴ ταῦτὸν L φιλομένου L⁵ τὸ μηδὲ V¹⁴ μηδὲν πλέον V¹⁹ lacuna pro verbo ἐκείνῳ M pauca videntur ante hoc verbum intercidisse²⁰ δυνήσετέ τι V²⁹ στρατίας VM

μβ

ΤΩΙ ΖΑΡΙΔΗΙ ΚΥΡΩΙ ΙΩΑΝΝΗΙ

Οὗτω δοι ὁκῶ τῶν σῶν ἐπιλήσμων; οὔτω μηδὲν ὑπομένειν
δεινόν, εἰ μὴ τάχιστα ἐπαινήξεις; εἰ μὲν οὖν αὕτη δοι περὶ
ἔμοιν δόξα παρίσταται, μὴ ἀγνόει ἀμαρτάνων· εἰ δὲ τῶν 5
ἐλάχιστά δοι μέλειν ἡμῶν παρ' οὐδὲν ἄγεις, εἴ τις οὐ στέφει
σου τὴν ἀποδημίαν, ἵσθι τὰ μέγιστα ἀδικῶν. ἀλλ' εἰ μὲν ἔμε
μόνον ἀδικῶν διετέλεις, ἥλγον μὲν ἐγώ· πᾶς γὰρ οὐκ
ἄν; σὺ δὲ — τὸ γὰρ κατὰ γνώμην ἐποίεις — οὐδὲν φόν
πάσχειν ἀνήκεστον. νῦν δ' οὕτως ἐκφανέστατα καὶ σεαυτὸν 10
ἀδικεῖς, ὥστ' οὐδ' ἂν αὐτὸς ἔχοις ἀρνήσασθαι. καὶ διπλῆ
ξημοῖς· τοῦτο μὲν οἷς τὰ πτηθέντα τῶν λόγων ἀπορρεῖ δοι
καὶ ἀμβιλύνεται καθ' ἡμέραν, τοῦτο δὲ καὶ οὓς πτηθήσεσθαι
παρῆσαν ἐλπίδες προσαπολλύς. τῷ μὲν δὴ πατρὶ καὶ φιλεῖν
λέγοντι καὶ παρ' ἑαυτῷ κατέχειν προθυμούμενῷ χάριτας εἶσομαι· 15
παρέξει δοι γὰρ συλλογίσασθαι, ὅσον τῷ κατὰ λόγους γεννῶντι
μείζων ὁ πόθος, ἥ τῷ κατὰ σάρκα περὶ τοὺς ὑέας ἐντέτηκεν.
εἰ δὲ καὶ τῶν πατρῷών ἐπιμελεῖσθαι πελεύει καὶ — ὅπως ἂν
ἐπιδιδῶ ταῦτα — τὸν πάντα ποιεῖσθαι λόγουν, ἐγὼ δέδοικα μὴ
χάλκεα χρυσέων ἀλλάξῃ καὶ τοῦ καλλίστου πάντων πτήματος, 20
λόγουν, τάκενου γήδια προτιμήσῃς. σὺ μὲν οὖν ἵσθις ἐπαινήξειν
διανοῦ μέν, ἀλλ' οὐχὶ νῦν, οὐδὲ σπεύσας· ἐγὼ δὲ θαυμάζω,
εἴπερ ἐν ἐλαφρῷ δοι τὸ πρᾶγμα κεῖται καὶ οὐδὲν οἴει δεινόν,
εἰ σὺν μακρῷ χρόνῳ ἐπαινῶν οἴα διδασκάλῳ τῶν συμφοιτητῶν
ἐκάστῳ προσενεχθήσῃ, δέον, ὡς ὁ κωμικὸς εἶπεν, ἑκατὸν στα- 25
δίοισιν ἄριστον εἶναι τῶν ἄλλων· πᾶσαν εἰσφέρειν σπουδήν.
τοῦτο δὲ καὶ πᾶς ἑαυτῷ οὐκούνῳ δάθυμός ἐστιν εὔχεσθαι καὶ
σὲ δὲ πειθέτω μηδὲν τῶν ἐλαχίστων ἥγεῖσθαι. μὴ τοίνυν ὅπερ
ἥσθα — λέγω δὲ τὴν φύσιν δέξις —, ὡς εἰ μὴ τοῦτ' ἐτύγχανες
ῶν, μένειν ἀργὸν ἔα παρὰ σαντῷ, μηδὲ σύμπνυγε τὸ καλὸν τοῦ 30
νοῦ πῦρ, ὃ μακρὰν ἐπιπιθεὶς σαντῷ τὴν ἀποδημίαν, ἀλλ' ἄνες
προκύψαι τὴν φλόγα καὶ εἴσῃ, ὅπως ἀέριος δὲ πυρσὸς ἀναφθήσεται.
πείθω δ' ἐμαυτόν, ὡς ἐπεισε τὸν πατέρα τὰ σὺν δοι πρὸς αὐτὸν
ἥκοντα γράμματα καὶ σε τὰ παρόντα ὁδοῦ ἐπιβαίνοντα προσερεῖ.

XLII⁴ οὖν om. L⁵ τῷ V¹⁶ σοι om. L¹⁷ τὸ κατὰ L¹⁷ τὸ κατὰ L²⁰
Hom. Z 236²¹ προτιμήσεις V²⁵ Aristoph. Nub. 480

35 εἰ δ' ὁ μὲν σφόδρα πατήσῃ ὡν φιλοτιμεῖται φαινεσθαι, ἀλλὰ σέγε μὴ λανθανέτω, πότερος τῶν πατέρων ἐνάγει πρὸς τὰ βελτίω, πάκειν φείτεσθαι. οὔτω καὶ Ἀλέξανδρος πρὸς Ἀριστοτέλην ἢ Φίλιππον ἔνευε· σοὶ δ' οὐ μικρὸς ἐπανος, εἰ πρὸς Ἀλέξανδρον τείνεις. ἀλλ' ἡμῖν, εἰ μὲν αὐτίκα δὴ μάλα 40 σπεύσας ἐπανακομισθήσῃ, ἑορτή τοῦτον ἔσται· εἰ δὲ βράδιον, καὶ τότε μὲν ἐορτάσομεν, πλὴν πολλὰς μεταξύ γε ἀνεορτάστους ἀποβεβληκότες ἡμέρας: —

μγ'

ΤΩΙ ΔΕΣΠΟΤΗΙ

Οὐκ ἄρα μόνος ἀνθρώπων αὐτὸς ἐπαγγείλασθαι τε εἶχον καὶ πᾶν, ὃ τὴν ἐπαγγείλαν εἴρηται, ποιεῖν ἐκποδῶν; ὑπεσχόμην 5 γὰρ ἐξ ὑμῶν ἀνακομιζόμενος γράφειν, γέγραφα δὲ οὐδὲν πολλοῦ ἥδη τοῦ χρόνου· τὸ δ' αἰτιον Μερκούριος ἣν ἐρωτᾶται ἀναγγελεῖ, πλὴν πάγῳ λέγω· Μαυρίκιος τίς ἔστιν, ἀνὴρ δεινὸς συγγέαι τε πράγματα καὶ φεῦδος ἐπὶ φεύδει συνθεῖναι καὶ δροῖς ταῦτα κυρῶσαι καὶ δόξαι τοῖς ὁρδοῖς εἰς τὸ πιστεύειν 10 τὰ γε ἀπὸ τρίποδος λέγειν, ἀνὴρ εἰρηνεύειν οὐδένα χρόνον εἰδὼς, εἰ μή τις αὐτὸν ἔχοι καθείρξας. οὔτος με τῶν καθ' ἥδοντὸν πάντων ἀφέλκει καὶ πρὸς τὴν αὐτοῦ πονηρίαν παρατάττεσθαι πείθει. ἅπτομαι καλάμου πρὸς τὸ γράφειν ὄρμῶν, δ' εὐθύς με προκαλεῖται πρὸς συμπλοκὴν οἷς ποιεῖ, καὶ νῦν 15 πλέψας ἐμαυτὸν ἐξ ἐκείνου τοσοῦτον ὅσον ἐπιστεῖλαι τὴν ἐπαγγείλαν πεδοῦσαν ἀνακαλοῦμαι. καὶ πᾶν δὲτο καλλιστον τῇ σῇ βασιλείᾳ καὶ τοῖς χρυσοῖς ὑἱέσι πρὸς θεοῦ βούλομαι τε καὶ εὑχομαι καὶ σῶς ἰδεῖν ἐπανήκοντας προσεπεύχομαι· ἀλλὰ γὰρ ἀγαθὸν ἀπαν μέλλον μὲν ταῖς ἐλπίσιν εὐφραίνει, προθάν δὲ 20 αὐτῷ τῷ γενέσθαι μείζω συνεισφέρει τὴν ἥδονήν.

κάγῳ γοῦν, ὅτι μὴ μάτην ἐμελλον περὶ Μερκουρίου δεήσεσθαι, καλῶς τε τῷ ἥδειν καὶ εἰδῶς ἔχειρον. ἡ τε γὰρ ἔντευξις πρὸς τοῦτον οἶον καὶ παρακλήσεως δίχα εῦ ποιεῖν εἰωθότα, καὶ ὑπὲρ ἀνθρώπου πάσχειν εῦ εἴπερ τις ἀξίου καὶ τῆς δεήσεως 25 πέρας λαβούσης ἥσθην ἔργον εἰπεῖν ὅσον, εἴ τις ἔτυχεν ἀγαθοῦ τον τυχεῖν δι' ἐμοῦ, εὐεργετείσθω δὴ καὶ εἰσέτι ὁ ἀνθρωπος.

XLIII ⁵ ἀναγναζόμενος L ⁸ ἐπὶ φεῦδος V ¹⁴ με om. V ¹⁶ καὶ πᾶν — προσεπεύχομαι om. L ²¹ οὖν V

εἴτε γὰρ εὗ ποιεῖν δεῖ, τίνι μᾶλλον ὑμῶν τῶν τηλικούτων εἴποι τις ἄν τόδε προσήκειν; εἴτε εὗ πάσχειν, πάρεστι Μερκούριος ἐκ τοῦ πάνυ δίκαιος εἶναι πρὸς ὑμῶν εὐτυχεῖν ἀποισόμενος τὰς εὐεργεσίας· οὕτω γὰρ τὴν τε ἔνην ἥδιον ὅφεται τῆς 30 πατρίδος, καὶ ἐπανήκοντα οὐδεὶς αὐτὸν τῆς ἀποδημίας μετάμελος εἰσελεύσεται: —

μδ

Εὐφρόσυνος εὗ ποιεῖν ἄλλους ἐπαγγελλόμενος ἔλαθεν ἑαυτὸν γενόμενος ἐν παρῷ· ἔμελλε δὲ ἄρα τοῦτον ἐπὶ τὴν ἡμεδαπήν ἐκ τῶν Ταύρων ἄξειν ἡ τύχη γνωσόμενον, εἰ καὶ 5 παρ' ἡμῖν εἰσὶ συμφοραί· καὶ δὴ μεμάθηκεν οὖσας, καὶ νῦν ἐστιν ἐν εἰρητῇ, λησταῖς καὶ τυμβωδύχοις δύοις, τοῦτο μόνον οὐδὲν συντυχῶν, ὅτι καὶ κοινωνός ἐστιν αὐτῷ τῆς μὲν συμφορᾶς τῶν ἡμετέρων τις μοναχῶν, τῆς δὲ λύπης, ἦς εἰς γνῶσιν ἔλαθεν ὁ ἄνθρωπος, λόγων δ' ἐκείνων φιλοσοφίας ἀπτομένων ἢ μᾶλλον 10 ὑπερβαλλομένων φιλοσοφίαν, μαρῷα κατεσκεδάσθη σιγή. εἴτ' οὖν ἀπατηθείσι, εἴτε παρακρουσθείσι — οὐ γὰρ ἔχω λέγειν — ἄξια πέπραγεν ὁ γέρων ἐλέον· μὴ γὰρ ἐγὼ φαίνην, ώς πακονοργίᾳ χρησάμενος. ὅτῳ γε μὴν τρόπῳ συνηνέχθη τὰ πατ' αὐτόν, 15 ὁ διακομιστής τῶν γραμμάτων ἐρεῖ. ἐγὼ δὲ τοῦτ' ἔχω λέγειν, ὃς διδάξει τοῦτον ἡ κάθειρξις, ώς ἄρα βέλτιον ἦν αὐτῷ, εἴπερ ἐκ τῆς Χερρονήσου τῶν Ταύρων χρῆν μετανίστασθαι, πρὸς Ὁπερόβροχέους λέναι καὶ εἴ τις ἐπέκεινα τούτων ἄγνωστος γῆ, 20 Θράκην δὲ καὶ τὸν παρ' αὐτῇ Βόσπορον χαίρειν ἐαν καὶ πόροωσθεν ὅσον οἰόντε ταῦτα προσαγορεύειν καὶ μόνοις ἀστροῖς σημαίνεσθαι. καπειδὸν ἀπαλλαγὴ ποτε τοῦ δεσμωτηρίου, 25 αὐτίκα μοι δοκεῖ καὶ τὴν ἀλλοδαπήν αὐθίς αὐτὸν ἐπισκέψεσθαι κάκει μνήμη τῆς Κοινωνιῶν μνήμη συμφορᾶς ἐσται τῷ γέροντι. κανὸν ἐν ὕπνοις εὐθὺν Βυζαντίου πλέοντα ἑαυτὸν ἔδη, τὴν πρὸς βάραθρον ἀπάγεσθαι δόξει καὶ ἀποδιδράσκειν πειρά- σεται. εἰκότως· ἄλλο μὲν γὰρ ἄλλου, φρονεῖν δὲ εἰδότος ἀνδρὸς τοὺς τῶν κινδύνων τόπους μὴ μεταβαλλόμενον φεύγειν. δεῖ δὴ καὶ ὑμῖν βοηθειαν ὅση δυνατή καὶ παραμυθίαν δρέγειν τάνθρωπο, βασιλικῷ λέγω προστάγματι. κανὸν μὲν τοῦ τὴν ἐπι-

30 στολήν δοι τιθέντος εἰς χεῖρας ἐπανιόντος ἔτι τοῦτον ἔχη τὸ
δεσμωτήριον, ταύτῃ τὸ κακὸν λύσεις· εἰ δ' ἀνεθεὶς εὐρεθείη,
καὶ οὕτω δοι παρ' αὐτῷ κείσονται χάριτες. σὺ γὰρ τὸ ἐπὶ³²
σοὶ λέλυκας, ὁ δέ σε καὶ πρὸ τῆς εἰρητῆς τὰ πρῶτα τῶν
φίλων εἶχε καὶ νῦν μᾶλλον τοιοῦτον ἡγήσεται. δεινὸν δὲ καὶ
35 ἄλλως ἐπίψυχον, εἴ τις ἡμᾶν καθαπτόμενος εἰρωνεύοιτο, ὡς
τοῦδε χάριν Εὐφρόσυνος Ρωμαίοις προσῆλθεν, ἵν' εἰς δεσμω-
τήριον φρουροῦτο κατάκλειστος, ὥσπερ οὐκ ὅντων δεσμωτηρίων
κάπι τῆς ἀλλοτρίας. καὶ γὰρ εἰ τοῦτ' ἔδει παθεῖν αὐτόν, ἡσαν
οἱ δράσοντες βάρβαροι· ἀλλ' οἱ μὲν οὐδὲν ὡμὸν αὐτὸν ἔδρασαν,
40 οὐδὲ τῇ φύσει ἔχογέσαντο· ἡ δ' ἡμετέρα φιλανθρωπία τί τοῦτο;
τὴν δευτέραν αὐτῷ μετὰ θάνατον ἐπήνεγκε κάκωσιν. βοήθει
δὴ τῷ ἀνδρὶ καὶ δεῖξον, ὡς ἔστι καὶ παρ' ἡμῖν ἔλεος καὶ οὐκ
ἀπέπτη παντάπασιν ἡμᾶν πρὸς αἰθέρα, οἷα δὴ τὸ πάλαι ἡ
δίκη: —

με'

"Ἐως πνοὴ παρ' ἔμοι καὶ μνήμη τῆς σοφῆς σου κεφαλῆς
παρ' ἔμοι καπειδάν ἀφορμῆς δράξωμαι τοῦ πρὸς ὑμᾶς γράφειν,
5 ὅλος εὐθὺς γίνομαι καὶ γράμμασι γοῦν, ἐπεὶ μὴ παρεῖναι
οἶστ' εἰμί, προσαγορεύω καὶ συνίστημι σοι τὸν ἀδελφὸν
Ἀρσένιον, ὃς πέμπεται μὲν ἐφ' ὧ τὴν πρὸς τῶν ἀδελφῶν
συνήθη προσκύνησιν ἀποδοῦνται τῷ ιρατίστῳ καὶ ἀγίῳ ἡμᾶν
βασιλεῖ. σοὶ δὲ τὰ πάντα θαρρῶν ἄσμενος βαδίζει τὴν ἐφ' ὑμᾶς.
10 πέποιθε γὰρ ὡς τάχος τε δί' αὐτῆς προσκυνήσει καὶ τάχοιν
ἐπανήξειν ἐπιτραπήσεται. ἦν δὲ προσκύνησιν ὑμῖν καὶ εὐχὴν
κομίζει τῶν ἀδελφῶν, αὐτός τε παρὸν ἐρεῖ καὶ ἡμᾶς ταῦτα
τούτοις εἰδέναι χρὴ πέμποντας: —

με'

ΤΩΙ ΒΕΚΚΩΙ ΚΤΡΩΙ ΓΕΩΡΓΙΩΙ

'Εμισήθη τὸ παλαιὸν καὶ διαφερόντως "Ἐλλησιν ἡ Ταύρων
ξενοκτονία. τί οὖν; Εὐφρόσυνον ἀντ' ἐκείνων, ἀντὶ πάντων,
5 ἀντὶ τῶν πάλαι, ἐπείπερ ἐκεῖθεν ἦκεν, δίκας εἰσπράξομεν; καὶ

³² σοι om. V σοι γὰρ VM τῷ V

μὴν οὕτε Ταῦρος ουτος, οὔτ' ἐν Ταύροις ἐγένετο, ὅτι μὴ καθ' ἵστορίαν τοῖς ἀνθρώποις συνέμιξεν. ἀλλ' οὐδὲ ὥπλίζουσι κατὰ ξένων χειρας οὐκέτι Ταῦροι· εἰ γὰρ ὥπλιξον, οὐκ ἀν ἡμεῖς ἄρτι γε εἴχομεν, τίνα τῶν ξένων κακοῖμεν ἄν. σαφῶς ἄρα περιίσταται γε τάνθρωπῷ διὰ τὰ πρὸ Εὐκλείδου πάσχειν 10 κακῶς, καὶ χείροσιν ἢ ἐκείνοις περὶ τοὺς ξένους ἡμῖν ἐντυχεῖν. καὶ δὴ παρὰ Ταῦροις ὅσον οὐκ ἥδη χοὴ προσδοκᾶν Ἐλλῆνας εἶναι περὶ ξενίαν κακοὺς αἰτίαν λαμβάνειν. εἰ μὲν γὰρ ἡμῶν τὸ φιλάνθρωπον, καὶ τοῦτο δηλοῦν Ἐλλῆνες βούλονται τὸν Ἀθήνησιν Ἐλέου βαμόν, ποῦ καλὸν ἐν πύλαις ἥδη γῆρας 15 ἀνθρώπων εἰς δεσμωτήριον συνωσθέντα μικροῦ καὶ τὰς ἐλπίδας ἀποβαλεῖν καθ' ὅτι χοὴ πράττοντα τὴν λύσιν ἰδεῖν; εἰ δὲ τοσοῦτον ἡμῖν οἴκτου μέτεστιν, ὅσα καὶ θέρμης χίονι, τί τοὺς βαρβάρους 20 ἄνω καὶ κάτω στρέφομεν ψέγοντες; ὅτους χάριν τὴν ἐκείνων μισεῖν ὡμότητα λέγομεν, ἔξον, εἰ κατηγορεῖν δεῖ, τῶν ἐκτὸς 25 ἀφεμένους κατὰ τῶν οἴκοι γυμνάζεσθαι; ἀλλὰ ταῦτ' ἐμοὶ λέγειν οὕτ' ἦν βούλομένῳ, καὶ ἀν εὐξαίμην μὴ ὥδε τάληθες ἔχειν. τί γὰρ δεινόν, εἰ δεινὰ φεύδοιτο, ἵν' ἔθνος τῶν ἐπὶ γῆς τὸ ἐπισημότατον ἔλεον εἰδείη τιμᾶν, καὶ γέρων ἀνὴρ μηδὲν ἀδικῶν μηδὲ πράττοι κακῶς; συνάχθεσθαι μὲν οὖν αὐτὸς ἔχω τῷ 30 γέροντι, βοηθεῖν δὲ οὐδὲ ὅτιον· εἰ δ' ὑμῖν πρὸς θατέρων κειμένοις καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ὄφιμη γένοιτο, τάχ' ἂν τι καὶ σπάσειν ἡμῖν ἡ μῆρινθος αὕτη· ἔστι δ' ὑμῖν ἔγγιστα πολλαχόθεν ὁ χαρτοφύλαξ, μεθ' οὖ, κανὸν ἐπὶ τὰς Ἀμαζόνας θαρρῶν τις στρατεύσειε, κανὸν ἀδυνάτοις ἐπιβάλοιτο, καὶ τοὺς τὴν ἀπόνοιαν 35 ἐγκαλοῦντας οὐχ ὑποπτεύσειεν· ὑμεῖς δὲ καὶ πρότερον ἐν τοῖς φίλοις ηριθμεῖτε τὸν ἄνδρα καὶ νῦν διδάξετε τοῦτον μαθεῖν ἔαυτὸν μὴ μάτην φιλούμενον, ὡς ἀν καὶ ἐπειτα τοῖς ἄλλοις ἀγγέλλειν ἔχῃ, ὡς πολλῶν ὄντων οἵσ προθυμία τις ἦν αὐτῷ βοηθεῖν σοὶ τοῦτο μόνῳ γέρας ἐξαίρετον τὸ κρείττον ἐταμιεύσατο.

ἐμοὶ δὲ καὶ ταυτὶ μὲν γράφεται· τὸ δὲ πλέον ἐκάστης ἡμέρας, ἐξ οὗ τὴν βίβλον ἦν ἵστε παρ' ὑμῶν ἐχοησάμην, δὲ κατ' Ἰνδοὺς ἀριθμὸς δαπανᾶς καὶ θεοῦ διδόντος ἥδη τὸ πᾶν ἥννυσται. καὶ με οὐδὲν διέδρα τῶν ἐν αὐτῷ, πλὴν καὶ ταῦτα προσθεῖναι τῇ γραφομένῃ μοι βούλομαι βίβλῳ· πᾶς, οὗτινοσοῦν 40 ἀριθμοῦ δοθέντος μὴ τετραγώνου, τὸν ἔγγιστα τούτου δυνατὸν

XLVI ¹⁰ πρὸς V ¹⁶ συνωθέντα p ¹⁹ τὴν ἐκείνων bis V ²⁰ εἰ καὶ κατηγορεῖν V ²⁸ Aristoph. Thesm. 829 ³² τοῦ ἀνδρός p διδάξατε p

εὐρεθῆναι τετράγωνον; καὶ ἔτι πῶς οὐτινοσοῦν ἀριθμοῦ
τετραγώνου δοθέντος, τὴν αὐτοῦ πλευρὰν εὐρεῖν οἶοντ’ ἀν
γένηται; εἰ δὴ ταῦτα τῶν ὑμετέρων πον βιβλίων ἐντέτακται
45 ἢ καὶ ἄλλως ἔστιν ὑμᾶς εἰδέναι, εὐκταῖα ἀν ἐμοὶ δράσαιτε, εἰ
γράψαντες πέμψετε: —

μξ'

Σπεῦσον ἐλθεῖν· ἀκμὴ γὰρ καλεῖ. χρὴ δ’ οὐχ ἡττον
τάχιον ἥκειν, ἢ ὅσῳ βραδύτερα γράφομεν: —

μη'

Πάνυ καλῶς ποιοῦντα τὰ σὰ γράμματα ἥκε πρὶν ταῖς
περὶ σοῦ με φροντίσιν ἐς πᾶν ἀφῆχθαι τοῦ ἐκλιπεῖν· διοῦ
5 τε γὰρ ἀνεκτήσατο καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς ὁδὸν ἔδειξεν, ὡς ἔσται
ταύταις ἥκειν πρὸς σὲ. σὲ δὲ ἵσως εἰσῆλθέ τις ἔννοια, ὡς
ἐμοὶ τὸ μετηῆσθαι τῆς φιλτάτης μοι κεφαλῆς οὐδενὸς ἢ μικροῦ
λόγου δοκεῖ. καὶ μὴν ἀν αὐτὸς τούτου σε γράψωμαι, οὐ λέγω
μὲν ὡς πάντας αἰδήσω, λέγω δὲ ὡς πλείους ἔξω τοὺς ἐμοὶ¹⁴
10 συνηγοροῦντας ἢ σοὶ. καὶ γὰρ γράμματά μοι πρὸς σὲ γέγονεν,
ἔξ οὖ τὸ Λοπάδιόν σοι καταλιπὼν ἐμαυτὸν τῇ Κωνσταντίνου
ἀπέδωκα· ὁ δὲ διακομίσων οὐδὲν ἐν ὀνείροις ἐφαίνετο, καὶ διὰ
ταῦτα πολλαχόθεν μοι τὰ τῆς λύπης συνέρρει. τό τε γὰρ μὴ
δύνασθαι γράμματα πέμπειν τῶν ἀνιαρῶν ἦν, καὶ τὸ μὴ
15 δέχεσθαι αὐθῆς ἀνιαρότερον. ἥνικα δὲ καὶ πρὸς τόδε τοῖς
λογισμοῖς ἔμειν, ὡς ὀλιγωρίᾳ σοι δόξω μὴ ἐπιστέλλειν, τοῦτ’
ἢδη μοι τῆς ἀνίας ἐπετίθετο κορωνίς· οὐδὲ γὰρ οὕτω τις
έαυτὸν ύπ’ ἄλλου βούλεται μηδενὸς ἀηδονὸς πεῖφαν ὑφίστασθαι,
20 ὡς ἐμοὶ τὸ τοὺς φιλτάτους ἐν τοῖς τοιοῖσδε λυπεῖν πρᾶγμα
δοκεῖ μηδενὸς τῶν ἀφορήτων ἐμοὶ δεύτερον. δυεῖν δὲ τούτων
σοι κατὰ διάξενην γεγραμμένων — ἢ τὴν χρυσῆν κεφαλὴν
ὅφθηναι μοι ἐνταυθοῖ, ἢ ἐμὲ τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐπιβῆναι — θατέρον
τοῦ καὶ προτέρου μᾶλλον αὐτὸς ἔχομαι. καὶ ὕσπερ ἐπαγγελιαν
τὸν λόγον ἥρπασα καὶ τοῦτό μοι εὐχῆς ἔθογον, καὶ νῦξ, καὶ

¹⁴ ὑμετέρων VM XLIX² ad eundem opinor data est haec epistula
atque ep. XL et XLIII³ τὰ addidi ¹⁹ τοιτοῖς δε VM ²⁰ δνοῖν VM

ἡμέρα παρῇ. τοῦ γε μὴν δευτέρου λόγον οὕπω σοι οὐκίνω²⁵ διδόναι, ποὺν ἄν, ὅτι σὺ περὶ τοῦ προτέρου ποιήσεις, γνῶσιν λάβω σαφῆ. τοῦ δὲ μὴ δόξαι σοι ἄλλως με λέγειν ὡς καὶ πρὸ τοῦ — γέγραφα μὲν, τοῦ δὲ διακομίσοντος οὐκ εὐπόρουν καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην ἔπεμψα γράφας. Ἰσως γὰρ ἄν, εἰ μὴ τοῦτ' ἐποίουν, ἐγκαλεῖν εἶχεν ἡμῖν, ὅτι πρὸς σὲ καὶ προτέρα³⁰ γραφεῖσα μὴ καὶ πρὸς τὰς σὰς ἡξίωτο χεῖρας πεσεῖν, ὥν τοσοῦτον αἱ ἡμέραι ποθοῦσι θηγεῖν ἐπιστολαί, ὡς οὐκ ἔστιν οὗ τῶν ἀπάντων. δέξαι δή μοι τὴν προτέραν μὲν ὡς ὑστέραν, τὴν δ' αὖ ὡς ὑστέραν, εἰ καὶ προτέρα περὶ σὲ γέγονεν: —

μῆ'

Διήγγειλεν ἡ φήμη πρὸς ἡμᾶς ἦκειν σε. πολὺς χρόνος ἔξ ὅτου ταῦτα, καὶ τὸ πρᾶγμα δι' ἥδονῆς ἔσχομεν· σὺ δὲ τοσοῦτον ἡνίασας μὴ παρῶν, ὅσον καὶ μόνον ἀκουσθεὶς μέλλειν⁵ ἐλεύσεσθαι ἵκανὸς ἥσθια τοὺς φίλους τέρπειν. ὅτι μὲν οὖν οὐχ ἦκεις, οὐκ ἐγκαλοῦμεν, η̄ γὰρ ἔξόν σοι τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀπτεσθαι. καὶ γὰρ ἐγὼ τοῦδε σοι μάρτυς, οὐδὲ τούλάχιστον ἄν ἀνεβάλον. αἰτίαν δέ σε λαμβάνειν φαμέν, οἵσ οὐκ ἐπιστείλας ἡμῖν ἔχεις τοσοῦτον χρόνου. οὐδ' ἂ χρῆν περὶ σοῦ μαθεῖν μεμαθήκαμεν,¹⁰ καὶ τοσοῦτον ἐπέσχες, ὡς τὴν μὲν περὶ σοῦ φήμην κανὸν ἀπαξ ἡμᾶς εὐφράναι, σὲ δὲ μηδέποτε. ἀλλ' οἴδα σε γράμματα μὲν μὴ ταχὺν ὄντα πέμπειν, πρὸς δ' ἀπολογίαν καὶ τὸ τὰς αἰτίας ἀποσκευάσασθαι καὶ μάλα σφοδρόν· καὶ μοι οὐ τουτὶ μόνον ὅτι μὴ γέγραφας, ἀλλ' ὅτι καὶ ὡς δίκαια παθόντι προσεγκαλέσεις¹⁵ καὶ τὴν παροιμίαν ἡκιστα ψευδομένην ἐλέγξεις· καὶ γὰρ συλλαβόντες τὸν φῶνα πόνῳ πολλῷ τὰς αὐτοῦ διαδράσομεν χεῖρας. ἀλλ' ἥδη ποτὲ καὶ πρὸς τὸ γράφειν δαυτὸν διανίστα καὶ ἡμᾶς μὲν ταύτῃ ποιῶν εὐφραντε, δαυτῷ δὲ τῶν περὶ τὰς ἀπολογίας φροντίδων ἀπαλλαγὴν τίθει καὶ τῆς διωλυγίου καὶ μακρᾶς²⁰ φλυαρίας τοῦ Μανωκίου ὅτι πορρωτάτῳ στῆναι ἡμᾶς εὔχον. οἶσθά που τὸν ἄνδρα ίδων προχειρότατον ψεῦδος εἰπεῖν, εἰς δόκουν δὲ ὡς οὐδὲ κατὰ πρανοῦς ὕδωρ φερόμενον· τὸ ταῦτα ληφεῖν εἰδότα, ὅσα γε οὐδ' ἐκατὸν χελιδόνες εἰς ταῦτο συνδραμοῦσαι ὑθλήσαιεν ἄν· δεινὸν λεροσυλεῖν καὶ κλέπτειν ὑπὲρ²⁵

²² ἡμέραι VM θήγειν codd. ²³ οὐ pro οὐ L XLIX ¹⁴ μᾶλλα, α prior in rasura V

τὸν Σίσυφον· ὃν ἔγνωσαν μὲν πολλοί, κακῶς δ' εἰρήκασι πάντες· διὸ δ' ἀν ἐπήνεσεν οὕπω γεγέννηται. πρέποντα ταῦτα τῷ τὴν ἡρουμενέαν δόλοις ὑφελομένω, ἔδει δὲ καὶ ἡμῖν πρὸς τὸ ταύτην ἀφελεῖν δόλων. ἀλλ' οὐκ ἀγνοεῖς ὅπως ἀμελετήτως 30 πρὸς μηχανὰς ἔχομεν· ἡ δ' ἀλήθεια μία γε οὖσα τοῖς πολλοῖς φεύδεσιν ως τὰ πολλὰ συσιάζεται. γράφε δὴ καὶ παραμυθοῦ καὶ εὔχον καὶ αὐτὸς ἔρρωσο: —

ν'

"Ἄδιψον ἡ σιγὴ καὶ ἀμεταμέλητον· ἡμεῖς δὲ τῆς πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς πατέρᾳ ἡμᾶν εὐχῆς τὸ πρὸς τῷ τέλει φῆτὸν 5 εὐχόμενοι τὸ γε πρὸς τὸ σὸν μέρος τηροῦμεν· τὸ γὰρ ὄφθαλμὸν ἀντὶ ὄφθαλμοῦ τῆς παλαιᾶς ὃν νομοθεσίας τοὺς τῆς καινῆς ἥκιστα προσέσθαι χρή. φιλοῦμεν δὴ καὶ αὐθις, καὶ τὴν φιλίαν μηδὲν ὑποσκάβαι σπουδὴν πᾶσαν εἰσφέρομεν, καὶ γνῶμεν, ὅτι λέγεις, καὶ μακρότερα ἀν ἐπιστείλαιμεν: —

νά

'Εδεξάμην τὴν ἐπιστολὴν, ἡσθην δεξάμενος, ἀντεπιστέλλω πάλιν ἡσθείς· ὁ δεῖνα δὲ ἔοικε τὰ σὰ μὲν ἀπόρροητα καλῶς ιρύπτειν 5 εἰδέναι, τὰ δ' ἡμέτερα ἐκφέρειν. καὶ δὴ με προδέδωκέ σοι· γράψαντι γάρ μοι πρὸς αὐτόν, ως οὐκ ἀν σὺ μέλανος ἐν ἀπορίᾳ ποτὲ μέλας ὡν γένοιο, σὺ τοῦτο παρ' ἐκείνου μαθὼν ως λευκῷ προσηγέρθης — ἄριστα τῷ σαρκασμῷ τὴν εἰρω- νείαν ἀντιτίθεις — καὶ τοσαύτας μοι γαλάκτων ἀνεστόμωσας 10 φλέβας· αἷς οὐχ ὅτι νηστεύων νῦν οὐκ ἔχω τί χρήσομαι, ἀλλ' οὐδ' εἰ μὴ τοῦτο παρῷν, σκευῶν γοῦν εὐπόρησα πρὸς ὑποδοχήν. ὁ δ' ἐμὸς προδότης ἐντρυφᾷ δήπου τοῖς καὶ ἀλλήλων ἡμῶν σκάμμασι, τῷ ὅντι λευκὸς ὡν. ἀλλ' οὐκ ἀν δίκαια χαίροι. δυεῖν γὰρ χρωμάτων, λευκοῦ τε καὶ μέλανος, ὑποκειμένων 15 τοῖς ὄφθαλμοῖς τὸ τὴν ὄψιν συγκρῖνον τοῦ διακρίνοντος πάντως

²⁷ γεγένηται L ²⁸ δούλοις V L ⁴ πρὸς τὸ V ⁶ εὐχομένοις L Exod. XXI 24 LI ² ad Melchisedek hanc epistulam videtur misisse ¹³ σκάμματι L σκάμμασι M ¹⁴ δνοῦν VM ¹⁶ συγκρῖνων V

ἄν προτιμότερον εἴη· εἰ δὲ καὶ τὰ λευκὰ τῶν σωμάτων ἔτοιμότερα πρὸς βλάβην τῶν μὴ τοιούτων, ἡμεῖς ἀν δήπου κατ' ἐκείνουν μεγαλαυχοῦμεν. καὶ μάλιστα σύ, ὅσῳ καὶ κατ' ἐμοῦ φέρεις τὸ κράτος. ἐγὼ δέ, τί δῆτά σοι, ὡς οὗτος, νοεῖ τὸ μακρὸν τῆς ἀποδημίας, ἔφεσθαι βούλομαι. ἂρδ' ὅτι γε ἀρείοσιν ἥξε περ ἡμῖν 20 ἀνδράσιν ὡμέλησας καὶ δυσχερῶς ἀν τούτων σαυτὸν ἀποσπάσειας; καὶ μὴν οὐκ οἶδα, εἴ τις ἄλλη τῶν πόλεων ἐπ' εὐφορίᾳ καλῶν καὶ γενναίων ἀνδρῶν μᾶλλον τῆς ἡμετέρας κομπάσειεν. ἀλλ' ὅτι σοι προσήκειν μᾶλλον τὴν Ἀσίαν τῆς Θράκης οὔει; πόθεν; οὐδ' εἰς καρίζεσθαι τοῖς ἐν Ἀσίᾳ βούλησῃ, λέγειν δυνήσῃ. ἀλλ' 25 ὅτι χρῆν ἐν Ἰωνίᾳ μᾶλλον ἢ Θράκη χειμάσαι; καὶ γάρ ἡ Θράκη δυσχείμερος; εὖ γε· καὶ γέρανοι τοῦτ' αὐτὸ δρᾶν ἐσοφίσαντο καὶ χειμῶνος ἥδη συνάπτοντος εἰς Αἴγυπτον οὐκ ὀκνοῦσιν ἀπαίρειν. ἀλλ' δοξᾶς ἔσο ἥδη; καὶ γέρανοι πρὸς Θράκην καὶ δσα Θράκης βορειότερα ἐπανίσιων. ἐπανίθι τοίνυν καὶ σὺ πρὸς 30 ἡμᾶς, εἰ μὲν βούλει, μετὰ τῶν γεράνων, ὡς γέρανος· εἰ δὲ μετὰ τῶν χελιδόνων, οἷα δὴ χελιδών. καὶ γάρ ταύτας ἐπανηκούσας αὐθίς προσαγορεύομεν. ἀλλ' δπως μή σοι δόξω πάλιν τὸ μέλαιν διὰ τῆς χελιδόνος προσφέρειν, ἥδη δὲ καὶ τόν, μεθ' οὗ τῆς ἀποδημίας ἥψω, προσδεχόμεθα δσον οὐκ ἥδη· σὲ δὲ 35 δὴ θαυμάζω, πᾶς οὐ σύν ἐκείνῳ πάλιν ὀψόμεθα. ὑγίαινε δ' οὖν καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἐπανέλθης, τοσούτῳ μεγάλου τινὸς καὶ ἀγαθοῦ κέρδους δεσπότης ἐπίστηθι: —

vβ'

Οἶμαι μὲν ἀμαθῆς δόξαι παρὰ σοὶ, τοσούτου χρόνου μὴ ἐπιστείλας· τὸ δ' αἴτιον ἡ κατὰ σοῦ τοῦ Μαυρικίου συκοφαντία. οὗτος γάρ δεῦρο γενόμενος καὶ πανταχόσ διασπείρας, ὡς σοῖς 5 γράμμασι τούτον συνέστησας καὶ πᾶσαν τῷ πονηρῷ καλοκάγαθίαν προσεμαρτύρησας καὶ ἔξιον εἶναι λογικῆς ποίμνης προίστασθαι, ἀμηχανεῖν με τοῖς ὅλοις ἡνάγκασε. πᾶς γάρ ὁ φιλαλήθης, ἔλεγον, ὁ τοῦ δικαίου θεομός ξηλωτῆς τὸν ἐπὶ πακίᾳ διαβόητον δεῖν ἔγνω τῆς περὶ αὐτοῦ φήμης ἔξαιρεῖν 10 καὶ ταῦτα τῇ γραφῇ τὴν μαρτυρίαν παραδιδούς; ἀμέλει καὶ

²⁰ ὅτε ἀρείοσιν V Hom. A 319? ²¹ σαφῶς pro σαυτὸν V ²² ὡς pro οἷα δὴ V LII ³ μὲν om V ⁹ θερμῶς V

τοῦ ἡμετέρου παιδὸς Ἰωάννου πατοιαρχικοῖς ἅμα γράμμασι τὴν
καθ' ὑμᾶς Ἰωνίαν ἀφικνούμενου ἦεν μὲν πρὸς τὸ ἐπιστεῖλαι
σοι, ταῦν δ' ἡμετέρων τινὲς ἐπέσχον· φόντο γὰρ τὸν κατα-
15 ψευδόμενόν σου Μανῳκίου ἀληθεύειν ἐπίστασθαι. τὸ δ' ἄρα
ἥν οὐ τοιοῦτον. ὁ γὰρ τῆς ἀληθείας ἔχθρὸς πότε ἀν ταύτην
πρὸ τοῦ φίλου ψεύδους θαυμάσειν; ἐταλάντα δὴ τῆς εὐχε-
ρείας ἐμαυτόν, ἥντια τὸ δὲν δὲ καιρὸς ἐδίδου μαθεῖν, οἷς τὸν
ἀειδήποτε τὸ ψεῦδος προβεβλημένον ἐπείσθην νῦν ἀποσχέσθαι
20 τοῦ ψεύδεσθαι. τίνα γὰρ ἀν τρόπον, δὲ μή ποτέ τις ἡδυνήθη
μαθεῖν ἢ ἡβούσιλήθη φιλῆσαι, ἵνανδις ἐνεργεῖν γένοιτο; ὑπὲρ
τούτου συγγνώμην αἰτῶ, καὶ δώσεις οἶδα. κανὸν αὐθις Μανῳ-
κίος μὲν ψεύδηται, ἐμὲ δὲ πειθόμενον ἔχῃ, πλὴν ἀλλ' ὁ μὲν
εἰς ἀὲν ψεύσεται, ἐμὲ δὲν οὐκένδ' ἔξει πειθόμενον. ἐπεὶ δὲ
25 συνέγνως, δὸς καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ βραχὺ με ἀπολογήσασθαι.
Μανῳκίος οὕτω δεινός ἐστι λόγους πλάσαι καὶ χρῶσαι τούτους,
ώς ἀληθεῖς εἶναι δοκεῖν, καὶ τὸ μηδαμῇ μηδαμῶς δὲν ἢ γενό-
μενον πίστιν ἐνθεῖναι πᾶσιν, ὡς ἔστι καὶ γέγονεν, ὥστε οὐκ
οἶδα, εἴ τις οὕτως ἐστὶν ἀτρεπτος, ὡς μὴ μᾶλλον ἐαυτῷ ἢ Μαν-
30 οκίῳ, κανὸν τὰ ἔσχατα ληρῷ, ἀπιστεῖν. οὐ δὴ θαυμαστόν,
εἴ πάντας, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οἷς μετὰ ταῦτα ψευδόμενος ἐλέγχεται
ἀπατῶντος, οὐδὲν αὐτὸς τὴν πρώτην εὐθὺς τῆς ἐκείνου μηχανῆς
ὑπερέσχον. καὶ ταῦτα μὲν πρὸς ἀπολογίαν ἀρκεῖτω· σὺ δὲ μοι
ταῖς σαῖς εὐχαῖς ἐφ' ὃ τὰς ἐκείνους συνιέναι λογοποίας δξύ-
35 τερον τίθει καὶ τῶν τοῦ πονηροῦ παγίδων ἀνώτερον: —

νγ'

ΤΩΙ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑΣ

Η μονάξουσα γραῦς αὐτῇ καὶ ἐμὴ συγγενὶς δὶς ἥδη μοι
πρόξενος γέγονεν ἀγαθοῦ· τὸ δέ ἐστιν ὅτι σοι γράφειν με
5 διανίστησι δι' εὐχῆς μὲν ἔχοντα καὶ εἰς ὅψιν σοι καὶ διμίλιαν
ἐλθεῖν, μὴ τυγχάνοντα δὲ τῆς ἐφέσεως οὐκ οἶδ' ὅπως. εἰ
τοίνυν ἐγὼ μὲν τῇ πολιᾳ γνώσομαι χάριτας τοῦ τοιοῦδε καλοῦ,
ἥ δὲ τῶν ἐμῶν ἐπιστολῶν μὴ κατὰ τὴν ἐαυτῆς ὀνήσεται
πρόθεσιν, ἀγνοῶ, πῶς οὐ μᾶλλον αἰτία μοι γενήσεται λύπης,
10 πλὴν ἀλλ' ἐπεὶ τὸ μὲν αἴτημα ταύτη μικρόν, αὐτὸς δὲ

¹³ εἴην pro ἔτεν V ¹⁴ ψευδόμενον VM ²⁰ ἡβούσιλήθη pro ἡδυνήθη VM
²³ ψεύδεται L LIII ³ διὸ pro δὶς VM ⁹ οὐκ ἀγνοῶ L

τὰ μέγιστα δύνασαι, κάγω δὲ καὶ μεγάλα τύχω δου δεηθεὶς ἐν ἐλπίσιν εἰμὶ τοῦ τυχεῖν. ἄλλως τε καὶ τῆς ὑμετέρας ποίμνης τὴν μονάξουσαν οὖσαν οἶμαι μηδὲ δὲ κρίνειν εὐπρεπὲς τοῖς κοσμικοῖς παροικεῖν, τυχέτω ὡν δεῖται καὶ μοναξουσῶν μάνδρας περιληφθήτω. εἰ γάρ τοι τοῖς ἀναγκασθήσομαι περὶ ταύτον 15 γράφειν, πολλάκις ἐρῶ γεγοναφέναι περὶ ταύτον τῷ δεσπότῃ τῷ Νικομηδείας· πολλὰ γὰρ τὰ τοία καὶ τοῖς ἀκουσομένοις θαυμαστὸν εἶναι δόξει, εἰ τοσούτῳ ἐδεήθης ἐπὶ τούτῳ γραμμάτων, δὲ καὶ μηδενὸς γράφοντος ποιῶν οἰκείον σαντῷ καὶ ἀριόζον ἐποίεις: —

νδ'

Οὐδενὸς ἀηδοῦς ἐπανελθὼν πεῖσαν ἔσχον, ἀλλ᾽ ἔστηκε μοι τὰ πράγματα ἐν ταύτῳ, μήτε πρὸς τὸ χεῖρον, μήτε πρὸς τὸ βέλτιον ἀποκλίναντα· ἔδει γάρ μηδὲν ἡμᾶς ἀνιαρόν ὑπομεῖναι 5 σοίγε ὠμιληκότας· εἰ δέ τι καὶ συνέβη παθεῖν, ἀρκοῦσαν ἡμῖν ἀν παραμυθίαιν ἐλογισάμεθα τὸ τῆς σῆς ἔνεκεν ἀγάπης παθεῖν. αὐτός γε μὴν ἀγγέλλοιο μοι ταῖς δοσμέραις ἀριστείαις ὑψούμενος. καὶ ἄλλοις μὲν ἴκανὸν εἰς εὐτυχίαν δοκεῖτο τὸ μηδὲν πρὸς τῶν πολεμίων πάσχειν κακῶς, δὲ δέ, ἀν μή τι τούτους λυπῆς, 10 πᾶς τις μανθανέτω ἀγανακτοῦντα· καὶ τοσούτοις τοῖς κατορθώμασι στεφανοῦ, ἔξ ὥν μοι πολλὰ μὲν ἔξεις γράφειν, πλείω δὲ καὶ διηγεῖσθαι συνόντι, ἡνίκα ἀν τούτον αὐθίς τὸν καρδὸν δεός ἐπιστήῃ. —

νε'

ΤΩΙ ΠΡΩΤΟΣΕΒΑΣΤΩΙ

Τὸν κύριόν μου τὸν πρωτοσεβαστὸν ἀν μὴ φιλῶ καὶ φιλῶν ἐπιστέλλω, μικρὰ πᾶσα κατηγορία πρὸς τοσαύτην νωθρότητα. τι δ' οὐκ ἀν εἴποι Κύζικος ἐκείνη καὶ ὅσα περὶ αὐτὴν θαύματα 5 καὶ ναὸς πάλαι τιμώμενός τε καὶ θαυμαξόμενος, νῦν δὲ τὸ μὲν τιμᾶσθαι δικαίως ἀποβαλάν, οἷς δ' εἶχε θαυμάξεσθαι καὶ τούτων τοῦ πλείονος ἐκπεσών; τι δ' οὐκ ἀν μου κατηγορήσειεν οἶκος Τριάκον καὶ ἡ προκειμένη τούτου νησίς καὶ ναὸς ἐν ἐκείνῃ σεπτὸς καὶ ὑδωρ θαλάττης ἐν ἐκείνῳ θεομῆς, πολλοὺς 10

¹² ὑμετέρας LM LIV ² ad Philanthropenum? ⁸ ἀγγέλοιο VM
LV ⁵ ὄσαι V ¹⁰ σεπτὸς — ἐκείνῳ repetit V

ιᾶσθαι χάριν λαβούσης; ἂν πάντα σέ τε ἐμοὶ καὶ ἐμέ σοι — εἰ μή πως ἐμαυτὸν ἀπατῶ — καὶ ἡγώῳσε τελεώτερον καὶ εἰς ἀκραιφνῆ συνῆψε φιλίαν· ἀλλ’ ἐγὼ πολλὰ μακαρίζειν ἐμαυτὸν τῆς ὁδοποδίας ἔχων ἐκείνης, ἐνὶ τούτῳ — σὺ δ’ ἀν συγγνοίης μοι τῷ 15 φιλοθεάμονι — μεμφόμενος οἶδα τῇ τύχῃ τὸ γὰρ ἥνικα πρὸς τὸν ἐν Κυξίνῳ νεών ἥμεν, μηδένα ἥμīν ἐπιστῆσαι, ὃς ἀν καὶ τὰ ὑπ’ ἐκείνον ἐδείκνυ ποταμούς τε φερομένους δι’ ὑπονόμου καὶ ἐτερός ἄττα κρυπτόμενα θαύματα — ἐνάμιllα τοῖς φαινομένοις φασίν. οὐκ ὀλίγον καὶ τῆς ἐν τῶν θεατέντων ἀφείλετο τέρψεως· 20 τότε μὲν γὰρ ἐν χερσὶν ὅντα ἐλάνθανε, νῦν δ’, ὅτε πολλὴ μεταξὺ ἥμῶν τε κάκείνων γέγονε θάλαττα, πολλοὶ διηγούμενοι λυποῦσι δεινῶς. καίτοι καὶ τότε τὴν ἐπὶ τοῦ στέγους ἄνοδον μικροῦ δεῖν ἀνιστόρητον παρεδράμομεν ἄν, εἰ μή τις ὑποδείξας τὴν γοῦν ἐπὶ τούτῳ γενησομένην ὑπετέμετο λύπην.

καὶ τὰ μὲν ἐμὰ τοιαῦτα σοὶ δὲ γένοιτο, κύριέ μου, τοιαῦτα πολλὰ κάγαθὰ ἔργα καὶ κατὰ τῶν ἐναντίων ἀνδραγαθήματα, ἃ σε περιφανέστερον καθ’ ἥμέφαν ἀποδεικνύναι ἔχοι, καὶ βίος ἐργωμένος, εὐθυμῶν τε καὶ πολυχρόνιος: —

νζ'

ΤΩΙ ΙΑΤΡΩΙ

Ἐγὼ γράφειν τε ὑπερβόλην καὶ ἵδον γράφω δηλῶν, ὅτι τε ὑγιῶς ἐπανήκομεν οἴκαδε σύν θεῷ, καὶ ὡς οὐδὲν ἥμīν μέχρι 5 καὶ ἐς τόδε συνήντησε τῶν δεινῶν. καὶ αὐτὸς δὲ ὑγίανε καὶ τοὺς ἄλλους οὕτω διατίθει τῇ τέχνῃ τοῦτ’ εἰδώς, ὡς, οὓς ἀν τοῦ πολιορκοῦντος λοιμοῦ τοὺς παρ’ ὑμῖν ἀνθρώπους ἐλάττους εἶναι ποιοῦντος τῶν ἥδη θρηνηθέντων πρεττον πρᾶξαι παρασκευάσης, δῶρον οὕτοι μετὰ θεόν ὑμέτερον μενοῦσι τῷ 10 κόσμῳ. οὕτω ποίει· καὶ ἥμīν ἀντὶ τῆς τέχνης ταῖς εὐχαῖς βοηθεῖν πρόθυμος ἴσθι: —

νξ'

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

Τριαίνομεν, ὡς ἀν δὸς λατρός βούλοιτο, τοῦτο δ’ αὐτὸς καὶ τῷ λατρῷ προσεῖναι εὐχόμεθα. καὶ τὸν Ἰωάννην ἀν ἄνοσον

¹⁷ ἐκείνων V ¹⁹ ὀλίγων V LVI ² λητρῷ L ¹ λοιμοῦ — ποιοῦντος in marg. add. L LVI ² αὐτῷ L

ὑποστρέψαι φυλάξῃς, καὶ τοῦτο μέρος εὐχῆς, ὡς ἐγὼ την τε 5
Νίκαιαν ὑποπτεύω — καὶ μάλιστα θέρους — καὶ οὗτος οὐκ μικρᾶς
αἰτίας πρὸς τὸ νοσεῖν πάντων ἐστὶν ἔτοιμότατος. εἰ δὲ πρὸς
τούτοις θάττον ἐπανελεύσεται, καὶ τοῦτο πάντως διὰ σοῦ, τοῦτ' 10
ἥδη καθαρῶς τῆς ὑμετέρας φιλίας. ἐγὼ δὲ πεῖσαν ἵκανήν σου
λαβὼν οὐκ ἀν· δυνατὴν σε μὴ φιλεῖν. καὶ τί πάσχω περὶ 15
τοὺς τοιούτους οἶος τὸ ἥθος σύ; ἀν· ἄπαξ ἀλῶ, πολλάκις
φαινοματικὸς ὀχληρός. ἀνέξῃ δή μου κανὸν αὐθίς γράφω, ἐπεὶ καὶ
πολλῶν νοσημάτων ἀηδίας ἀνέχῃ· κείσθω δὲ καὶ τὸ ἐμὸν — τὸ
βούλεσθαι γράφειν σοι — ἐν τάξει νοσήματος, ὃς μόνος αὐτὸς θερα-
πεύσεις ὁ καὶ τὰ λοιπὰ θεραπεύων, ἀν ἐπιστέλλῃς. ἔρωσο: — 15

νη

ΤΩΙ ΠΡΩΤΟΣΕΒΑΣΤΩΙ

Πολλοὶ τῶν πρὸς ἡμᾶς ἐρχομένων οἱ μὲν χεῖρον, οἱ δὲ
βέλτιον διετίθεσαν· οἵσις ἀπήγγελλον, ἀπήγγελλον δὲ περὶ σοῦ,
ώς νῦν μὲν οὕτως, νῦν δὲ ἐκείνως ἔχοντος. ὁ δὲ Χρυσάφιος 5
ἐλθὼν ἀσφαλέστερον ἀναπνεῦσαι παρέσχετο, πειθεῖν δὲ μᾶλλον
τῶν ἀλλων οὗτος ἥδυνατο. καὶ γὰρ ἔνα τῶν τῆς ὑμετέρας
αὐλῆς ἑαυτὸν ἤρεῖται καὶ τῶν πολλῶν ἀμεινονος οἶδεν, ὅτι χρὴ
περὶ ὑμῶν λέγειν· καὶ μὴν καὶ καθ' ἥδονήν ἡμῶν λέγων πιθανὸς
μᾶλιστα πάντων ἐδόκει. καὶ τοῦτο θεὸς ἄνωθεν ἔξετάξει, ὡς 10
ἐγὼ τὴν ὑμετέραν ὑγείαν πολλῶν ἀναγκαίων ἄγω προτιμοτέραν.
καὶ γὰρ εἴγε μηδὲν ἀμαρτάνειν δοκῶ κατὰ πρόσωπον ἐπαινῶν
— βιάζεται γάρ με τὸ φίλτρον καὶ ἡ ἀλήθεια —, ἔξιός ἐστι
δήπου θεν ὑγείανεν ἀνήρ πλεῖστα μὲν δυνάμενος, πράττων δὲ
μόνα τὰ ἄριστα, ἥδυς ἐντυχεῖν, τὸν τρόπον χρηστός, τὸν λόγον 15
σοφός, τὴν φύσιν οἶος οὐκ ἄλλος συνειληφὼς καὶ πλείω ἔτι
καὶ ταῦτα πάντα. εἰ δὲ δὴ ταῦτα εἰναί τι δύναται παρὰ τῷ
θεῷ — καὶ οὖδ' ὅτι δύναται —, εὔχοματι καὶ χρησταῖς εὐχόμενος
σύνειμι ταῖς ἐλπίσιν, ὑμᾶς μὲν καθαρωτέρας καὶ ἔτι τυχεῖν τῆς
ὑγείας καὶ οἷας ἀν βούλοισθε, ἐμὲ δὲ ἐν τοῦτο πρὸς ἀπάντων 20
μανθάνειν, ὡς οὐκέτι ὁρῶνται, ἀλλ' ἔρωσαν. εἴπερ ἀρχὴ
μὲν ἐκεῖνο, τοιτὶ δὲ τέλος ὑγείας. προσκείσθω κάκεῖν τῇ
εὐχῇ, τὸ σὺν πολλοῖς ἀγαθοῖς ὑμᾶς ἐπανήκοντας προσειπεῖν.

¹⁴ αὐτῶν V LIIX ⁴ ἀπήγγελον, ἀπήγγελον V ⁵ μὲν om. V ¹⁴ μὲν om. V
¹⁸ εὐχόμενος om. V

πηνίκα δ' ἀν εἴποι τις ἐπανήκοντας, ἡνίκα ἀν ὑμῖν συμφέρου
 25 εἶναι δοκῆ. οὐδὲ γὰρ ἔχω τὸ ἀσφαλές, τί δήποτε καὶ περὶ⁵
 τούτου χρεῶν εὔχεσθαι — βούλομαι μέντοι καθ' ὅσον οἶντε
 τάχιστα —, ὃ μοι καὶ μᾶλλον ἐπὶ μεῖζον προβιβάσει τὴν ἥδονήν.
 ταῦτα εὔχομαι, ταῦτα βούλομαι, τούτοις ἐπιτεθὲν παρὰ θεοῦ
 πέρας ἀσμένως ἀν ἰδοιμι, εἰ δήποτε καὶ ἀμαρτωλῶν θεός
 30 εἰσακούσεται: —

νθ'

Δίκαιος ἐν πρωτολογίᾳ κατήγορος ἑαυτοῦ· ἐμοὶ δὲ τού-
 ναντίον ἄπαν ἀρμόσει· καὶ γὰρ ἀν ἐμαυτοῦ νῦν κατήγορος
 5 γένεται, δικαιότατα πάντων ποιήσω. καὶ ἡ κατηγορία, ὅτι
 γράφειν εἰπὼν οὕπω καὶ ἐς τήμερον γέγραφα. - ἀλλ' ἐμαυτοῦ
 μὲν οὗτος ἐγὼ κατηγορῶ· ὃ δ' ἀπολογούμενος ἦτοι Χρυσάφιος.
 ὃς τοιαῦτά τινα εἰπών, ὡς νῦν ὕφθην τῷ γράφειν ἐπαγγει-
 λαμένῳ καὶ νῦν ἐπιστολὴν ἔλαβον, ἀλληθέστατα πάντων εἰληφάσ
 10 ἔσται. οὐδὲ γὰρ ἵνα τι καὶ αὐτὸς ἐμαυτῷ συνείποιμι, δι'
 ἀνδρὸς ἀλλοτρίου δεῖν ἔχοντον πρὸς ὑμᾶς ἥκειν ἐπιστολήν.
 ταύτην ἔχεις μετὰ τὴν κατηγορίαν, ὡς φίλης ἀγαθῆς φυτὸν
 ἀγαθόν, τὴν ἀπολογίαν. μὴ γὰρ ἐπὶ νοῦν ἐλθέτω τινί, ὡς λήθη
 τῶν σῶν οὐκ ἐπέστελλον. οὐχ οὕτως ἐγὼ σκαιός. τί γὰρ
 15 μᾶλλον τῶν σῶν ἥδων τε καὶ τρόπων διὰ μηνύμης ἀν ἄγοιμι,
 πάντων χρηστῶν καὶ πολλαχόθεν ἐρῶν αὐτῶν με πειθόντων;
 ἐρως δὲ λήθη πολέμιον. εἰ δ' ἀν τι πολλῶν ἐπιστολῶν αὕτη
 μοι μόνη ἀρκέσει, καὶ δευτέρας οὐ γενήσεται χρεία. ἀλλ' εἴ
 σε μὴ διὰ μακροῦ ὄφομαι, μεγίστης εὐχῆς ἔργον τὸ πρᾶγμα
 20 θήσομαι. καὶ ἐπανήκοις δὴ σὺν ὑγείᾳ καὶ εὐθυμίᾳ τοῖς σοὶς
 φίλοις ἀσμένοις τε διφθηρόμενος καὶ μεταδόσων τῆς εὐθυμίας
 καὶ μάλιστα πάντων ἐμοί, δην τοσοῦτον εἶλες, ὅσον οὐδα
 εἴ τινα ἔτερον: —

ξ'

ΤΩΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΗΝΩΙ

Ἐγώ σε πολλάκις ἐλπίσας οὐκ εἰς μακρὰν ἴδων χαρήσεσθαι,
 νῦν ἀπορρούς τό γε παρὸν ὄψεσθαι χαίρω· ἔστι δ' οὐδέν,

LIX² τῷ αὐτῷ sine dubio⁵ δικαιότατον VM¹² ἔχης V¹⁸ ἀλλα
 σε L²⁰ ἐπανήκεις V supra ei secunda manu oi M

ὅτι με μὴ τέρπει τῶν περὶ σοῦ λεγομένων· στρατηγίαι δὴ ταῦτα 5
καὶ πόλεων ἐπιτροπαῖ, ὃν ἡ προκαθημένη τῶν ὅπου ποτ' ἀν
εἴποι τις ἀρίστων. θαρρῶ δ' ὅτι, καὶ ποὺν εἰς ὑμετέρας χειρας
πεσεῖν τὴν ἐπιστολήν, καὶ νῦναι — τῆς ὑμετέρας καὶ χειρὸς καὶ
γνώμης ἔργα — πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ τῆς φήμης ὁδεύσουσι, καὶ
προδέσται τῇ φήμῃ τὸ ἀληθές· ἥς ἀκούσομαι μὲν καὶ αὐτὸς 10
μετὰ πάντων, ἡσθήσομαι δὲ πλέον ἥ πάντες. καὶ γάρ ἐκ
μακροῦ τοῦτ' ἡγχόμην ἥ παρὼν ἰδεῖν, ἥ τοῦ γε ἀκοῦσαι μὴ
ἀμαρτεῖν — τὸ τῇ δεξιᾷ σου φύσει καὶ πρὸς πᾶν ὅτι κράτιστον
βλεπούσῃ καὶ γενναιῶν ὑλην πραγμάτων χορηγηθῆναι· εὖ γάρ
οἶδά σε τὰς ἀδελφὰς ἀρετὰς τῷ ὄντι γε ἀδελφὰς ἐπὶ σαυτῷ 15
δεῖξοντα καὶ συνάφοντα μὲν τὴν τε ἄλλην καὶ τὴν ἐν ὅπλοις
ἀνδρείαν καὶ καρτερίαν — καὶ δὴ καὶ πάλαι συνάφαντα τῷ
τῆς φρονήσεως σταθηρῷ —, εἰς ταῦτο δ' ἀξοντα τὴν τῆς
δικαιοσύνης ἴσοτητα τῷ διὰ πάντων μετρῷ. εἴη δ' ἀν ἐν
τοῦτο πρὸς εὐδοξίαν ἀνδρὶ μέγιστον, καὶ φῆ μηδὲν ἐκ πατέρων 20
συγκατῆλθε λαμπρόν, αὐτόν τε τῶν ἀρετῶν μὴ ἀφίστασθαι
κάκεινας καὶ τὸ παθ' αὐτὰς ἀλλήλων ποιεῖν ἔχεσθαι. εἰ δέ
σοι καὶ τὰ πρὸς πατέρων καὶ τῶν ἀντέρω προγόνων, μέχρις
οὗ δυνατός τις ἔξινεῖσθαι τῇ μνήμῃ, περιφανέστατα πάντων,
σκοπεῖν χοὴ πόσον, ἢ λέγω σπουδάζων, σαυτῷ περιποιήσῃ τὸ 25
πλέον καὶ τὰς τοῦ πιστεύσαντος ἐλπίδας ἐπὶ μέγιστον προβιβάσεις,
τάχα δὲ καὶ ὑπερβαλῆ. σὺ μὲν οὖν εὖ ποιῶν πᾶν ὅτι κάλλιστον
ἐπὶ σαυτὸν ἥθροισας γένουσις περιφάνειαν, ψυχὴν μηδενὶ τυραννού-
μένην τῶν ἀγεννῶν, σῶμα μὴ δεύτερον τῆς ψυχῆς φανῆναι
φιλονεικοῦν. καὶ ὑπόθεσιν τῇ τε τύχῃ καὶ φύσει σαυτοῦ 30
καταλληλον λέγω, θαυμαστὸν εἴ τι χρῆμα, μὴ ἐπιλάθῃ σαυτοῦ·
ἔμοι δ' εἴη νίκας μὲν συναπολαῦσαι — καὶ γάρ σοι τούτων —,
ἥττας δὲ τῶν ἐναντίων ἀκούειν. καὶ σε ὑποδεξούμεθα, ἡνίκ'
ἄν ὁ θεός διδῷ, λαμπρότερον πολλῷ τοῖς κατορθώμασιν ἥ
προύπεμψαμεν. τέως δέ μοι τὸν συγγενῆ κομίζοντα τὴν ἐπι- 35
στολὴν — οὐ πρὸ μικροῦ τὴν ὑφ' ὑμᾶς φιλαδέλφειαν τῆς
Κωνσταντίνου οἰκεῖν προελόμενον — εὐμενὲς προσορῶν καὶ
ἀναδοχῆς ἀξιῶν δεῦγμα καὶ τοῦτο μέγα τῆς εὐμενείας ἔξοισεις
σαυτοῦ· εἰσόμεθα δὲ καὶ αὐτοί, ὡς ἔτι τις ἡμῶν παρ' ὑμῖν
μνήμη: —

40

LX^ο ὁδεύσουσαι L¹³ φήσει V²² εἴη δὲ VM³¹ εἰ L¹³ ἐπιλάθον V²²
³² συναπολαύσω VM³³ ἡνίκα V³⁶ φιλαδέλφειαν V³⁸ εὐγενείας VM

ξα'

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

Οι παρ' ὑμῖν λιμναῖοι ἰχθύες οὕτω κακῶς με διέθηκαν παρ' ὑμῖν διατρίβοντα, ὥστε καὶ ἐπανελθὼν μηχανὴν ἀνηρεύνων, 5 πῶς ἀν αὐτὸν ἀμυναίμην. καὶ τις ἀγαθὴ τύχη τὴν ἄμυναν ἐκ ταύτομάτου μοι παρεστήσατο· τῶν γὰρ φίλων τις οὐκοδενόρμηθεὶς τριακοσίους μοι δῶρον ἐκόμισεν ὡς ἀν εἴποι τις στρατιώτας γενναίους καὶ οἶων αὐτὸς ἔχοντος δύμφαλοὺς τεταφιχευμένους ἰχθύων, οὐχὶ λιμναῖων — μὴ γένοιτο· ἦ γὰρ 10 ἀν ἔχθρος ὁ φίλος ἐκεῖνος ἔδοξεν —, ἀλλὰ ποταμίων ἀρίστων καὶ μικροῦ δεῖν θαλασσίων ἦ — τι πειρῶμα τούτους ἐκ τῆς θαλάσσης τιμᾶν; — καὶ χρηστοτέρων πολλῷ τῷ μέσῳ, ἦ πολλῶν θαλασσίων. τούτους ἔδοξε μοι φάλαγγα μίαν καὶ συναπισμὸν ποιησαμένω πρὸς ὑμᾶς πέμπειν ἐκστρατείαν τινὰ ὑπερόδιον, 15 ὡς ἀν γνοῖεν οἱ παρ' ὑμῖν ἰχθύες, ὡς οὐκ ἀβοήθητα ἡμῖν παντάπασι τάπο τῶν ἰχθύων τῶν ἐκ τοῦ Ἱστρού. καὶ μοι δοκεῖ, ὡς τοῦ τῶν μαγείρων τῶν ὑμετέρων ἀρίστου στρατηγοῦντος τοῖς δύμφαλοῖς πολλὴ τροπὴ τῶν ἐγχωρίων ἰχθύων γενήσεται. καὶ αὐτὸς δὲ τὴν ἔξ αὐτῶν γεγενημένην μοι τοῦ 20 στομάχου ἀνατροπὴν τῇ τῆς ἥττης αὐτῶν φήμη θεραπευθήσομαι. εἴποι τις ἀν ἀκούσας τῆς ἐπιστολῆς, ὡς στρατηγικῇ τῷ στρατηγικωτάτῳ δὴ πέμπεται· καὶ στρατηγοῖς γοῦν καὶ νικώντος καὶ ταῖς κατὰ τῶν ἔχθρῶν ἀριστείαις τοὺς φίλους εὐφρατοίνοις: —

ξβ

Ο δεῖνα δυστυχεῖ μὲν ἐπὶ θυγατρὶ· καὶ τὸ δυστύχημα οἶον ἀπαραμύθητον. ὁ δὲ τοῦτο προξενῶν ἐστιν ὁ ἐπὶ τῇ 5 θυγατρὶ γεγενημένος αὐτῷ δὴ γαμβρός· δις οὐ μόνον ἐαυτὸν ἐκ πλουσίου πένητα καὶ ἔξ εὐπόρου ἀπορον ταῖς ίδίαις ὀσωτίαις κατέστησε καὶ δῆλός ἐστι μηδ' εἰς τὸ μέλλον ἐαυτὸν ἀνακτησόμενος, ἀλλὰ καὶ τὴν θυγατέρα καὶ τὸν οἶκον πάντα

LXI ² τῷ αὐτῷ ομ. L ⁸ δύμφαλούς L δύμφαλούς M ¹³ συναπισμὸν VM ¹⁴ ὑπερόδιον L LXII ⁷ ἀσωτείαις L

τοῦ ιερέως τοῖς ὁμοίοις περιβάλεντι κακοῖς ἐπιχειρεῖ, καὶ ἥδη γε
καὶ ἐν μέρει τινὶ περιέβαλεν. ἀλλ' εἰ μὲν ἡσαν ἐλπίδες μετα- 10
θέσθαι ποτὲ τῆς φαύλης καὶ μοχθηρᾶς προσαιρέσεως, τάχ' ἂν
ἀνέμεινε τὸν χρόνον ἐκεῖνον ὁ γέρων· νῦν δὲ διὰ πολλοῦ δοκι-
μασθεὶς τοιαύτην ἑαυτοῦ πεῖσαν δέδωκεν, ὡς οὐδέποτε τοῦ
ἄσωτος εἶναι ἀποστήσεται, καὶ μυρίοι παραινῶσιν ἄνδρες
πνευματικοί, καὶ ἀπειλῶνται κολάσεις, καὶ ἡ πενία εἰς ἔσχατον 15
αὐτὸν ἐπιτρέψῃ. καὶ γὰρ οὐ φησι βιωτὸν αὐτῷ τὸν βίον εἶναι,
ἄν μη καπηλείοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἀσωτείοις καὶ νύκτωρ καὶ
μεθ' ἡμέραν ἐγκαλινδῆται· καὶ ταῦτα ἐπὶ χρησταῖς ἐλπίσι τοῦ
ιερωθῆναι παρὰ τοῦ ιερέως εἰς γαμβρὸν προσληφθεῖς· ὃ καὶ
μᾶλλον τοῦτον λυπεῖ, ὅτι καὶ νὺν ἐλπίζων ιερέα κερδαίνειν 20
καὶ τὴν ἑαυτοῦ προσαπόλεσε θυγατέρα. ἀλλ' εἴγε μὴ μέλλοι
ταύτην ἀπολωλυῖαν θρηνεῖν, ἔστω γοῦν ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ
παρὰ τῷ πατρὶ μένουσα, ὡς εἴγε μηδὲ τὴν ἀρχὴν τὸν ἀσωτον
ἐκεῖνον ἄνδρα ἐγνώκει· ἐκεῖνος δὲ τοῖς καπηλείοις ἀπερρίφθω
τε καὶ χαματυπείοις, οἷς διημερεύων τε καὶ διαυγτερεύων 25
ἑαυτὸν ὡς βούλεται καὶ νπέρον ψιλότερον καταστήσει. Ίσως
τοῖς ἄλλοις ἔσται παράδειγμα, ὡς οὐ χρὴ τὰ τοιαῦτα βιοῦν οὐδὲ
παρὸν σωφρόνως τε καὶ ἐλευθέρως ξῆν τοῖς ἀκολάστοις τῶν ἔργων
ὅλον ἑαυτὸν ἐκδιδόναι. ταῦτα δίκαια δοκοῦντα δεῖται καὶ τῆς
παρὰ τῆς ἀγιωσύνης δου βοηθείας, ἢ τὰ τοιαῦτα διοικεῖν ἐπι- 30
τέτραπται· δι' ἣς δὴ καὶ ἡμῖν δηλώσεις, ὡς οὐκ ἄρα κακῶς
περὶ τῶν παρόντων διέγνωμεν: —

ξγ'

Εὕτι δεῖ παντὶ τῷ αἰτοῦντι διδόναι, καὶ τῷδε τὴν ἐπι-
στολὴν αἰτοῦντι ἐπιδεδώκαμεν· τῇ δέ ἐστιν ἡ δύναμις σύστασίς
τε αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς καὶ τις ἐκ λόγων ὑμετέρων ἐπικονυμία 5
βιβλίου τινὸς καὶ οἰκήματος ἔνεκεν. συνίσταμεν δὴ τοῦτον
ὑμῖν καὶ βοηθεῖν αὐτῷ προτρεπόμεθα· τίνα δὲ τρόπον, αὐτός
σοι παρὼν ἐρεῖ, καὶ ὑμῖν αὐτίκα τοῦ πολλὰ γράφειν ἐκεχειρία.
ὅτι δ' ἀν αὐτῷ ποιῆσ, ὡς μὲν οὗτός φησιν, ἐμοὶ ποιήσεις, ὡς
δ' ἐγώ, τῷ θεῷ: — 10

¹⁰ ἑαυτὸν VM ²⁶ ψηλότερον V ²⁸ ἀκολάστους V ²⁹ δίκαιη V ³⁰ βοη-
θεῖν προ διοικεῖν VM LXIII ³ "Eti δεῖ V ⁸ ὑμῖν VM

ξδ'

ΤΩΙ ΑΥΤΩΡΕΙΑΝΩΙ ΚΤΡΩΙ ΓΕΩΡΓΙΩΙ

"Ανδρα σε γυνώσκω τῶν προσιδουμένων συνεξετάζεσθαι τοῖς σοφοῖς, ἀλλ' ἐν δὴ τούτῳ — πᾶς ἀν αὐτηράθως εἴποιμι; — 5 ἥκιστα τῷ ἐπιτηδεύματι κατάλληλόν σε πεποιηκέναι φημί. ἔχοήσω μὲν γὰρ παρ' ἡμῶν τὴν ἀρμονικήν, ἀπέδωκας δ' οὐδὲν μᾶλλον, ἢ ὁ μηδέποτε μηδὲν διφείλων ἡμῖν. καὶ δὴ συνελαύνεις ἡμᾶς εἰς τὸ φειδωλοὺς εἶναι δοκεῖν. τίνα γὰρ ψυχὴν ἔχοντες μεταδώσομεν ἔτι τῶν ἡμετέρων τινί; εἰ γὰρ ὁ σοφὸς σὺ μὴ 10 ἀπέδωκας, σχολῆ γ' ἀν ἄλλος τις ἐγὼ δὲ καὶ πάνυ πολλὰ σκοπῶν καὶ κατὰ νοῦν ἀνελίττων οὐχ ὅρω, τί δήποτε ἔδει συναποδημεῖν σοι τὴν ἐμὴν βίβλον. πότερον ὡς οὐκ ἥσάν σοι βίβλοι; καὶ μὴν ἐκ τῶν σαντοῦ πρὸς τὰ σαντοῦ τὴν ὁδὸν ἥννεσ, οἰκοθεν οἰκαδε φημί. ἀλλ' ὡς ἔλαττον τὸ δεινόν, εἴγε 15 τι τὰλλότριον περὶ τὴν ἀποδημίαν σοι πείσεται; καὶ τίς τοιοῦτος τῇ φιλοσοφίᾳ κανῶν; ἀλλ' ὡς ἔχοην ἢ σὲ τὰ τῆς ἀπάτης δρᾶν, ἢ ἐμὲ πάσχειν; ἀλλ' οὔτ' ἀν σὺ τὸ πρότερον, οὔτ' αὐτὸς τὸ δεύτερον συγχωρήσαμεν. καίτοι καί, εἰ μέμνησαι, προύλεγόν σοι τὴν βίβλον ἐγχειρίζων, φυλάττεσθαι μὴ βραδὺν 20 εἶναι πρὸς τὴν ἀπόδοσιν· σοὶ δ' οὐκ οἶδ' ὅθεν οὐδὲν τούτου γε ἔδοξε μέλειν· ἐγὼ δ' ὡς ἔοικε θεομαντίᾳ τινὶ — οὐ γὰρ πρὸς οἰωνοὺς οἶδα βλέπειν — τηνικαῦτα τὸ μέλλον προύλεγον. δεινά γε ὡς ἀληθῶς καὶ σὺ δ' ἀν φήσαις, εἰ σαντὸν ὑφ' ἐτέρους ταῦτὸ πάσχειν ὑπόθοιο. οὐδὲ γὰρ τῆς τυχούσης βίβλον 25 στερούμεθα, ἀλλ' οἵαν δὴ μίαν οὐδεμίαν εἴδοι τις ἀν τὴν οἰκουμένην περιών. καὶ οὐ λέγω μερέθει, οὐδὲ αὐτὸν κάλλει· ἀλλ' ὅτι πάντας ὡς εἰπεῖν ὅσοι περὶ μουσικῆς καὶ διοιην συντετάχασιν εἰχεν εἰς ταῦτα συλλαβοῦσα, τῆς ἐμῆς ἔφορον φιλοπονίας. πρόσθετες ὅτι καὶ τῷ πλέον τῶν ἡμετέρων ἔφερε 30 πόνον χειρῶν. ἡξίουν δ' ἐγὼ σε καὶ τοῦτο λόγου τινὸς ἀξιοῦν καὶ λογισμῷ διδόναι, ὡς, εἰ σοὶ τὸ τῆς σαντοῦ χειρὸς ἔφορον οὐκ ἀνέραστον, οὐδὲ ἐμοὶ τὸ τῆς ἐμαυτοῦ.

ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐχ ὡς ἔχθρὸς ἔχθρόν, ἀλλ' ὡς ἀν φίλος φίλον μετρίως καὶ φειδοῖ καταδράμοι. δεῖ δέ σου τὴν τιμιότητα

LXIV² κνοῦ ἀρσενίω VMT hoc an illud praenomen rectius sit nescio
¹³ τὰς L σαντὰ V¹⁸ οὔτε L²¹ θεομαντείᾳ p²⁵ μίαν om. p³⁰ πόνον
 correctum in πόνον L πόνος T

τὴν βίβλον ἀπροφασίστως ἀποδοῦναι τῷ δεῖνι· τούτου γὰρ 35
ταύτην ἀπολαμβάνοντος αὐτὸν ἀπολαμβάνειν ἐμὲ οἶουν. καὶ
χαρός παρὰ ταπεινοτέρου μὲν διανεισάμενος, μείζονι δὲ προσώπῳ
ἀποδιδούς. καὶ μηδὲ τὴν παροιμίαν μοι πρόφερε, χρήσασθαι
παρὰ πένητος ἀποτρέπουσαν· εἰ γάρ τις με λέγει πένητα, οὐδὲ
αὐτὸς τό γ' ἐπὶ χρήμασιν ἀν ἀρνησαίμην, εἰ μὴ μᾶλλον γε 40
καὶ σεμνυναίμην· τὸν μέντοι τρόπον οὐ πενήσ ἐγώ. εἰ δὲ ἀκριβῶς
ξητοίη τις, οὐδὲ ἐπὶ πλούτῳ πένης; οὐ μὴ ἐρῶ, βίβλων γε μὴν
οὕτω καλῶν καὶ ὡν πολλῇ πανταχόσε διαπεφοίτηκε σπάνις, καὶ
μάλα πένης· ἵκανός δὲ ὁ χρόνος — πολὺς γὰρ ὡς οἰσθα —
προτρέπειν ὑμᾶς ἐπὶ τὴν ἀπόδοσιν· φὶ καὶ πεισθήσῃ καὶ τοῖς 45
τὰ δίκαια ποιεῖν κελεύουσι νόμοις· οὐδεὶς γὰρ οἷμαι τούτων
δεῖν φῆσιν ἀδικεῖν: —

ξε'

'Εμοὶ μετα την ὑμετέραν ἔξοδον ἔξεργένετο καὶ πρὸς τὴν
καταγωγὴν εἰσελθεῖν Αὔτωρειανοῦ. βίβλους μὲν οὖν μετοίας
ἥν ἐρριμένας ἰδεῖν καὶ συρφετὸν ἄφθονον δν ἐκεῖνον ἔχειν 5
ἐχοῆν, τὴν δὲ ἐμὴν ἥκιστα. εἴτε τοίνυν αὐτὸς ἔξιῶν ἐνθένδε
μεθ' ἔαυτοῦ ταύτην ἀπήνεγκεν, εἴτε τῷ τῶν φίλων παρέθετο,
εἴτε καὶ καταλιπὼν ἄλλον μὲν τινα ἔαυτῷ φῶρα πεποίηκε —
τὸ γὰρ οἰκίδιον ἀκλειστὸν ἀσφράγιστον ἦν —, ἐμοὶ δὲ ἔαυτὸν
λυπηρόν, ἀγνοῶ τίνι σύνθωμαι τούτων. ὡς οὖν ἐν τοιούτοις 10
ἔδοξε μοι δεῖν πρὸς τὴν κυρίαν ἡμῶν γράφειν. καὶ δὴ γέγραπται
τὴν βίβλον ἀπαιτεῖν ἔξ αὐτοῦ τόνδε τὸν τρόπον, ὡς ἔχοντος
ταύτην τῷ ὅντι παρ' ἔαυτῷ, μὴ μέντοι καὶ τῶν ἄλλων, ὡν
ὑποπτεύειν προάγομαι, ἔννοιαν αὐτῷ διδόναι τινά· ἀλλὰ πάντα¹
τρόπον, ὡς παρ' ἔαυτῷ ἔχοντος ἀπαιτεῖν. γέγραπται δέ μοι 15
καὶ πρὸς ἐκεῖνον καὶ ἥκει δὴ πρὸς σὲ ἡ ἐπιστολή· σὺ δέ μοι
μέτιδι ταύτην κάν τοῖς διαλείμμασιν ἔγγραφον, ἔνθα δὴ τὸ
πρωτοβεστιάρειον ὄνομα κεῖται, δόπτερον δοκεῖ τῇ κυρίᾳ ἡμῶν,
εἴτε τὸ ἔαυτῆς ὄνομα, εἴτε τὸ τοῦ πρωτοβεστιαρίου· δόπτερος
δηλαδὴ τὴν βίβλον, καὶ τοῦτο δοκοῦν τῇ κυρίᾳ ἡμῶν, ἀπαιτήσει· 20

⁴¹ ἀκριβῶς V ⁴² οὐδὲ πλούτῳ p οὐ LTM μὲν V ⁴³ πολλοὶ V
διαπεφοίτιεν V ⁴⁴ ὡς οἰσθα V ⁴⁵ πεισθεῖσῃ VM LXV ⁵ ἐρριμένας LV
ἔχειν om L p ⁹ τὸ γὰρ οὖν ἴδιον V

καὶ οὕτως εἰς χεῖρας τιθέσθω τὰ γράμματα καὶ τῷ Αὐτωριανῷ· γράφειν δὲ καὶ σὸν τὰ πρός τὸ τὴν βίβλον ἐπανασώσασθαι διεγείροντα ὀρμημένον με ἐπέσχε τὸ γνωσκεῖν, ἔργον εἶναι καὶ σὸν ταύτην τε εὑρεῖν κάμοιγ' ἀν ώς ἐκ τοιούτων ἀσμέ-
25 νως χάριτας καταθέσθαι. καὶ δὴ καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀμαρτίαν ἔξιλεώσασθαι οὕτω βουλήσῃ, οἷς ἐξῆλθες μὴ λαβὼν τὰς ἐπι- στολάς· εἰ μὴ που τοῦτο σὺ φήσαις, ώς ὑπὲρ τοῦ δέξασθαι καὶ αὐτὸς γράμματα ἥκιστα φανερὰν ἡμῖν τὴν ἔξιδον ἐποίησα· οὐκοῦν δέξαι μοι ταντί: —

ξς'

ΤΩΙ ΧΑΛΚΟΜΑΤΟΠΟΥΛΩΙ

Εἰ μήτε τῷ βρέφει τὸ ποτὸν ἀθρόον ἐγχύσομεν — οὐ μᾶλλον γὰρ ποτίσομεν οὕτω δρῶντες ἢ πνίξομεν —, οὐδὲ ἄρα 5 τῷ διψῶντι καὶ ἀμυστὶ δυναμένῳ τοῦ πόματος ἐμφορεῖσθαι πατὰ σταγόνα παρέχοντες χάριέν τι ποιεῖν δόξομεν. τί δὲ δὴ μοι βούλεται τοῦτο — καὶ γὰρ ἔριο· πῶς δ' οὐκ ἀν; — καὶ πρὸς τί τὰ τοῦ λόγου μοι τείνει; τὸν ἡμέτερον μὲν παῖδα, μαθητὴν δ' ὑμέτερον Ἰωάννην πολλαχόθεν αὐτὸς ἔκρινα δεξιότητος 10 τινος μετέχειν πρὸς μαθημάτων ἀνάληψιν. καὶ γὰρ ἡλικίας ἔχούσης ἥδη φρονεῖν ἥψατο, καὶ πρὸς φύσιν, ἣν ἀν ἐπανέσαι τις, οὐκ ἀνοικείως ἔχει, καὶ προθυμίᾳ γε ἵκανῃ χρῆται καὶ παιδιᾶς ἐγκρατῆς ἔστι· καὶ διὰ ταῦτα καὶ φοιτᾶν ὑμῖν μᾶλλον ἥ τινι τῶν ἀπάντων εὖ ἔχειν μοι ἔδοξε. σὺ γὰρ δὴ καὶ φίλος 15 καὶ διδάσκαλος ἀγαθὸς καὶ κατ' ἄμφω τοιοῦτος, οἴω τις ἀν ἐντυχεῖν ηὔξατο. δεῖ γὰρ ἐπὶ τοῖς τῶν ἀνδρῶν ἀριστοῖς συντρέχειν τὰ κάλλιστα. δύναται μὲν οὖν οὗτος μεταλαμβάνειν τοῦ μαθήματος δαψιλέστερον· οἱ δ' ἐφεστηκότες — ἔθος τι τοῦτο κρατῆσαν· οὐκοῦν ἔμοιγε θαυμαξόμενον, εἰ μὴ καὶ 20 μᾶλλον τούναντίον ἄπαν — τρίβουσιν αὐτῷ τὸν καρδόν· καὶ δύον τι τοῦ μαθήματος ἔδωκεν ἀν μία ἡμέρα, οὐδὲ τριῶν τούτων εὐρίσκει λαβεῖν, φείδεσθαι δὲ χρόνου καὶ ἄλλων ἡκούσαμεν· καὶ ἡμεῖς δὲ οὐχ οὕτω βραδεῖς, ώς ἄλλο τι πρὸ τούτου φρονεῖν, εἰ καὶ μηδεὶς ὁ παραυτῶν ἦν. οἶδα δ' ἐγώ,
25 κανὸν μὴ λέγω, τὸ μετὰ τοῦτο· μηδὲ τὴν ἀξιώσιν ἐπάγω τῷ

²⁶ μὴ om. VM LXXVI ⁴ οὕτω δρῶντες om. V ²³ τούτων V

λόγῳ, ὡς συγκαθίσεις σαντὸν μέχρι καὶ τῆς περὶ τούτου φροντίδος καὶ τοῖς ἐπιστατοῦσι κελεύσεις πλείω τε τὰ γραφόμενα τούτῳ ὑπαγορεύειν καὶ τῆς ἄλλης ἀξιοῦν αὐτάρκως ἐπιμελείας. τι γὰρ αὐτὸν τὸ τοῦ Ταντάλου χρῆμα δεῖ πάσχειν καὶ ἐν μέσοις διψήν ὕδασιν; οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοὺς ἐγκαλέσοντας 30 ἀν αὐτῷ τὸ τοῦ πλεύσιν τῶν Λαναίδων εὗ τῆς αὐτοῦ κατεστοχάσθαι φύσεως εἶποι· οὗτος δ' ὥστο Κανδὸς ἀν εἰς πεδίον δραμεῖσθαι· νῦν δὲ τοῖς ὅνοις ἀνάγκην ἔχει συνθεῖν, εἰ τὰ ἵσα τοῖς ἄρτι ἐκ θηλῆς εἰς διδασκάλου βαδίζουσι διδαχθήσεται. εἰ δὴ φίλος μὲν ἐγὼ δός ὅσον βούλει, φίλος δ' ἐμὸς 35 αὐθίς αὐτὸς ὅσον βούλομαι, ἀπολανέτω τῆς ἀμφοῖν φιλίας ὁ παῖς, εἴπον ἀν ὅσον βούλεται, λέγω δ' ὅσον γε δύναται. φημὶ γάρ σε μὴ μόνον εὐ ἐρνωκέναι φιλεῖν, ἀλλὰ καὶ πεῖσαι σαντοῦ δεδωκέναι τοῖς φίλοις, ὡς ταῦλα σοι μικρὰ πρὸς τὸ τούτους εὐφράσιν, φημὶ δέ σε καὶ πρὸς λόγων δύναμιν ὀπόσην ἀν 40 τις θαυμάσειν ἥκειν. δὸν οὖν ἀν εἴη καὶ νῦν σαντὸν μέν, δὲ καὶ προεργηται, καὶ φίλον ἀγαθὸν καὶ διδάσκαλον δεῖξαι, ἐμὲ δὲ μὴ μάτην ορίνοντα τὰ περὶ τὸν παῖδα· διν εἴγε μὴ ἀνάσχοιο τὸ νῦν εἶναι πλείους ἐκάστης ἡμέρας ἐκπίνειν κύλικας ἢ στίχους γράφειν, ἄδιψον αὐτῷ παντάπαισι καταβιευάσεις τὴν δίαιταν· 45 οὐδὲ γὰρ ἀφίσταμαι τῆς εἰκόνος περὶ τοῦ δίψη λόγων πιεζομένου τὰ γράμματα πέμπων. μισθὸς δ' ὃν πάντες πανταχοῦ βιωσὶ διδάσκαλοι κείσεται· ὁ δὲ τοιοῦτος, ἀλλ' ὃν ὑπερσχεῖται φιλία, ἡμιστα ἀπαιτητέος ἡμεῖς γάρ τοι καὶ προσβιασόμεθα πάλαι πρὸς τὴν ἀπόδοσιν οἶκοθεν παρακεκλημένοι: — 50

ξξ'

ΤΩΙ ΠΡΩΤΟΒΕΣΤΙΑΡΙΩΙ ΜΟΥΖΑΛΩΝΙ

'Αλλ' εὶς μήπω τῆς εὐχῆς ἀπάσης ηρατοῦμεν, ἀλλ' οὐδὲ πάσης ἐκπίπτομεν· ἦν δ' ἐκεῖνο μὲν ἡ πρὸς ἡμᾶς μετὰ τῆς προτέρας ὑγείας ἐπάνοδος, τοῦτο δὲ ὡς εὶς μὴ παντάπασιν, 5 ἀλλ' οὖν ὑγιαίνοις τὸ πλέον, ὁ λαμπρότατος καὶ σοφώτατος κύριος μον. καὶ τοῦτ' ἐδήλου τὰ γράμματα, ἂ καὶ ἦν ἡδονὴν

²⁶ συγκαθήσεις ΒΜΤ ²⁹ τῶ τοῦ Β ³⁰ διψεῖν Β ³¹ πίδον Β ³³ ἔχειν Β

³⁴ θηλῆς p ⁴⁰ ὀπόση Β ὀπόσον T p ⁴⁸ διδάσκαλοι in erratis corr. p διδάσκαλον ΛΒΜΤ κείσεται ὁ p post κείσεται lacunam dimidii versus, in margine λείπει T LXVII ⁴ πάσης om. V ⁵ ἄλλο ἦν L

ἥκε κομίζοντά μοι, οὐδ' ἀν εἴποι τις ὅση. λέγω δὲ ἀληθές, ὅτι
τε παρ' ὑμῶν ταῦτα, καὶ ὅτι τῆς γε πλείονος καὶ χείρονος
10 μούρας τοῦ πάθους ἀπαλλαγὴν εὐαγγελίζεσθαι εἶχεν. ἀλλ' ἐγὼ
τὸ μὲν καὶ διτοῦν ἔτι σοι τοῦ ἀλγήματος ὑπολείπεσθαι οὐδὲν
ὅτι μὴ τῶν ἡμῶν ἀν ἀμαρτημάτων εἴσπραξιν ἡγησαίμην,
αἱ με τῆς ἐφ' ὑμῖν ἥδοντος ἀπολαύειν ἀκριψινοῦς οὐκ ἔσται·
τὸ δ' ἐμὲ μηδ' διτοῦν ἀνιέναι δεόμενον ὑπὲρ ὑμῶν τοῦ θεοῦ
15 — εἰ τις καὶ τὰ ὑπὲρ ἐμὲ διδοίη τολμᾶν —, εἰ μὲν καὶ τῆς ἐμῆς
εὐνοίας πρὸς τὴν πάντα ἐμοὶ τιμίαν κορυφὴν ἔργον, ἄλλοι
λέγοιεν ἀν καὶ πολλοὶ λέγουσι, τῆς δ' ὑμετέρας καλοκάγαθίας
καὶ ἀρετῆς — εἰ μὴ δυσχεραίνοις ἀκούων καλῶς — οὕκουν
ἀμυδρὸν οὐδ' εἰς ἀμφίβολον πίπτον τεκμήριον αὐτὸς τίθεμαι.
20 συμφήσουσι δέ μοι καὶ οἱ ψῆφον δικαίαν ἐκφέρειν ἵσασι. τὸ
γὰρ πολλῶν παρόντων καὶ πάντων περιφανῶν, ὡς ἔργων καὶ
λόγων φάναι, δι' ὃν ἀν τις εὐδοκιμοῖ, διὰ τῶν τρόπων αἰρεῖσθαι
μᾶλλον, πόσου τινὸς τιμᾶσθαι χρεών; ή πόσον τι τῶν εὐχῶν
εἰσφέρειν ὑπὲρ τούτου; μέμψεται δὲ δήπου θεν οὐδείς, εἰ μὴ
25 δίχα τοῦ τῆς σῆς ἀρετῆς μνημονεύειν τὸν περὶ τῶν εὐχῶν
λόγον ποιοῦμαι, οὐδ' ἀνελεύθερόν μοι τὸ ἥδος ἐλέγξει· μη
οὕτω μανείη. ἐγὼ γὰρ ἀγνοῶ, τί τῶν περὶ ἡμᾶς γιγνομένων
ἐπαίνων ἄξιον, διὰ μὴ καὶ εὐχῆς· η τι τις εὔχοιτο τοῦτο, διὰ μὴ
καὶ ἐπαινεῖν ἔχει, πλὴν εἰ τις βιάζεται.
30 ἀλλ' ἐμοὶ πρός γε πάνυ βραχὺ τὰ τοῦ λόγου συνῆπται
καὶ τὸ προσῆκον τετήρηται καὶ ἡλήθευται δηλονότι· ή δὲ Διο-
φάντου βίβλος, ἣν ἀνάγκη τε ἀποπέμπειν ἦν — καὶ τὰ γράμ-
ματα τοῦτ' αὐτὸν κελεύοντα ἦν —, ἐπανήκει νῦν ἐκ τῶν πάλαι
διτίδων ἡβῶσα. τὰ μὲν ἔξωθεν ὅφιν ἀν εἴποι τις τὴν
35 παλαιὰν ἀποξυσάμενον λεβηθίδα, τὰ δ' ἐντός, οἷαν ἀν ἰδουμεν
οἰκίας ἐκ μικροῦ πεπονηκίας ἐπισκευὴν καὶ ἀνάκτησιν. δέδοται
γάρ πως, οὐκ οἶδ' ὅθεν, καὶ συγκεκλήσωται μοι τούτη τὸ
ἄτοπον, πάντ' εἰς ὅσον οἶόν τε καλὰ καὶ εὐτόνως γινόμενα
βλέπειν, ὅσα τε ἀν αὐτὸς ἐκπονῶ καὶ ἀπερ εἰς ἐτέρους τὴν
40 ἑαυτῶν ἀναφέρει δημιουργίαν. ἐπιτείνει δέ μοι μάλιστα τὴν
φιλοτεχνίαν, ἐπειδὰν βίβλος τὸ ἐκπονούμενον ἦ· τοῦτο γὰρ
τῆς ἐμῆς τέχνης τὸ ἴδιαίτατον. καὶ δὴ καὶ τι πάσχω περὶ τὸ
χρῆμα τῶν βίβλων ἔτερον, ἄτοπον, ὡς εἰκάσαι, καὶ τοῦτο.
βούλομαι πάντα πράγματα μᾶλλον πέρας ἔχειν καὶ ἀριθμῷ

συγκεκλεῖσθαι ἢ βίβλους· οὐχ ὡστε ἔχειν καὶ αὐτός — ἢ γὰρ 45
ἄν παραπληξίας τοῦτό γε καὶ τῶν μὴ δυνατῶν ἀλόγιστος
ἔφεσις —, ἀλλ’ ὡς ἐκάστῳ προσεῖναι τοσαύτας, ὅσσαν δέκα τινὲς
καὶ πλείους ἐν ταύτῳ πολυβίβλων γνώσκοιτ² ἄν ὅντες δεσπόται.
καὶ γάρ τοι καὶ συνήδομαι τοῖς κεκτημένοις ὡς πλείστας, καὶ
ἴτι πολλῷ πλειόνων εὔπορεῖν εὔχομαι· οὐ γὰρ ἄν ἀλοῖεν οὗτοι 50
φιλοκτημοσύνης ἐμοὶ δικαστῆ, καὶ πάντες κατηγορῶσι συμ-
πνεύσαντες, ἀλλ’ ἵτοι φιλολόγους καὶ φιλοσόφους — ὃν τὰ
πρᾶτα καὶ αὐτὸς σύ, τιμία μοι κορυφή, τάττη — φαίην ἄν,
ἢ τοῖς τοιούτοις ἔτοιμα ταμιεῖα. καὶ τούτου μαρτύριον ἡ καθ'
ἡμᾶς ἥδε μονὴ τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην τοῖς φιλομαθέσι 55
προτείνουσα· αὕτη μὲν γὰρ ἐπ’ ἐλάχιστα ταῦς ἐν αὐτῇ χρῆται
βίβλους, τοῖς δ’ ἄλλοις κοινὸν ἀπέφρεγε πρυτανεῖον καὶ ἄφθονον.

ἀλλ’ ἐπεὶ καὶ εἰς τὴν τούτων μνήμην ἐν καιρῷ προύχώρησεν
ο λόγος ἡμῖν, οὐδὲν ἀπάδον καὶ τοῦτο προσθεῖναι καὶ τοσοῦτον
εἰπεῖν, ὡς τὰ τῆς βασιλικῆς ταύτης βιβλιοθήκης ἔστι μὲν οὐδ’ 60
ἄξια πρὸς τὰς ἀδομένας ἐν τοῖς πάλαι παραβαλεῖν, εἰς τοσοῦτον
ἐστενοχώρηται· ἀλλ’ αὕτη καίπερ οὕτω φαύλως ἔχουσα τοῦ
μεγέθους, εἴτ’ οὖν πλήθους λέγω, καὶ κούφον τὸν πόνον τοῖς
ἀριθμεῖν βουλομένοις παρεχομένη οὐδὲν ἥττον περιισπται καὶ
ἀτημέλητός ἔστι, καὶ κίνδυνος μηδὲ βιβλιοθήκην αὐτὴν ἔτι 65
καλεῖσθαι. αὕτὸ δὲ τοῦτο τῆς ποτε βιβλιοθήκης ὄνομα μόνον,
ἢ βραχὺ λείψανον. καὶ ὅτι τοῦτό γε οὐχ ὡς ἐν διατριβῇ λέγω,
ἀλλ’ ἀπὸ σπουδῆς ὅσης ἄν εἴποι τις, αὐτόφασι δεῖξειν ἄν, εἴ
τις τὸ παλαιὸν γραμματεῖον, μεθ’ οὖν πρὸς τὴν βασιλίδα πόλιν
διθειδόποτε μετηνέχθησαν αἱ βίβλοι, τῷ νυνὶ παραθείη. 70
γνώσεται γὰρ ὅσον ἐγὼ περὶ τούτων τε καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων
ῶν ἀκριβῇ τὴν γνῶσιν οὐκ ἔσχον οὐκέτι εὐχερῆς ἀποφαίνεσθαι.
ἔστι δὲ τῆς ἀπωλείας αἴτια τῶν βίβλων ἄλλα τε καὶ δὴ καὶ
χοηδάμενοι τινες ἐπὶ καιρῶν καὶ τὸ χρησθὲν οὐκ ἀποδόντες,
ἀλλ’ ἔξαρνοι μηδ’ ἀρχὴν εἰληφέναι γενόμενοι, ἥδη δέ που καὶ 75
μηδενὸς ἀπαιτοῦντος ἐν τῷ μέσῳ λαθόντες, καινότερον δὴ
τοῦτον αἰοπῆς καινογράφαντες τρόπον· τὸ γάρ τοιχωρυχεῖν
ἴσως ἥσκυνθησαν, ἢ ἐργῶδες ἐνόμισαν. καὶ τὰ μὲν τῆς ἀπωλείας
αἴτια ταῦτα· τῆς φθορᾶς δὲ ὁ πανδαμάτωρ, ποιητικὸς ἄν εἰπε

⁴⁵ ḥ in erratis corr. εἴη (?) p. ⁴⁷ ὡς bis p. ⁴⁸ εκ γνώσκοιτ² corr.
γνώσκοιτ². L ex γνώσκειν¹ corr. γνώσκοιν¹ V ⁶⁴ τοῦτο V ⁶⁵ φιλο-
μαθόνσι MT τοῖς φιλομ. — ἐλάχιστα om. V ⁷⁴ ἀπαδόντες V ⁷⁹ Simonid.
fr. V 5 ποιητικᾶς (?) in erratis corr. p

80 τις, χρόνος, καὶ πρὸς τούτῳ τὸ μηδ' ἐπὶ σμικρὸν ταύτας ἐπι-
σκευάζεσθαι. νῦν δὴ ἀλλὰ πρὸς ὑμᾶς γράφω καὶ τῷ ἀγίῳ
ἡμῶν αὐθέντῃ καὶ βασιλεῖ δι' ὑμῶν ἀναφέρω· πρὸς μὲν τὰς
ἀπωλείας αἰτίας ἀντιμηχανᾶσθαι βραχείας δεῖ τῆς ἐπιμελείας,
εἰ μόνον ὁ τὰς βίβλους πεπιστευμένος εἰδείη λόγον αὐτῶν
85 ὑφέξων ὑμῖν. τοῦτο γὰρ αὐτὸν ἐγρηγορέναι διαναστήσει καὶ
λογισμῷ συντεταμένῳ γινώσκειν, τίνι μὲν δέδωκε, πρὸς τίνος
δ' ἀπείληψε. καὶ τί δεῖ πολλὰ καταλέγειν; αὐτὸς αὐτοῦ διδά-
σκαλος ὅτι χρὴ ποιεῖν ἔσται καὶ αὐτῷ μελήσει τὸ σύμπαν,
εἴπερ ὑμῖν εἴσεται μέλον τὸ πρᾶγμα. πρὸς δὲ τὴν ἐκ τοῦ
90 χρόνου κάκωσιν, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο πρὸς πολλὴν ὑμᾶς ἐκκα-
λέσεται προαγματείαν, οὐδ' ὅσην ἀξίαν εἶναι καὶ δυσχερῆ πρὸς
ὑμῶν νομισθῆναι. τί γὰρ ἂν εἴη μικρὸν ἀνάλογα, καὶ τοῦτο
ἐφάπαξ, καὶ ὅσον ἐνδὲ τῶν περὶ τὴν βασίλειον αὐλήν; πολλοὶ
δ' οὗτοι τῆς βασιλικῆς ἀπολαύουσιν εὐποιίας δύναιν. εἰ γὰρ
95 μὴ τοῦτον ἐπισκευασθεῖεν αἱ βίβλοι, κύριοι μον, τὸν τρόπον,
μέχρι τίνος ἔτοντον ἐκάστον τῶν βίβλων οὐκ ὀλίγαι, ὅτε τὸ
μηδὲν ἔτι τυγχάνουσιν μηδ' ὄντος μηδενὸς εἰς ὅτι ἂν χρήσιμοι
γένονται, πρὸς γνωίαν τινὰ συνωσθήσονται κάκεῖ δῆτα δια-
βρωσθήσονται καὶ σητῶν μέλπηθρα, ὡς που κυνῶν τοὺς ἐν
100 πολέμοις πίπτοντας "Ομηρος εἴρηκεν, ἔσονται; καὶ γὰρ οὐκ
εἰς μακρὰν δὲ ἐνιαυτὸς ἐκεῖνος παραφενήσεται, δις οὐχ ἔξει τίνι
τούτων λυμανεῖται τοῖς προειληφόσιν ἐπίσης. παράστασις δὲ
μοι τοῦ λόγου τῶν Θεοδοσίου σφαιρικῶν ἡ βίβλος ἀρτίως
αὐτόσε κομιζομένη, ἦν οὐ παρ' ἄλλων μαθόντες, αὐτοὶ δ'
105 ιδόντες εἴσεσθε τί χρὴ καὶ τῶν ἄλλων εἴνεκα συλλογίζεσθαι καὶ
οἶος αὐταῖς ἐπήρτηται κίνδυνος. ὃν δὲ Λιόφαντος εὗ ποιῶν
δι' ὑμᾶς τὸ γε νῦν εἶναι διέδρα· συμπαραπήλαυσε δ' αὐτῷ
τῆς σωτηρίας καὶ ἀριθμητικὴ Νικομάχου κατὰ πολλὴν περι-
ουσίαν εὐρωτιῶσα· καὶ Ζωσίμου τινὸς ἀριθμονικὴ διατύπωσις.
110 καὶ ἦν Εὐκλείδης ἐν βραχεῖ τοῦ κανόνος κατατομὴν παρα-
δέδωκεν, εἰς ἐν τεῦχος ἀπαντα συναφθέντα· στέλλεται δὴ τὴν
ώς ὑμᾶς κομιδὴν ἀντὶ προσβείας ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν βίβλων ἡ
βίβλος ἥδε· ἦν ὡς δικαιοτάτην δὴ προσβειῶν καὶ προσδέξαιο

⁸¹ ἀλλ' ἢ πρὸς VMT ⁸² αὐθέντη p ⁸³ δὴ πρὸ δεῖ V ⁸⁴ λόγον αὐτὸν V
⁹² ὑμᾶς L ⁹³ ἀπολαύουσιν L ⁹⁶ τινὸς p βίβλων V ⁹⁸ γένονται V
 συνωσθήσονται p ⁹⁹ Hom. N 233 ¹⁰¹ ἵς V ¹⁰² τούτων om. VMT
¹⁰⁵ εἴσεσθαι V ε supra ai M, ε in ras. L ἔνεκεν V ¹⁰⁸ ἀριθμητικὴν V

καὶ εἰς πέρας ἀγάγοις, καὶ ὑγείας παντελοῦς ἐπιλάβοι, καὶ
ἐπισταίης θάττον ἡμῖν εὐφροσύνην ἐφ' ὅσον μήνιστον τῇ 115
ὑγείᾳ συνάπτων καὶ θεὸν ἀνωθεν οὕτω ταντὶ πάντα γενέσθαι
γνοίμεν επιψηφιξόμενον: —

ξη'

ΤΗΙ ΠΡΩΤΟΒΕΣΤΙΑΡΙΑΙ ΡΑΟΤΛΑΙΝΗΙ

Ἐπέρι ποτε καὶ ἄλλο τι τῶν ἀπάντων ηὔξαμην μὲν ἰδεῖν,
ἰδὼν δὲ ἥσθην, τοῦτ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις γοάμμασι
πέπονθα, τὸ μὲν πρὸν καὶ λαβεῖν, τὸ δὲ ἥδη δεξάμενος· οὐκ 5
οἶδα δὲ ὁποτέρῳ με μᾶλλον εἶχεν εὐφρατίνειν, πότερον ὅτι σά,
ἢ οἷς πλεῖστον ὅσον τὸ κάλλος καὶ τὴν χάριν τῆς ἀπολογίας
παρείχετο. τί καὶ γὰρ οὕτως ἔμελλον ἀμαθής τις εἶναι καὶ ἀτοπος,
ώς πρὸς τὰς Σειρῆνας ἐκκενωφῆσθαι; οὐδὲ γὰρ τοῦτο γενναῖον,
εἴ τις μὴ λόγων ἀλίσκοιτο χάρισι, ψυχῆς μὲν οὖν θηριώδους· 10
ἐκεῖνο δὲ ἄριστον, εἴ τις οὐκ ἀγνοεῖ λογικῆς κεχρημένος ψυχῆς,
μηδὲ ἀναισθήτως ἔχει πρὸς τὴν τῶν λόγων συγγένειαν, μηδὲ
πόρρω γίνεται τοῦ εἰδέναι, ὡς λόγῳ τὸ πᾶν διαθύνεται οὐχ
ἥττον, ἢ ναῦς οἴακι καὶ χαλινῷ ἵππος· μηδὲ ὡς ἔτυχεν αὐτὸν
μηδὲ τοῦτο παρέχεται, ὡς εἴ τις μὴ λόγον εἰδείη τιμᾶν, ὁδὸν 15
ἀνοίγει τῇ ἀλογίᾳ. οὕτω πάντα καλὰ τὰ τῆς ἐπιστολῆς ἦν, ὡς
ταῦτά τε καὶ ἔτερά μοι μακρῷ πλείω τούτων διδόναι λέγειν,
εἰ μὴ πως ἐπιστολὴν κοδμεῖν μέλλων τοῦ τῆς ἐπιστολῆς αὐτὸς
ἔξεπιπτον μέτρου.

πλὴν περὶ μὲν τούτων ἴκανὰ ταῦτα καὶ ἵσως τῶν μακρο- 20
τέρων οὐ χείρω· ὅτι δὲ ἔχοην τὴν ἀρμονικὴν ἡμᾶς διορθοῦν
καὶ ὅτι περὶ ἐνέδει ἀναπληροῦν, ἔχοην, φημὶ καὶ αὐτός, καὶ
προθυμίας οὐδὲν ὅτι μὴ παρῆν· ἢ γε μὴν ἡμετέρα βίβλος
ἀπῆν, πρὸς ἣν ἔδει βλέποντα τὴν ὑμετέραν εὐχερῶς διορθοῦν,
ἐκείνη μὲν γὰρ διώρθωται μοι, καὶ παλῶς, ὡς ἐμαυτὸν ἔχω 25
πειθεῖν· τοῦ δὲ πλήθους τῶν πόνων ὡν ἐπὶ ταύτῃ κατεβαλόμην,
κανὸν τοῖς γεωργοῖς ἀμφισβητήσαμι τοῖς τὰς χέρδους ἔξημεροῦσιν.
ἔδει τοίνυν καπὲ τῇ ὑμετέρᾳ βίβλῳ τῶν ἵσων καὶ αὐθις πόνων,
ἄλλ' ὁ καιρὸς οὐκέτι εἰδίσουν. Ἱσως δὲ ἂν ἔροιτο τις καὶ τίνα
φημὶ τὴν ἀπουσίαν τῆς ἐμῆς βίβλου; παρεκινδύνευσε ταῖς τοῦ 30
Αὐτωρειανοῦ χρησαμένου ταῦτην παρ' ἡμῶν — ὡς μὴ ὥφελε —,

¹¹⁶ θεὸς V ¹¹⁷ ἐπιψηφιξόμενον V LXIX ² ὁσουλαίη τοῦ αὐτοῦ V
οἱ ὁποτέρων p ¹⁰ ἢ pro εἰ V ³¹ αὐτορειανοῦ V ὥφελεν LVM

καὶ ἥδη γε προς τῷ τὴν αὐτῆς ἀπόληψιν ἀπογινώσκειν ἐσμέν.
 ἔγω μὲν γὰρ εἰς τὴν αὐτοῦ καταγωγὴν ἄμα περιβλεπτηνοῖς εἰσῆλ-
 θον μονάξουσι, καὶ δὴ μετρίας τινὰς εὑδομεν ἐν αὐτῇ βίβλους,
 35 ἔξ οὖν καὶ μικρῷ πλείους τὴν δὲ ἡμήν οὐκ ἦν ιδεῖν οὐδαμοῦ,
 εἴτε ταύτην ἡνίκ’ ἔξηγει λαβόντος, εἴτε καταλιπόντος μέν, ἐτέρου
 δέ τινος ὑφελομένου τῶν τῆς μονῆς πλὴν δοκείτω τὸ πρό-
 τεον καὶ λεγέσθω τὴν βίβλον αὐτὸν ἔχειν — μηδὲ γὰρ αὐτὸν
 εἰς ἔννοιαν τοῦ δευτέρου χειραγωγήσωμεν τό γε εἰς ἡμᾶς ἤκον,
 40 οὐδὲ γὰρ κράτιστον — καὶ ἀπαιτεῖσθω δι’ ὑμῶν ἡ βίβλος, εἰ δὲ
 βέλτιον δοκεῖ, διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ πρωτοβεστιαρίου· θα-
 τέρου γὰρ πάντως οὐχ ἀμαρτήσομεν, η̄ τοῦ τὴν βίβλον τὴν
 τιμίαν σου κορυφὴν ἀπολαβεῖν ἀνδ’ ἡμῶν καὶ τὸ παρ’ ἡμῶν
 ζητηθὲν παρ’ αὐτῆς ἔχειν ἅπαν, η̄ βεβαιωθῆναι γε παρ’ αὐτοῦ,
 45 τίνα τρόπου τὰ περὶ ταύτην διέθετο· εἰ ἄρα φίλω ἀποδημεῖν
 μέλλων παρέθετο, η̄ εἴ τι λέγειν ἔτερον ἔχει. οὐκ ἀνεπίφθονον
 γάρ, εἰ τοιαύτης ἀμελήσαιμεν βίβλον, μικροῦ πάντας ὅσους ἀν
 περὶ μουσικῆς συντεταχότας εὗροι τις συνειληφνίας εἰς ἔν.
 καὶ τοῦτο μὲν οὕτω μοι μετεώρους τὰς ἐλπίδας ποιεῖ, πλὴν
 50 εἰ μὴ τοῦθ’ ὑμεῖς βούλεσθε, τερπνὸν δὲ ἐκεῖνό μοι καὶ χάριεν.
 καὶ μηδεὶς ἀπιστείτω τὴν τῶν μαθηματικῶν βίβλων συλλογὴν
 βλέποντι· ὅταν γὰρ οἷς τις χαίρει, τούτοις καὶ τοὺς ἄλλους
 χαίροντας βλέπῃ, διστάξειν οὐκ ἔνεστιν ὡς οὐκ ἀν εἰς ὑπερβολὴν
 ἥδοιτο. εἴη δὲ ὡσπερ γενναίων καὶ λαμπρῶν τῶν ἐπὶ τούτοις
 55 προοιμίων αἰσθάνομαι, τοιούτων καὶ τῶν ἐφεξῆς τὴν πεῖραν
 λαβεῖν· καὶ γνοίην τοὺς τι χρηστὸν εἰδότας καὶ πλέον τῶν
 πολλῶν δυναμένους φρονεῖν, πείθοντας ἔαυτοὺς ὡς ἔστι τι καὶ
 μαθημάτων ὄφελος καὶ ὡς θείον τι τὸ κατ’ αὐτὰ χρῆμα. καὶ
 γάρ ἔστιν οἶον οὐδὲ ἀν ὁ κόσμος ἅπας ταύτῳ σπουδάσας κατ’
 60 ἀξίαν θαυμάσειε· καὶ γάρ τοι καὶ ἡδονὴν ἄρροντον ἐνίησι τῇ
 ψυχῇ καὶ οἶων οὐδενὶ γνῶναι φαδίαν, ὅτι μὴ τῷ μετέχοντι.
 ἐτέρα δύναμις αὕτη τῆς τῶν κατεχομένων οὐδὲν διαλλάττουσα.
 χαίρω τοίνυν ἐπείπερ ἥκει καρός, ὡς ἔστι συνιέναι τῶν γυμνο-
 μένων, εῦ τοις μαθήμασι γενέσθαι· εῦ λέγω γενέσθαι, εἰ μὴ
 65 μέλλοι καταφρονήσεσθαι εἰς τέλος μηδὲ ἀτιμώσεσθαι μηδὲ
 εἰς τοῦτο τὸ σύμπαν αὐτοῖς περιστήσεσθαι, ὡς θρυλλεῖσθαι
 μόνον ἐν τοῖς αὐτίκα μεθ’ ἡμᾶς ἀνθρώποις πάλαι ποτὲ γεγο-

³⁶ ἡνίκα p ³⁹ χειραγωγήσομεν p ⁴⁰ ἀπαιτήσθω V ⁴⁰ οὐκ ἀν ἐπί-
 φθονον p ⁵² βέλποντι LT ⁵⁹ γὰρ ἔστιν p

νέναι μαθήματα, εἶναι δὲ τηνικαῦτα μηδαμοῦ τῆς Ἑλλήνων διατριβῆς. καὶ τὴν σὴν δὴ τιμίαν ψυχὴν οὐκ ἀγνοῶ σφόδρουσαν ταῦτα ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ τὰς ἐγχωρούσας εἰς βοήθειαν 70 ἀφοριμάς φιλοπόνω πανταχόθεν πορισμένην χειρί. πρᾶγμα λέγω ἀορίστῳ τῷ μέσῳ μεῖζόν τε καὶ σεμνότερον, ἢ εἴ τις οἰκίαν καταπληπτουσαν ὑπερείδει· καὶ σὲ προστάτιν ἐν αὐτοῖς τῆς αὐτῶν ἐπιγράφομεν σωτηρίας παντὶ σθένει κωλύσασαν ἐξ ἀνθρώπων ταῦτα γενέσθαι καὶ δειξομεν καὶ ηρόειομεν τοῖς εἰσέπειτα, ὅτι 75 μὴ παντάπασιν ἀργὸς μηδ' ἀμελέτητος ὁ καθ' ἡμᾶς παρέφθαρται χρόνος, ἀλλ' ἔφυσαν κάν τούτῳ τινές, οἵς τῶν παρ' αὐτοῖς καλλίστων κληρονομοῦντες ἐκεῖνοι δίκαιοι ἂν ἐς τὰ μάλιστα γυνώσκειν χάριτας εἶεν: —

ξθ'

ΤΩΙ ΜΕΡΚΟΤΡΙΩΙ

Καὶ πρόθυμος γράφειν ἦν, εἰ τῷ διακομίσοντι μόνον ἦν ἐντυχεῖν, καὶ τὰ σὰ δὲ γράμματα φανέντα μᾶλλον ἐπέρρωσεν. ἵκανὸς δὲ καὶ ὁ χρόνος εἰς τοῦτο προτρέψαι, πολὺς γάρ — εἰ 5 καὶ τοῖς μὴ τὸ καλὸν τῆς φιλίας πάθος παθοῦσιν οὕπω πάνυ πολὺς εἶναι δοκεῖ —, καὶ χάριν οἶδα τῷ τὴν σὴν μὲν ἐπιστολὴν ἐγχειρίσαντι, τὴν δ' ἡμετέραν ἀντιλαβόντι, ὅτι με τῶν ἐπὶ τῷ γράφειν δοι φροντίδων μιᾶς ταύτης καὶ πρώτης ἀπήλλαξε· πολλοῖς δ' ἔτι καὶ ἄλλοις — εὗ ἵσθι — τὰς αὐτὰς εἴσομαι 10 χάριτας, εἰ μηδὲν ἡμῖν ἐπιτείχισμα τὸ τῶν τόπων ἀποκισμένον ἀνεγερεῖ· σὺ δὲ ἵσθι ἀλλογῦντας ἡμᾶς ως δεινότατα, οἵς ἀβούλητόν δοι τὴν ἀποδημίαν ἐπέστησεν ὁ καιρός· τί γάρ δοι καὶ ταῖς ἐκστρατείαις οὔτ' εἰς τὴν ἀλλοτρίαν ἐμβαλεῖν σκοπούμενων οὔτε τὴν τῶν ἐναντίων δηώσειν, ἀλλ' οὔτε πόλεις ἢ φρούρια τῆς 15 ἐκείνων μοίρας παραστήσεσθαι ἐν παρασκευαῖς γερονότι, εἰ καὶ τὴν ἡνεμόεσσαν, ως ἔφης, ἐώρακας Ἰλιον. εἰδες μέν, οὐδ' αὐτὸς ἀντερῷ, εἰδες δὲ πάλαι κατεστραμμένην ὑπ' Ἀχαιῶν. ἥθελον δ' εἰ παρ' ἡμῖν ἀν τὰ τῆς πολιορκίας κακὰ δι' ἀκοῆς μόνης ἐλάμβανες. ἥρουν γάρ ἂν "Ομηρον, δ' δ' ἔφρασέ δοι, 20 ὅπως πόλεως ἀλούσης

ἀνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
παιδας δ' ἄλλοι ἄγονοι βαθυζώνοντες τε γυναῖκας·

⁶⁹ δὲ L p. ⁷⁶ καὶ ηρόειομεν om. L LXIX ² προθύμως L ¹⁰ δέτι V
¹¹ τῷ V ¹⁷ Hom. Γ 305 alibi ²² Hom. I 593 s. ²³ τε καὶ L

οὗτως ἐκεῖνος καὶ συντομωτάτην ὁμοῦ καὶ ἀκινδυνοτάτην
 25 πόλεως παραδίδωσιν ἄλιτσιν ἴστορειν· ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ἡμᾶς
 ἀνθρώπους δύνταις ἐλέκτιν δεῖ τῷ καιρῷ πιστεύοντας, ὡς πάνθ'
 οὗτος δύναται, φέρειν χοή, καὶ εἰ τι μὴ κατὰ γνώμην ἡμῖν
 ἀπαντᾷ. ἢ που καὶ δεῖξομεν ἀνδρες δύντες, εἰ πρὸς μηδὲν τῶν
 ἀκούσιων ἀντέχειν οἶστ' ἐδόμεθα· μάτην γὰρ ἀν οὕτως
 30 ἀνδρες καλοίμεθα· ἐπεὶ καὶ τὸ μὲν αἰσθάνεσθαι τῶν οἰκείων
 παθῶν ἀνθρώπου, τὸ δ' ἐφ' ἵκανον ἀνέχεσθαι πρὸς ἀνδρὸς
 εἰναι πᾶς ἀν ἐμοὶ συνομολογήσειν. ἀλλ' ὑγίαινε καὶ καθ'
 ἡμέραν ἐκ τῆς ἀποδημίας ἐμπειρότερος σεαυτοῦ γίνουν καὶ τὶ
 τῆς σχολῆς ὑστέρημα παρὰ τῆς ἔξωθεν ἀντισήμου μοι πείρας.
 35 καὶ πολλὰ μὲν ἔδει, πολλὰ δὲ μάθε· πάντως ἐπανήκων πολλάκις
 ἡμῖν τὴν διδασκαλίαν διατεμεῖς καὶ διηγήσῃ νῦν μὲν τά, νῦν
 δὲ τά, καὶ ἡμῖν μὲν ἥδονὴν οἴσεις τοῖς καινοτέροις ἀκούσιμασιν.
 οἱ συσχολασταὶ δὲ πᾶς οἵτινες σιγῇ μὲν πρότερον καὶ ὡδὶν
 ἐστῶσι τὸ τοῦ λόγου δὴ τοῦτο ἀκούσονται, εἶτα δὲ καὶ ἀγά-
 40 σονται καὶ εὐδαιμονίσουσι καὶ ἄλλοις ἀλλαχόθεν περικροτήσουσι.
 τότε τίνος οὐ τιμῆσις τὴν προοῦσαν ἀποδημίαν; ἢ πῶς οὐχὶ
 καὶ σὺ σαυτοῦ στραφεῖς μακαρίσεις; καὶ μάλισθ' ὅταν οἱ μὲν
 καὶ ἄλλα σε διεξιέναι προτρέπωνται, σὺ δὲ ἀποσεμνύνῃ πρὸς
 αὐτοὺς ἀεὶ ταμιεύων σεαυτῷ καὶ τοὺς εἰς τὴν ὑστεραῖαν
 45 ἐπαίνους κάκείνους παιδεύων πολέμιον ἀκοαῖς εἶναι τοῦ λόγου
 τὸν κόρον; ὁρᾶς; ἥδὺς μὲν ἡμῖν ἐπανήξεις, χαρίεις δὲ καὶ τοῖς
 ἄλλοις τῶν φίλων: —

ο'

ΤΩΙ ΕΞΑΡΧΩΙ ΚΑΙ ΛΟΓΟΘΕΤΗΙ ΦΑΠΗΙ

Ἐλ μήτε πολλὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπάων τῷ πολλὰ διεξελθεῖν
 ἀκούεσθαι δόξω, μήτε, καὶν βραχεῖ λόγῳ χρήσωμαι, τὴν ἄξιωσιν
 5 ἀτελῆ παρὰ τοῦτο μένειν ὑποπτεύσω, ἄμεινόν μοι δοκεῖ πρὸς
 τὸ δεύτερον ἀποκλίναντα τιμῆσαι τὸ μέτρον — ὑποτιθεμένης
 οὕτω καὶ τῆς νηστείας — καὶ τοῦτο μόνον εἰπεῖν· ὡς δὲ παρὼν
 ἡμέτερος παῖς ἀδελφῷ κέχρηται πρὸς ιερωσύνην ἐκ παιδῶν
 ἥγμένῳ, δὸν οἱ τῆς μονῆς τῆς κώρας μονασταὶ καὶ ἀνέθρεψαν
 10 καὶ ἐπαίδευσαν καὶ νῦν ἐργαζόμενοι συνιστάσιν ὡς ἄξιον τοῖς

²⁸ δίξομεν V ³² πᾶς L ³⁸ πρότερα V ⁴² σαυτὸν VM ⁴³ προ-
 τρέπονται VM ἀποσεμνύνει V LXX ⁴ βραχὺ V

έτοιμοις χειροτονεῖν. πάντως δὲ δήπου θεν οὐδ' ὑμῖν ὁ νεανίας ἡγησόνται, ὅτι μηδὲ εἰκὸς τῇ ὑμετέρᾳ ἐγγραφόμενος ἔξαρχία.
δεῖ τοίνυν αὐτῷ προτροπῆς ὑμετέρας, ἵτις ἀν τῷ ιερωτάτῳ
μητροπολίτῃ Χαλκηδόνος παραχωροίη τὴν ἐπ' αὐτῷ χειροθεσίαν
τελέσαι. καὶ τοῦτο ποιήσεις οἶδα φίλα γάρ σοι τά τε πρὸς 15
ἡμᾶς καὶ τοὺς μοναχούς, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ καλόν, προτρεπτικὸν
οἴκοθεν: —

οα'

ΤΩΙ ΜΕΛΧΙΣΕΔΕΚ

Αἱ δὲ πρὸς ἡμῶν ἐπιστολὰ πῶς οὐκ ἀν τας ὑμετέρας
αἰσχύνοντο; εἴπερ αἱ μὲν κεναῖς ὃ λέγεται χερσὶ πρὸς ὑμᾶς
διαβαίνουσιν, ὑμεῖς δ' εἰ μή τι μετὰ τῆς ἐπιστολῆς πέμποιτε, 5
τάχα μάταιον δοκεῖ τὸ γράμμασι μόνοις προσαγορεύειν. ἄλλος
μὲν οὖν ἀν τις τὴν τῶν πεμπομένων εὐπορίαν ἐφόδιων ὑμῖν
εἶπε πρὸς ταῦτα, ἐγὼ δὲ τὴν φιλίαν καὶ τὴν κατὰ θεὸν ἀγάπην
φημί· οὐδὲ γάρ λανθάνεις πόσον φιλεῖς, δπότε μή πέμπεις
μόνον, ἀλλ' ἥδη καὶ πέμψειν προσυπισχνῇ. Ἐγωγε μήν, ὅτι μὲν 10
τοῖς παρ' ὑμῖν ὠραίοις ἡμᾶς δεξιοῖ, ἥκιστά σε τοῖς ἰδοις
ἀμείβεσθαι ἔχω· ὅτι δὲ με φιλεῖς, καὶ πάνυ φιλῶ· τούτου μὲν
γάρ ἀφθονία πολλὴ παρ' ἔμοι, ἐκεῖνο δ' οὐ τοσοῦτον, καὶ
ταῦθ' ὡς πρὸς τοιοῦτον οἶος αὐτὸς ἀν τυγχάνεις. ταυτὶ μὲν
δὴ περὶ ἐμαυτοῦ λέγω, περὶ δοῦ δὲ θαρρῶν ἀποφαίνομαι, ὡς 15
οὐδὲ αὐτῷ σοι τὸ λαμβάνειν τοῦ διδόναι τι τῶν ἄλλων ἐστὶν
εὐχερέστερον, φιλίαν γε μὴν καὶ διδοὺς καὶ λαμβάνων ὑπερ-
ήδιστον ἡγῆ τὸ πρᾶγμα καὶ σεμνοτάτην πασῶν ταύτην δῆτα
τὴν ἐμπορίαν τιθῇ. ἐγὼ δ' αὐθίς πρὸς τῷ χάριν ὑμῖν εἰδέναι
τῆς τῶν ὠραίων χάριτος καὶ τὸν ταῦτα προισχόμενον, εἴτε 20
κῆπός ἐστιν εἴτε παράδεισος ὅποιός ποτ' ἀν ἦ, τῶν ἀριστῶν
ἔνα καλῶ· οὐχ ὅτι ταῦτα προτείνει, οὐδὲ ὅτι κάγὼ κοινωνῶ
τῶν αὐτοῦ γεννημάτων ὑμῖν, ἀλλ' ὅτι τῆς ὑμετέρας ἐπιμελείας
καὶ χειρῶν δήπου θεν ἀξιοῦται, περὶ δὲ την ἡγχόμην καὶ αὐτὸς
αὐτούσι γῷ σὺν ὑμῖν χρόνον γέ τινα χοήσασθαι βίω καὶ συμ- 25
φιλοσοφῆσαι τὴν ἐρημίαν· ἥδη δέ που καὶ τὴν αὐτόθι κατὰ
λαβράκων συγκροτουμένην ὑμῖν ἐκστρατείαν, εἴτε οὖν θηριο-
μαχίαν, ὀφθαλμοῖς δέξασθαι. τάχα δ' ἀν καὶ διέπλευσα νῦν

LXXI ¹¹ δεξιῇ LVM ¹⁹ τιθει L ²⁰ τοῖς VM ²⁵ ἡμῖν V

πρὸς ὑμᾶς· ἀλλ' ὁ καὶ πρὸς τὸ χειμεριῶτερον ἥδη κλίνας
 30 οὐκ ἔσειν φῆσί, τὰ καὶ αὐτὸν ἐκ θαλάττης ἐπανατεινόμενος
 φοβερό, πλὴν εἰ καὶ πρὸς παρόντας φύσιν ἔχων παρε-
 λεύσεται δήπου. μόνον ἡμᾶς τῇδε τῇ ζωῇ φυλάττοι θεός καὶ
 ἥρος συνάπτοντος οὐκ ἄν ἔτι τις ὡς φιλοπύλιδός μου κατη-
 γοργήσειν, ἀλλ' ὅψεται καὶ τὴν ἐρημίαν μᾶλλον τῶν ἐν ἄστει
 35 θορύβων τιμήσαντα. προσαγορεύω τὸν ἀδελφὸν Νικάνορα,
 μεμνημένον τῆς τῆς φιλομήλης πτέρυγος, ἵσ καὶ μέχοις ἡμῶν
 ἡ φήμη διέβη· καὶν βούληται, καὶ ταύτην ἐκ Φιλομηλίου
 πόλεως ὄνομαζέτω τινός, οἴλα δὴ τοὺς ἀπίους Ἀλανοὺς καὶ
 τοὺς πέπονας Ἰκονιέας· ὡς τοσαύτη πρόσεστιν ἰσχύς, ὡς καὶ
 40 τὸν Ἐλλήσποντον εἰς τὸν Ἡράκλειον μεθιστάνειν πορθμόν,
 μῆτί που πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως ἔχει: —

οβ'

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

"Ἡσθην καὶ πρόσθεν Νικάνορα πρὸν ἀκοῦσαι ἴδων, καὶ
 νῦν Γαβριὴλ ἀκούσας πρὸν καὶ ἴδειν ποιοῦσι δέ μοι τὴν
 5 ἥδονὴν εὗ πράττοντες φίλοι. πῶς δ' οὐκ ἄν εὗ πράττοιεν, οἷς
 τὸ μὲν εὗ πράττειν ἐν τοῖς παροῦσι λῆρος ἥδη δοκεῖ; τὸ δ'
 ἐναντίον οὐδ' ἄν ποτε δείσαιεν, εὐξαίρην δ' ἄν πολλοὺς καὶ
 ἄλλους ἔξειναι ταύτη μετονομαζομένους καὶ οὐκιζομένην τὴν
 καθ' ὑμᾶς ἐρημον, ἡμερωτέραν τῆς ἐν πόλεσιν ὀχλοκοπίας
 10 δοκοῦσαν. τίνων γάρ ἔστιν, τιμιώτατε πάτερ, ἀκούειν ἐν
 ἄστει; ὁ δεῖνα τῷ δεῖνι διελοιδορήσατο, ἄλλος ἄλλον ἥδικησεν
 ἡ πληγὰς ἐνέτεινεν ἡ κατηρόρησεν ἡ τι τῶν παρὰ τὸ εἰκὸς
 ἔδρασεν· οἷς ἄπασι τὸν μήπω τῆς ἐν θεῷ στάσεάς τε καὶ
 ἀτρεψίας ἐπειλημμένον συνδιατίθεσθαι τῶν εἰκότων καὶ καθ'
 15 ὕραν ἐξ ἐτέρου πάθοντος ἐτέρῳ παραδιδόναι καὶ ποικίλας
 μεταλαμβάνειν πολύποδος χρόας, ἥπερ ἄν ἐμπεσεῖν ὑλῇ συμβαίγη
 πρὸς ἐκείνην μεταπλαττόμενον.

ταῦτα μὲν οὖν μοι Ἰωας ἐν ἐπαίνῳ τιθεμένῳ τὴν ἐρημίαν,
 Ἰωας δὲ καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ πολιτευομένους ὑμᾶς εἰρηται — τὸ
 20 γάρ τοὺς θορύβους μέμφεσθαι ἡσυχίας ἔστι δήπου σαφῆς
 ἐπανος — ἀ δὲ μὴ μόνον ἀκούειν ἔστιν, ἥδη δὲ καὶ ὁρᾶν,

³³ ἔτι om. L ⁴¹ πίστην V ev. Math. XVII 20 Luc. XVII 6 ἔχει; LV
 LXXII ⁶ εἶναι pro ἥδη VM ⁹ καὶ ἡμερ. VM ¹⁴ ἐπιλημμένον V ²¹ οὐκούσειν V

κιόνων καὶ πλακῶν καὶ παραστάδων καὶ λοιπῶν ἐτέρων μαρ-
μάρου πεποιημένων ἀνορυττόμενα τόσα καὶ τόσα κειμήλια,
ταῦτα καν τοῖς τελευτήσασι φέρειν ὁδύνην, καὶ μάλιστα οἱς
ἐπὶ μείζοιν ἐλπίσι τῆς τούτων δὴ τῶν λίθων ἀναδείξεως 25
ἐγγειτόνων ὁ τάφος φύκοδομήθη, φυλαττομένων τὸ μηδὲν ἀνή-
κεστόν τι παθεῖν ἔστιν, οὐδὲν δικαίας γλώττης ἐν τοῖς τοιοῦσδε
κρατεῖν ἔξουσι· καὶ γὰρ οὐκ ἀπόχρη τὸ μηδὲν τοῖς ἔργοις πλέον
εἰσενεγκεῖν, ἐφ' οἷς τὰ τῶν λίθων ἡτοίμαστο, ἀλλ' ἔδει καὶ
αὐτὸὺς ἐπ' ἄλλοις εὐπρεπεῖς καθεστῶτας ἐπ' ἄλλους μετα- 30
κομίζεσθαι. δαπάναι δὲ ἐκεῖναι καὶ πόνοι περὶ τούτους ἡμεροῦ
καὶ νυκτερινοὶ καὶ δρῶντες ἐντὸς τοῦ ἄστεός τε καὶ ὑπερόδιοι
— καὶ γὰρ οὐδὲ νήσους ἀκούω πρὸς τὸν ἐν τούτοις ἀμελεῖν
ἔρωνον — φροῦροι μάτην κεχωρήκασιν εἰς ἀέρα. ἀλλὰ τί
ταῦτα χρὴ τηνάλλως θρηνεῖν; φέρειν ἀνάγκη τὰς ἐπιούσας 35
πληγάς. πάντως οὐκ ἀρτιμαθέσιν ἡμῖν ἐντεύξονται, ἀλλ' ἥδη
προγυμνασθεῖσιν ἐν ἄλλοις καὶ τάναντία τῶν ἐλπισθέντων ἰδούσι
πολλάκις πρόσθετος δὴ μηδὲ πρώτοις ἢ μόνοις ἡμῖν ἔστι τὰ
τοιάδε πάθην· ἀλλ' οὐδὲ ἔστιν εἰπεῖν ὅσοις καὶ τὸν ἵσον καὶ
χείρονα τρόπον δὲ καθ' ἐκάστην συμπίπτων καιρὸς προσενήνεκται. 40

ἐπεὶ δὲ ἡ περὶ τούτων ἀπήτησεν ἂν τις διεξελθεῖν κατ'
ἐπιστολὴν ἄλις διήνυσται, οὐκ ἄκαριον ἂν εἴη καὶ ταύτην
προσθεῖναι μετὰ τὰ σκυθρωπότερα τὴν διάχυσιν περὶ τοῦ πεμ-
φθέντος ἡμῖν λάβρωνος καὶ τῶν καταπωγώνων μεσπίλων, ὡς
πολλῶν ἡμᾶς εὐεργέτας τούτοις κατέστητας. τούτῃ μέντοι τῶν 45
μεσπίλων ἔγνωμεν τὸ στρατήγημα· εἰ γάρ τις μὴ τὸν πώγωνα
πρόσθετον τίλας αὐτοῖς ὑπηρήτως ἐπιχειρήσειν ἐπιθέσθαι, τάχ'
ἄν οὐκ εὐχερῶς αὐτῶν σχοίη περιμενέσθαι, ἐναντιώτατα τῷ
πάλαι Ῥωμαίων στρατῷ, ἐφ' οὓς τοὺς κονρέας ἀφεὶς ὁ στρα-
τηγὸς Κάμιλος νικῶντας ἀντὶ νικωμένων ἀπέφηνε καὶ τὴν 50
ἥτταν ἀναπαλαίσσοντας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπήνην περιελόντι
πάλιν διστῶν πενταδικὴ φάλαγξ ἴσαριθμος μὲν τῇ ὑπήνῃ, πρὸς
δὲ τὴν ὑπὲρ ἐκείνης ἄμυναν ἐλλοχῶσσα, καὶ μῆτις τούτων φειδοῖ
καὶ ἐπεικῶς πρὸς ταῖς μύλαις ἀλοῆ, κίνδυνος ἀντὶ τῆς ὑπήνης
γομφίον ἐκτίσαι, καὶ μὲν ἐσφηλας, ὡς μέσπιλον, καὶ μὴ σπιλὰς 55
ὑφαλος;²³ ἐν δοὶ προσειπεῖν. οὕτως οὐδὲν θράσους, ἀλλ' ἐπεικείας
δεῖ πρὸς τὸ ταῦτα καταψωνισθαι, δὲ κατ' οὐδένα τῶν ἄλλων

²³ κῆμείλια V ²⁹ ante ἀλλ' lacuna sex fere litterarum in V ³⁰ εὐτρε-
πεῖς V ⁴¹ ἀπήντησεν V ⁴³ προσθῆναι V ⁵⁰ κάμηλος VM ⁵³ ἐλλοχαῦσα V
φοιδοῖ L ⁵⁵ ἐκτίλαι? με V

πολέμων συμφέρει. ταῦτά σοι περὶ τούτων ὑγίαινε δέ μοι καὶ τὸν ἀδελφὸν ἵσθι προσαγορευομένους παρ' ἐμοῦ καὶ τὴν
60 συνήθη μετάνοιαν δεχομένους: —

ογ'

ΤΩΙ ΑΓΓΤΩΙ

Τὸ μὲν ὡς ὑμᾶς ἀποπλεῦσαι πολὺς ἐξ οὗ βούλομαι χρόνος,
ἀλλ' οἱ χειμῶν τὸν ἀπειθοῦντας οὐκ αἰδεῖσθαι φιλεῖ. εἴκω
5 τοίνυν ταῖς ἀπειλαῖς πολὺ γάρ μοι τοῦ δέους τὸ περόν,
μή ποτε οὖθ' ὑμᾶς εὑρεῖν δυνηθῶ, καὶ οὐδὲ ἐμαυτὸν αὐτὸς
ἔχω τούτηνθεν, καὶ καθάπαξ ἐπισφαλῶς πράξας τάχα μὲν
αὐτὸς οὐκέτ' ἀν οὐκ ἀσθητὸν τοῦ πάθους λαμβάνοιμι.
ὑμεῖς δὲ τὴν ὑμετέραν αὐτῶν πρὸς πλοῦν ἐν καιρῷ προτροπὴν
10 εἰσαεὶ μέμψεσθε, οἵμαι δὲ δήπου καὶ πενθήσετε. ταῦθ' ὁ παρ'
ἡμῖν ἄλις ἐπαινεθεὶς χειμῶν δίδωσιν ὑποπτεύειν καὶ τοιαύταις
ἀπειλεῖ δεξιοῦθεν ταῖς ἀμοιβαῖς τε καὶ χάρισιν, εἴ τι προρω-
τέω τῶν ἐκείνω δοκούντων τολμῶμεν, ἀγνῶμων τῷ δόντι καὶ
λυπηρός, εἴητε δεῖ παλινθρόδιαν δι' ὑμᾶς ἔρδειν, καὶ ἦν ποτε
15 πρὸς ήμῶν ἥκουσεν ἐγκαμίων, πολλαπλασίων τῶν φόρων ἄξιος.
ἀλλ' οὐχὶ τὸ ἔαρ τοιοῦτον, ἀλλά, καίτοι τὰ δεύτερα παρ' ήμῖν
τηνικαῦτα κοιταῖς τοῦ χειμῶνος ἀπενεργάμενον καὶ μικροῦ
δεῆσαν μηδὲν τοῖς οὖσιν ἐγγάφεσθαι, ἥκιστά γε μηδικακῆσει
εὐμενὲς γάρ καὶ ἡδὺ πρὸς πάντας ὅρᾳ· καὶ δὴ τηνεμίαν τε
20 παρέξει καὶ καθισταμένην ἐν βελτίονι τὴν θάλατταν σχήματι
— λέγω μὲν οὖν ὃ βούλομαι — καὶ ὑμῶν εὐθὺ πλεῖν ἔξουσίας.
ἄς γε μὴν κελεύετε τῆς εἰκόνος ἐπιγραφάς, πεπόμφαμεν
ἢδη ποιήσαντες· αὗται δ' ἐπη λέγοιντ' ἄν, εἴτ' οὖν ἡρῷά τε
καὶ ἔξαμετρα, οὔπιον μεστὰ τὰ πλείω τούτων γάρ ήμῖν, ὡς
25 πρὸς τὴν μέλλουσαν κοίσιν ἡς δῆτα καὶ ἡ εἰκὼν δεῖ, γράφειν
τι καὶ τῶν πεμφθέντων ἔνεκεν, δὲ καὶ ἀπαιτούμενον ἦν, ἡβου-
λόμην· συνιδῶν δὲ κινδυνεύοντα τὸν λόγον ἔξενεχθῆναι πρὸς
τὸ ψυχρότερον ἐμαυτὸν αὐθίς ἐπέσχον. τὸ δὲ καὶ περὶ τῆς
ἐπιστολῆς, ἡ πέμπεται μὲν τῷ ἡμετέρῳ φίλῳ — ὑμετέρῳ δ'
30 δι τοι δήποτε αὐτὸς βούλει καλεῖν —, ἥκει δὲ πρὸς ὑμᾶς πρώτους,
οὐκ ἀν ἀμεμπτον εἴη λέγειν. πεμπέσθω δι' ὑμῶν πρὸς

LXXXIII ³ ἡμᾶς V ¹⁰ dilaudavit scilicet hiemem Planudes libello quem
inserpsit Σύγκρισιν χειμῶνος καὶ ἔαρος sive Χειμῶνος ἐγκάμιον ¹⁹ τε om. L
²² κελεύεται VM πεμπόμφαμεν V ²³ εἰρῶνα V ³⁰ βούλοι V

ἐκεῖνον· εἰ γὰρ καὶ τὰ μάλιστα μηδὲν αὐτὸς εἴποιμι, οὐδὲν
ἥττον ὑμεῖς πέμψετε: —

Στίχοι εἰς εἰκόνισμα ἔχον τὴν δευτέραν παρουσίαν 35
εἰς τὸν Χριστόν

ῳ κοίσις, ᾧ στάσις, ᾧ φοβερώτατον αὐτὸν θέατρον,
ἔνθα θεὸς προκάθηται, ὃς ἔργατα πάντα δικάζει.
οὐ φρίξεις δρόσων; οὐ δάκρυα θεομάτια κατάξεις;
οὐ ψυχαρεῖς, ἄνθρωπε, τεὸν βίον, ὃδε γὰρ ἥξεις;: —

εἰς τὰς κολάσεις 40
οἵας μοι κολάσεις ἐπταινότι, σῶτερ, ἀπειλεῖς;
αἱ με καταπλήττουσι καὶ ἐν πινάκεσσι γραφεῖσαι.
ἄν πεῖσαν τρομέω γάρ, τῶνδε δέδοικα καὶ ὅψιν: —

εἰς τὸν ἄγιον σ πάντας 45
μή ποτε μή τι γένοιτο, τὸ δή μ' ὁδυνήσεται οἰκτρῶς,
ληξίος ὑμετέρης, ἄγιων ἀγέλη, διορίσσαι.
χαίροις, ᾧ βασίλεια, καὶ σύ, πάτερ Ἀβραάμ, αὕτως
καὶ τὸν μειλίχιον ληστὴν λέγω, εἰ θέμις ἐστί·
δέξασθ' ἐνναέτην με παρ' ἐσχατιαῖς παραδείσου: —

οδ'

ΤΩΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΗΝΩΙ

Πυθομένῳ μοι τινῶν εἰπόντων μέλλειν σε τοῖς ἐνταῦθα
ἐπιδημήσειν ὅσον τι τῆς ἡδονῆς ἐνέστακται τῇ ψυχῇ λέγειν
οὐχ οἶοντε· ή δὲ τῆς ἐπιδημίας ὑπόθεσις ἡ τιμὴ καὶ λαμπρότης 5
ἐδόκει τῶν δεσποτικῶν ἐορτῶν, ἀll καὶ τὸν πρωτοσεβαστὸν ἐν-
ταῦθοι πρὸς ἡμᾶς ἥγαγον. ἀλλὰ τῶν μὲν ἐορτῶν ἡ μὲν ἥδη
παρηλθεν, ἡ δ' ὅσον οὕπω προσδόκιμος· ἐγὼ δὲ μάτην ἐμαυτὸν
ηὔφρανα ταῖς ἐλπίσιν. ἀλλ' εἰ καὶ αὐτός γε μὴ πρὸς ἡμᾶς
ἥξεις, ἀνάγκη πρὸς ὑμᾶς ἐμὲ διαβῆναι. τὸ μὲν οὖν τοῦ χει- 10
μῶνος ἄγριον, βαρὺ τοῖς φύσικοις δύνοντοις ἐγκείμενον, φεύγειν
ποιεῖ τὸ πρὸς τὰς αὐτοῦ διαμάχεσθαι καταιγίδας· τὸ δὲ φίλον
ἥστιον — καὶ πῶς γὰρ οὐ φίλον, διτι σε κατ' αὐτὸν βλέπειν δυνά-
μεθα; — φαδίαν ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡ τὸν πλοῦν ἵσως παρέξει.

³² τὸ V ³⁴—⁴⁹ hos versus om. L ³⁶ φοβερώτατον V ³⁹ τὸν V ⁴⁰ haec
verba in margine sunt versus 39 VM ⁴³ πεῖσα V τῶν M ⁴⁴ haec verba in
margine versus 43 V ⁴⁵ μεδυνήσεται VM ⁴⁹ με om. M LXXIV ⁹ μὴ om. V

15 πλευσαντας μέντοι τὸ Λεοντάριον ὑποδέξεται κάκεῖθεν εὐχερεστέρων τὴν πρὸς ὑμᾶς φέρουσαν ἔξομεν. ἡμεῖς μὲν οὖν οὕτω τῆς σῆς ἡττημένοι φιλίας, καὶ πεξῇ καὶ εἰ χρὴ πλεῖν ὡς ὑμᾶς, τὰ δίκαια ποιεῖν λογιζόμεθα· καὶ ὅστις ἄλλος ἰδὼν ὑμᾶς οὐ φιλεῖ, τάχ' ἀν οὗτος καὶ πρὸς αὐτὸν δυσχεραίνοι τὸν ἥλιον: —

οε'

ΤΩΙ ΠΡΩΤΟΣΕΒΑΣΤΩΙ

Καὶ γράμματα τῆς σοφῆς σου μὴ δεξάμενος κεφαλῆς οὕτω διετέθην ὕσπερ δεξάμενος. καὶ γὰρ ἀν ἐδεξάμην, εἰ μὴ 5 προύλαβεν ἡ τοῦ μοναχοῦ τοῦ διακομίσοντος ἔξοδος, ὡς ἐκείνου λέροντος ἦν ἀκούειν, τὸν ὑπογράμματέα βραδύνοντα. ἐγὼ δ' ἀγνοῶ τίνος κατηρροήσω, πότερον τοῦ γράφοντος ὡς μελλήσαντος, ἢ τοῦ μοναχοῦ ὡς μηδὲ μέχρις ἐπιστολὴν συντεθῆναι γε ὑπομείναντος. τοντὶ μὲν οὖν ὄπτερον τὸν τρόπον χάριτας 10 ὑμῖν εἰδέναι με ποιεῖ. τὸ γὰρ ἐφ' ὑμῖν εἴληφα· ἐγὼ δὲ νῦν Χρυσαφίῳ περιτυχών οὕποντι ἡγησάμην μὴ καὶ τούτῳ τῶν ὑμετέρων διντὶ γράμματα πρὸς ὑμᾶς ἐπιδούναι· ταντὶ γὰρ εὑρισκόν μοι μόνα δυνάμενα τὴν πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν παραστῆναι, ἣν αὐτὸς εἶγε παρῷν ἐπιδείκνυσθαι εἶχον. λέγω 15 γὰρ οὖν μὴ πολλοὺς ἐνταυθοῖς μοι παραπλησίους ἔχειν τὰ πρὸς υμᾶς καὶ θαυμάζοντας οἴα χρὴ τὰ ὑμέτερα καὶ πρὸς εἰδότας τί τὸ καλὸν τὰ ὑμέτερα διεξίντας καλά. ἀλλὰ τοῦτο μὲν προιόντι δῆλον ἔσται τῷ χρόνῳ· εἰ δὲ καὶ τοῦτο χρὴ λέγειν, εἰρήσεται καὶ ἀληθείας, δῆσης ἀν εἴποι τις, ἔξεται. ἀνιψ με τὸ 20 μὴ πρὸ πολλοῦ πρὸς ὑμετέρων γνῶσιν ἐλθεῖν καὶ τὸ ἐλθόντα εὐθὺς ὑπὸ τῆς ἀποδημίας τοῦδε τοῦ καλοῦ στερηθῆναι· εὐχομαι μέντοι τῷ θεῷ τὴν ταχίστην ὑμᾶς ἐπανελθεῖν οἴκαδε, τῇ δ' ἐπανόδῳ καὶ ὑγείαν καὶ εὐθυμίαν ὑμῖν προσεπεύχομαι· καὶ ὅτι ἀν ἀλγειών ἡ μοι, ἐνθένδε πρὸς τὸ φαιδρότερον μεταστήσεται. 25 τοσοῦτο γὰρ ἐμαυτῷ συνεπίσταμαι, ὡς δσω βράδιον τὴν τιμίαν μοι κεφαλὴν ὄφομαι, τοσούτῳ καὶ ἥδιον· πλὴν ἡβουλόμην τοῦ λίαν βραδέος ὑφαιρεθῆναι τὸ πλέον· οὐδέν γὰρ δέος μὴ καὶ τοῦ λίαν ἥδεος τι συνυφαιρεθείη: —

¹⁹ δυσχεραίνει V LXXV ⁹ γε om. V ¹⁰ με om. VM ¹¹ τοῦτο V
¹⁶ ἐπειδὴ pro οὖν V ¹⁹ εἴπη VM ²⁶ τοσούτῳ V δσον V ²⁶ μοι om. L
 τὴν pro τοῦ V ²⁸ ἥδεος συνυφαιρεθῆναι V

οξ'

Ἐμοῦ δὲ τις ἀν ἴσως θαυμάσειεν, οἷς δἰς ἥδη καὶ τοὺς τῇ
τιμίᾳ σου κορυφῇ γράψω; καὶ οὕπω με τοῦθ' ὑπέρχεται τὸ
μή ποτε δι' ὅχλου γίνεσθαι δόξω· ἐγὼ δ' ὅτι μὲν καὶ αὐτὸς 5
ἥκιστα τοῦ τοιοῦθε τῆς δειλίας ἔκτος ἐμαυτὸν καθιστάμενον
οἶδα, καὶν αὐτὸ τὸ μηδὲ ἐπιστέλλειν, ὅσάνις ἀν βούλωμαι —
καὶ βούλομαι γὰρ ἥνικα δ' ἀν δύνωμαι —, προβαλοίμην εἰς
μαρτυρίαν. δοκεῖ δέ μοι μηδαμῶς τὰ ὑπηργμένα σφέζοντος,
μᾶλλον μὲν οὖν καὶ διαφθείροντος, ὃς εὔνοιαν προσῆκον 10
ἀποδιδόναι, ἔπειτα δούντος δήποτε χάριν μήτε πολλῷ θάρροι
χρήγται τῷ πράγματι καὶ οὐδὲ μετρίως γε καὶ δοσον τῇ τ' εὔνοίᾳ
καὶ τῇ δειλίᾳ ἐκ τῶν ἐνόντων ἀπολογήσασθαι. τί γάρ; δεῖν
φησιν ἡ εὔνοια γράφειν; οὐκοῦν γέγοναπται. ἀποφάσκει τοῦθ'
ἐτέρωθεν ἡ εὐλάβεια; οὐκοῦν ἐπὶ τοσοῦτον ἔτι τὰ τῶν ἐπιστολῶν, 15
ώς μηδὲ θρασύτερόν πω δεδοκέναι δοκεῖν· καί μοι δοκοῦσιν
αὗται στενωπόν τινα τὰς ἐπιστολὰς ἄγειν ἐκατέρωθεν σφίγγουσαι
καὶ παρακροτοῦσαι μηδ' ἐφ' ἔτερα τρέπεσθαι. ἥγοῦμαι δὲ καὶ
αὐτὸς ἐμαυτὸν οὐκ ἀμαθῶς διητηκέναι τοῖς γράμμασιν· οὐχ
ὅτι τούτων εὑ διαπέφυκα, ἀλλ' ὅτι τό γ' ἐπιστέλλειν ὑμῖν 20
τοῦτον ἐπιστέλλειν παιδεύει τὸν τρόπον· οὕτω πάντων, ὃς σοφὴ
κεφαλή, δεξιῶν καὶ ἀριστῶν σοι πρὸς θεοῦ δεδομένων οὐδὲ
γράμματά ποθεν ἥκειν τολμᾷ μὴ πανταχόθεν ἑαυτὰ περιστεί-
λαντα μηδὲ τιμῶντα τὸ μέτρον. ἐμοὶ μὲν οὖν οὕτως οὐκ
ἀκόλαστόν τι γράφειν ὑμῖν, ὑμεῖς δέ μοι — λεγέσθω δὲ σὺν 25
θεῷ τε καὶ κατ' εὐχήν — τῷ θάττον ἐπανήκειν, ὡς μὴ μάτην
ἐλπίζω σῶς καὶ χαίροντας ὅψεσθαι, δείξετε. καὶ γὰρ εἰ μήπω
τὰ τῆς ἀποδημίας ἄλις ὑμῖν ἔχειν δοκεῖ, ἀγνοῶ εἴ ποτε δὴ καὶ
ἐσύστερον τῆς δεῦρο φερούσης μνησθῆναι θελήσετε: —

οξ'

ΤΩΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΗΝΩΙ

Ίδον καὶ ἀγγελία ἡς πάλαι ἐπεθύμουν ἀκοῦσαι, ίδον λόγοι
πραγμάτων ἀλήθειαν καὶ μεγαλοπρέπειαν πάντοτε διασπείροντες

LXXVI ² τῷ αὐτῷ haud dubie ¹ ἐπιστέλλην V ¹⁸ παρακρατοῦσαι V
παπαρακρατοῦσαι M ²² θεὸν LVM? ²³ ἥκει VM ²⁶ τὸ V ²⁷ δείξετε V
LXXVII ⁴ πάντοσες V

5 οὐκὶ πράγματα τὴν τῶν λόγων δύναμιν ὑπερβαίνοντα· ἀριστεύεις
γὰρ σὺν θεῷ καὶ ἐχθρῶν οὐ διάδικτος ἀριθμηθέντων ἀν περιγίνη.
καὶ τί τούτου μεῖζον; τί δὲ ἐπιδοξέτερον γένουται ἄν; τί δὲ
σοὶ μὲν πράττειν, ἡμῖν δὲ ἀκούειν ἡδύτερον; σὺ μὲν οὖν καὶ
Ἀνδὸν ἔοικας εἰς τὸ πεδίον καλεῖν ἐμὲ διὰ τῆς χρυσῆς ἐπι-
10 στολῆς χαίρειν ἐπὶ τῇ νίκῃ κελεύων· ἐμοὶ δὲ οὐ χωρεῖν τὸ
μέγεθος τῆς εὐφροσύνης ἡ ψυχὴ δυνατῶς ἔχει, οὐδὲ κατ'
ἔμαυτὸν χαίρω μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄπαντας τὰ τῆς ἡδονῆς
ἔξαργέλλω. τῶν δὲ — ὡς τῆς ὑμετέρας πρὸς τὰ ιρείττω προ-
κοπῆς τε καὶ ἐπιδόσεως καὶ τοῦ τάχους τῆς φήμης, ἡ τὴν
15 ὑμετέραν ἀρετὴν διεκήρυξεν — οἱ μὲν ἀνθυποφέρουσι καὶ
αὐτοὶ τὰ ἵσα μοι εὐαγγέλια καὶ παρ' ἐμοῦ προτρεπόμενοι
χαίρειν καὶ αὐτοὶ χαίρειν ἐμὲ κελεύοντιν· οἱ δὲ ἄρτι παρ'
ἐμοῦ τὰ τῆς νίκης μανθάνοντες ἡδονται μέν, οὐ μὴν καινό-
τερα τῆς ἐπὶ σοὶ προσδοκίας ἀκούειν δισχυροίζονται· πάλαι γὰρ
20 ταῦτα παρὰ τῆς σῆς ἐκδέχεσθαι φασίν ἀρετῆς. ἀμέλει καὶ
οὐ πάσχομεν ἐρώ τε καὶ οἱ τῆς ἡδονῆς ἐμοὶ κοινωνοῦντες ὅπερ
οἱ παρ' ἐλπίδας εἰς ἀκοήν τῶν καθ' ἡδονήν τινος ἥκοντες·
ἀπιστοῦντι γὰρ οἱ τοιοῦτοι ἔαντοις καὶ τῇ φήμῃ καὶ τὴν ἡδονὴν
ἡ ἀπιστία λυμαίνεται. ἀλλ' ἡμεῖς ἂ καὶ πρόσθεν ἡλπίζομεν ἥδη
25 μανθάνοντες πόρῳ πάσης ἀπιστίας ἡδόμεθα καὶ τῆς εὐφρο-
σύνης ἀμιγοῦς ἀπολαύομεν καὶ χαίρομεν δὴ δικαιότατα πάντων.
τίνα γὰρ οὐκ ἀν πρὸς τὸ χαίρειν κινήσεις σώματα πολεμίων ὑπὸ
σοὶ στρατηγῷ πίπτοντα, χλιάσιν, ἀλλ' οὐχ ἐκατοντάσιν ἀριθ-
μεῖσθαι γε ἀξιοῦντα; ἂ καὶ νεκρὰ κείμενα μόνῳ τῷ πλήθει
30 φόρβον τοῖς πολλοῖς οἴλατέ ἔστιν ἐνιέναι, καίτοι δούρε μόνῳ
οὕπω πολλοὶ δοκοῦσιν οἱ κείμενοι πῶς γὰρ οὐ γε καὶ ξῶντες
ἐλάττους ἐδόκουν πολλῷ, καίτοι πλείους ταῖς ἀληθείαις ὄντες;
καὶ γάρ πού τινες αὐτῶν ἀγαπητῶς διεσάθησαν ἀπαγγελοῦντες
οἶκοι τὴν συμφοράν, οὕτω παρ' οὐδὲν αὐτοὺς ἥγεις, καὶ μάλισθ'
35 ὅσῳ πλείους ἐπιτίθεσθαι εἴχον· μάλιστα γὰρ οὕτω σοι τὴν
νίκην ἐπαύξειν ἔαντοντις παρεῖχον ἐτοίμους. ὃ δέ γε ἔτι πρὸ
τούτου τε καὶ σὺν τούτῳ κατώρθωται σοι, φρούρια τῆς
Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐπ' αὐτῆς ὡς φάναι τῆς τῶν πολεμίων
ἱδρυμένα καρδίας, ἂ μὲν ἐπιπολιορκηθέντα, ἂ δὲ μέλλοντα ὅσον
40 οὐκ ἥδη, ἔστι δὲ ἂ καὶ τῶν ἐνοικούντων ἐκλιμπανόντων αὐτὰ

¹⁷ καὶ αὐτοὶ χαίρειν οι. V ²² εἰς οἰὴν V ²⁷ κινήσειν VM ³² ἐλλάτ-
τονς V